

VÍCETÉMATICKÉ INFORMACE

Ročník 2012

Souhrnná data – Regiony, města, obce

Hradec Králové, srpen 2012

Kód publikace a-521364-12

Č. j.: 56/2012 - 7801

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Královéhradeckého kraje v roce 2011

Zpracoval: Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové, oddělení informačních služeb
Vedoucí oddělení: Ing. Věra Varmužová
Informační služby: tel.: +420 495 762 322, e-mail: infoservishk@czso.cz
Kontaktní zaměstnanec: Ing. Ivana Dušková, e-mail: ivana.duskova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: www.czso.cz

Údaje o Královéhradeckém kraji naleznete také na Internetu: www.hrdeckralove.czso.cz

ISBN 978-80-250-2217-7

© Český statistický úřad, Hradec Králové, 2012

ÚVOD

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Královéhradeckého kraje v roce 2011, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2006). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili postihnout dopady ekonomické recese v našem kraji a posoudit vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2011. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2010.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetu na adrese www.hrdeckralove.czso.cz, v tabulce [Nejnovější údaje](#) a podle tématických oblastí.

Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#) pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#), který vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Královéhradeckého kraje v rámci České republiky a vývoj v roce 2011. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Tabulková příloha obsahuje ukazatele demografického, sociálního a ekonomického vývoje a údaje životního prostředí podle krajů za rok 2011, za kraj v časové řadě let 2006 až 2011 (případně 2010) a podle okresů Královéhradeckého kraje.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze požítovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Královéhradeckého kraje v roce 2011“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřící jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2012. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

OBSAH

Úvod.....	3
Souhrn hlavních poznatků.....	6
1. Demografický vývoj.....	9
2. Sociální vývoj.....	17
3. Ekonomický vývoj.....	29
4. Životní prostředí.....	45
5. Mezikrajské srovnání.....	50
Tabulková příloha.....	56
1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů	
Tab. 1.1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj.....	56
Tab. 1.2. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj.....	57
Tab. 1.3. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj.....	58
Tab. 1.4. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí.....	59
2. Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj	
Tab. 2.1. Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj - demografický vývoj.....	60
Tab. 2.2. Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj - sociální vývoj.....	61
Tab. 2.3. Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj - ekonomický vývoj.....	64
Tab. 2.4. Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj - životní prostředí.....	66
3. Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje	
3.1. Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje.....	67

SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ

Demografický vývoj

V roce 2011 se počet obyvatel Královéhradeckého kraje začal snižovat.

- Počet obyvatel meziročně klesl, a to přirozenou měnou i stěhováním.
- Podíl městského obyvatelstva zůstává posledních dvacet let více než dvoutřetinový.
- Porodnost v kraji je opět v útlumu.
- Již druhým rokem se meziročně snížil počet obyvatel kraje vlivem stěhování, nejvíce v okrese Trutnov a Náchod.
- Stále se zvyšuje podíl dětí narozených mimo manželství, který byl od počátku 90-tých let pod celorepublikovým průměrem, až v letech 2007, 2010 a 2011 se dostal nad republikovou hodnotu.
- Dlouhodobý trend stárnutí populace České republiky je i v našem kraji a věková struktura obyvatelstva kraje patří k nejstarším v ČR, v kraji byl v roce 2011 nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let a druhý nejvyšší podíl obyvatel ve věku 65 a více let po Hl. městě Praha.
- Index stárí, který měří podíl dětské složky populace a obyvatel ve věku 65 let a více, se opět zvýšil a překročil významně republikový průměr a byl mezi kraji třetí nejvyšší za hl. městem Praha a Zlínským krajem.
- Příznivě se vyvíjí ukazatel naděje dožití, který tento stav vylepšuje a v posledních 20-ti letech se pohyboval vždy nad republikovým průměrem, v roce 2011 doznal u obou pohlaví třetí nejvyšší hodnotu mezi kraji.
- Míra potratovosti dlouhodobě poklesla na nejnižší hodnotu.
- Sňatečnost v časové řadě stále klesá, v roce 2011 byl uzavřen nejnižší počet sňatků za posledních 20 let a zároveň bylo v tomto roce rozvedeno nejméně manželství od roku 2000.
- V kraji žije 5,3 % domácností ČR, jejich celkový čistý roční peněžní příjem na osobu byl nad celorepublikovým průměrem.

Sociální vývoj

Ekonomický a demografický vývoj se odráží v sociálních charakteristikách kraje, na trhu práce nebyly v roce 2011 výrazné změny, avšak stále klesá míra ekonomické aktivity a roste počet příjemců sociálních dávek.

- Velikost pracovní síly meziročně poklesla, ale již s menší intenzitou.
- Stárnutím populace v kraji se podíl pracovní síly na obyvatelstvu neustále snižuje. Počet zaměstnaných klesá, počty nezaměstnaných se drží třetím rokem na výrazně vyšším počtu než před nástupem recese.
- Míra registrované nezaměstnanosti meziročně mírně klesla, během roku se vyvíjela podobně jako v roce předchozím. Kraj se drží dlouhodobě pod úrovní republikového průměru a mezi kraji je to 4. nejnižší úroveň nezaměstnanosti. Z územního pohledu vykazuje dlouhodobě nejvyšší nezaměstnanost okres Trutnov.
- Počty zaměstnaných cizinců klesají jak mezi zaměstnanci, tak mezi živnostníky.
- Přes mírný růst mezd se jejich úroveň drží dlouhodobě pod průměrem ČR, mezi kraji je to prostřední příčka.
- Počet osob nemocensky pojištěných se od roku 2007 snižuje. Relativní meziroční úbytek pojištěnců se projevil celorepublikově ve všech krajích, v Královéhradeckém to byl třetí nejvyšší úbytek.
- Zkrátila se průměrná doba trvání jednoho případu pracovní neschopnosti, naopak vzrostla z důvodu úrazů.
- V souvislosti s nepříznivými podmínkami na trhu práce přibývají příjemci předčasných starobních důchodů, jejich podíl roste, ale mezi kraji patří k nižším, nejvyšší je v okrese Náchod.
- Vlivem demografického vývoje počet žáků mateřských škol v posledních letech roste, naopak úbytek žáků zaznamenávají základní školy i střední školy. Zájem o vyšší odborné školy je v útlumu, naopak studentů na vysokých školách neustále přibývá.

Ekonomický vývoj

V roce 2010 již započal růst hrubého domácího produktu kraje. Pro zemědělství byl rok 2011 jedním z nejurodnějších a opět se více cestovalo.

- Důsledky hospodářské recese se projevily poklesem hrubého domácího produktu v roce 2009 a jeho stagnací v roce následujícím, po vyloučení cenových vlivů vykazuje rok 2010 mírný nárůst HDP, který je pod úrovní průměru za ČR.
- Průvodním jevem hospodářské regrese je nárůst počtu živnostníků jako reakce na omezené možnosti zaměstnanosti, v období 2009–2011 bylo přidělo v kraji IČO o pětinu více živnostníkům než v letech 2006–2008.
- Rok 2011 byl pro zemědělství jedním z nejurodnějších v posledním období. Rostly hektarové výnosy hlavních zemědělských plodin a tím i celkový objem sklizně. Obilovin se sklídilo o pětinu více, brambory se pěstovaly s vyšším výnosem a výrazně vyšší hektarový výnos zaznamenala cukrovka technická.
- Od roku 2007 převládá v kraji rostlinná výroba nad živočišnou. Z dlouhodobého pohledu se v živočišné výrobě omezuje chov prasat i skotu. Zastavilo se rozšiřování chovu drůbeže, zvyšují se stavy ovcí, koz a koní.
- Výroba masa dále klesala, vepřového se vyrobilo meziročně o pětinu méně, avšak u mléka produkce vzrostla.
- Od roku 2006 se zalesňovaná plocha zvětšila o čtvrtinu.
- Průmysl se vyrovnává s důsledky recese daleko lépe než stavebnictví. V kraji rostly meziročně nejrychleji tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy a druhý nejrychlejší byl nárůst tržeb z přímého vývozu. Nejvyšší ze všech krajů bylo i tempo růstu produktivity práce v tomto odvětví. Naopak všechny základní ukazatele stavebnictví v kraji meziročně klesly s výjimkou mezd.
- V kraji byla zahájena výstavba třetího nejnižšího počtu bytů od roku 1996. Vývoj dokončených bytů byl kolísavý, meziroční propad v roce 2011 byl způsoben radikálním snížením počtu dokončených bytů v bytových domech.
- V oblasti cestovního ruchu došlo k dlouho očekávanému obratu. Meziročně se zvýšila návštěvnost ubytovacích zařízení v kraji, a to především díky tuzemským návštěvníkům. Vzestup návštěvnosti byl ovlivněn i vzrůstající úrovní ubytovacích služeb.

Životní prostředí

Z hlediska životního prostředí patří Královéhradecký kraj k méně zatíženým.

- Orné půdy ubývá; díky dotacím se nadále zvyšoval podíl ekologicky obhospodařované půdy. Ekologickému zemědělství se daří především v podhorských a horských okresech Rychnov nad Kněžnou, Náchod a Trutnov.
- Za pět let vzrostl počet ekofarek téměř čtyřnásobně, nejvíce jich je v okrese Rychnov nad Kněžnou.
- Obhospodařovaná půda zabírá 84 % zemědělské půdy kraje.
- Vlivem zvyšujících se cen vodného a stočného klesá spotřeba vody v domácnostech a snížil se objem vyrobené vody.
- Emise hlavních znečišťujících látek povolna v kraji klesají, nejvíce klesly u oxidu uhelnatého vlivem mobilních zdrojů. Větší rozdíly než v čase přetrvávají na lokální úrovni.
- V odpadovém hospodářství patří kraj dlouhodobě k regionům s nejmenším zatížením. Produkce komunálního odpadu je nejnižší mezi kraji a druhý nejvyšší je podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu. Naproti tomu se zvýšila produkce podnikového odpadu.
- Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají. Největší část investičních nákladů za posledních pět let směřovala na nakládání s odpadními vodami a nakládání s odpady. Podobně tomu bylo také u neinvestičních nákladů, kde tři čtvrtiny směřovaly na nakládání s odpady a pětina na nakládání s odpadními vodami.

Postavení Královéhradeckého kraje v rámci České republiky

Z hlediska geografického je Královéhradecký kraj velice rozmanitý, a tím je i do jisté míry dáno jeho postavení mezi ostatními kraji České republiky. Stabilitě kraje již z hlediska historie přispívá struktura průmyslu, zemědělství i služeb. Obyvatelstvo kraje podle věkového složení patří k nejstarším v republice a zvyšuje se podíl obyvatel nad 65 let na počtu dětí ve věku 0 až 14 let. Kladný přirozený přírůstek obyvatel byl poprvé zjištěn již v 1. čtvrtletí roku 2007 (poprvé v historii existence Královéhradeckého kraje, tj. od roku 2000) a tato tendence pokračovala do konce roku 2010. V roce 2011 již došlo k úbytku obyvatel přirozenou měnou.

Královéhradecký kraj lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. V kraji se nachází úrodná Polabská nížina (202 m n. m.) s řekou Labe i nejvyšší pohoří a hora České republiky Krkonoše s vrcholem Sněžkou (1 602 m n.m.). Kraj tak má mezi kraji nejvyšší výškový rozdíl, tj. 1 400 m. Dalším významným pohořím jsou Orlické hory s nejvyšší horou Velká Deštná (1 115 m n.m.). Rozmanitá krajina a přírodní krásy jsou základem bohatého cestovního ruchu v kraji, který každoročně přivítá velké množství návštěvníků. V kraji se nacházejí i světoznámé lázně – Janské Lázně a zoologická zahrada se safari ZOO Dvůr Králové nad Labem. S pohořími také souvisí poloha kraje, který sousedí s Polskem v délce více než 200 km státní hranice, což podporuje rozvoj obchodu, příhraničního cestovního ruchu a přeshraniční spolupráce sousedících obcí.

Neměnná sídelní struktura již od roku 1995 představuje 448 obcí, z nichž k 31. 12. 2011 mělo 48 statut města a 10 statut městyse. Podíl městského obyvatelstva (statut měst) dosáhl celkem 67,3 %. Hlavním centrem kraje je statutární město Hradec Králové s 93 801 obyvateli, druhým největším městem s 31 074 obyvateli je město Trutnov, třetím Náchod s 20 814 obyvateli a následují města s méně než 20 tisíci obyvateli. Pět měst mělo méně než tisíc obyvatel. Průměrná rozloha obce je 1 062 ha a průměrný počet obyvatel v obci dosáhl 1 236 osob.

Rozlohou 4 759 km² zaujímá Královéhradecký kraj šest procent rozlohy České republiky a řadí se na 9. místo v pořadí krajů. K 31. 12. 2011 představovala zemědělská půda 58 % celkové rozlohy kraje, podíl orné půdy činil 40 % a lesy pokrývaly území z 31 %. Počtem 554 803 obyvatel se kraj podílí na obyvatelstvu celé republiky 5,3 %.

Od prosince 2006 je v kraji v provozu dálnice, která spojuje krajské město s Prahou a umožnila tak kvalitnější dopravní spojení a propojení na dálniční síť České republiky.

Statistická specifika kraje

- Na tvorbě HDP v České republice se kraj podílí zhruba čtyřmi procenty (4,5 % v roce 2010).
- Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele na úrovni 86,1 % republikového průměru (2010).
- V odvětvové struktuře hrubé přidané hodnoty kraje převažuje sektor služeb (53,8 % v roce 2010), následuje sekundér (43,4 % v roce 2010), v němž dominuje zejména zpracovatelský průmysl (30,8 %), a primární sektor tvořil 2,8 %.
- Průměrný věk obyvatel dosáhl ke konci roku 2011 již 41,5 let, v členění na muže (40,0 let) a ženy (43,1let) je dlouhodobě nad celorepublikovým průměrem (41,1 let) a druhý nejvyšší po Hl. městě Praha (41,9 let).
- Nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let (68,2 %).
- Druhý nejvyšší podíl obyvatel ve věku nad 65 let (17,1 %) za Hl. městem Praha.
- Naděje dožití v našem kraji je dlouhodobě jedna z nejvyšších v České republice. V roce 2011 byla hodnota při narození u mužů (75,5 let) i u žen (81,3 let) na 3. místě mezi kraji.
- Vysoký počet a kapacita hromadných ubytovacích zařízení poskytl v roce 2011 třetí největší počet přenocování pro hosty mezi kraji po Hl. městě Praha a Karlovarském kraji.

1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Počet obyvatel začal v kraji mírně klesat...

Královéhradecký kraj zaznamenal v roce 2011 snížení počtu obyvatel, a to jak přirozenou měnou tak v důsledku stěhování. Ke konci předchozího roku 2010 měl kraj nejvyšší počet obyvatel od roku 1991, což vývoj v následujícím období změnil. Pokles počtu obyvatel byl ovlivněn úbytkem obyvatel v okresech Jičín, Náchod a Trutnov a zde také vlivem přirozeného úbytku i stěhování.

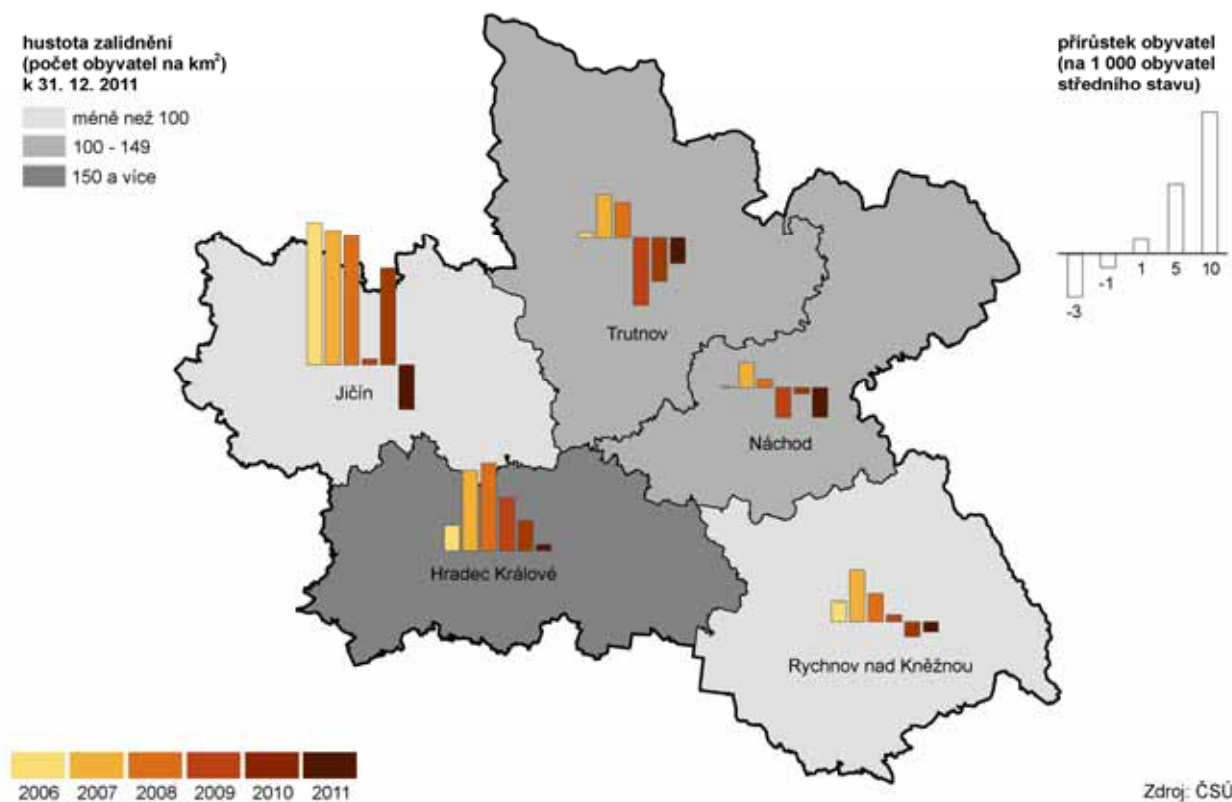
...v roce 2011 poklesl přirozenou měnou i vlivem stěhování.

Počet obyvatel Královéhradeckého kraje dosáhl k 31. 12. 2011 celkem 553 856 osob, z toho 281 620 žen, tj. 51,0 %. Počet obyvatel se od počátku roku 2011 snížil celkem o 699 osob, přirozenou měnou ubylo v kraji 311 obyvatel, důsledkem stěhování se počet obyvatel snížil o 388 osob. Z územního pohledu byl úbytek obyvatel kraje přirozenou měnou nejvyšší v okrese Jičín a pokles stěhování byl ovlivněn migrací v okresech Náchod, Trutnov a Jičín.

Vliv SLDB 2011 představuje snížení početního stavu obyvatel kraje.

Započtení výsledků SLDB 2011, které proběhlo k 26. 3. 2011, do demografické bilance se promítlo snížením počtu obyvatel kraje. Mezi sčítáními se stav k 31. 12. daného roku rovná stavu k 1. 1. následujícího roku. Zároveň platí, že stav k 1. 1. plus celkový přírůstek se rovná stavu k 31. 12. daného roku. Výjimečná situace nastává vždy po aplikaci výsledků sčítání lidu, kdy se údaje k 31. 12. roku před sčítáním nerovnájí stavu k 1. 1. roku sčítání. Ve sledovaném období let 2006 až 2011 se to týká sčítání v roce 2011, kdy údaje o počtu obyvatel k 1. 1. 2011 se liší od údajů k 31. 12. 2010. Tento rozdíl představuje v našem kraji 248 osob, což je po Středočeském kraji nejmenší rozdíl.

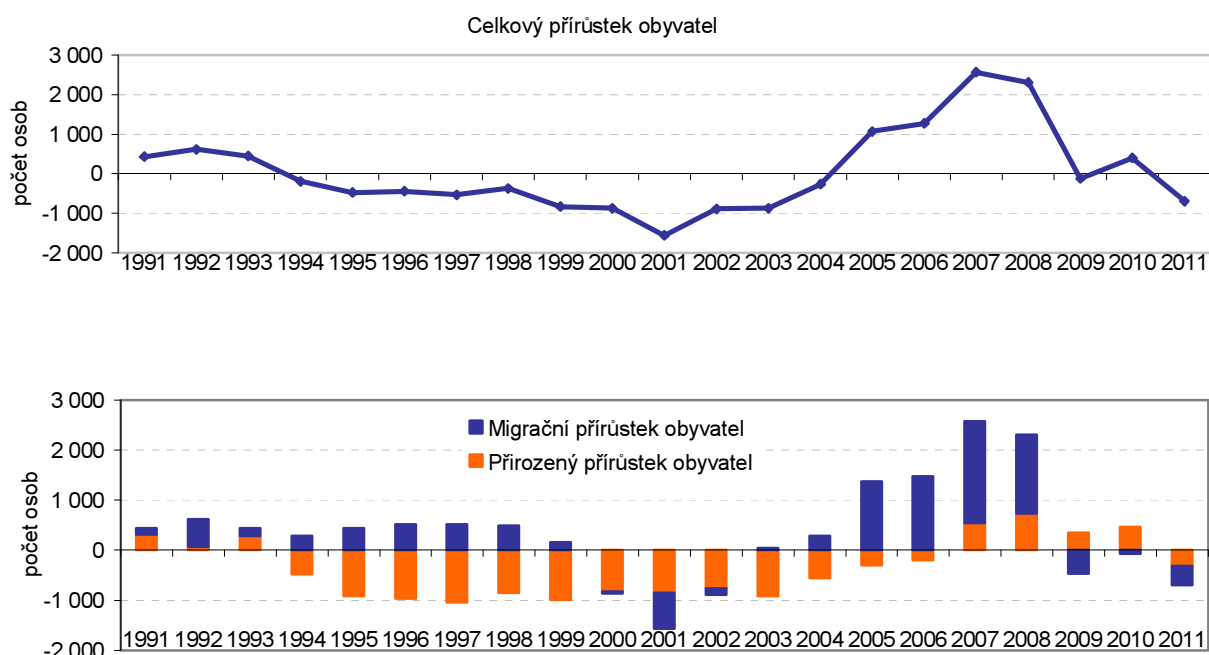
Pohyb obyvatel v okresech Královéhradeckého kraje v letech 2006 až 2011

Demografický vývoj je stabilizovaný.

Po dlouhodobém poklesu populace kraje až do roku 2004, kdy nastala změna trendu, se stavy obyvatel začaly meziročně zvyšovat. Roky 2007 a 2008 byly roky s poměrně vysokým přírůstkem obyvatel díky vyšší porodnosti. Ke konci roku 2008 se tak Královéhradecký kraj dostal téměř zpět na počet obyvatel z konce 80. let 20. století¹. Celkový přírůstek obyvatel za rok 2008 (4,2 ‰) byl nejvyšší za posledních téměř 20 let. Počínaje rokem 2009 již populace kraje stagnovala a došlo k poklesu celkového stavu obyvatel za rok 2009 vlivem stěhování, zejména stěhování z okresů Trutnov a Náchod. Ani výsledky roku 2010 nenaznačily změnu trendu, i když ještě došlo k meziročnímu přírůstku obyvatel jen vlivem vyšší porodnosti, stěhování obyvatel ubylo a zejména z okresu Trutnov.

Graf 1.1 Celkový, přirozený a migrační přírůstek obyvatel v Královéhradeckém kraji

Počet obyvatel přirozenou měnou poklesl...

Od roku 2007 do roku 2010 se na celkovém přírůstku obyvatel kladně podílel přirozený přírůstek. Nejvyšší přirozený přírůstek byl v kraji zaznamenán v roce 2008, což byl nejlepší výsledek v posledních třiceti letech. Růst počtu obyvatel kraje se však zastavil, v roce 2011 se v Královéhradeckém kraji narodilo o 311 dětí méně, než kolik obyvatel kraje v tomto roce zemřelo. V relativním vyjádření je to úbytek 0,6 osob na 1 000 obyvatel středního stavu. Zatímco ještě v roce 2010 byl přirozený přírůstek obyvatel v téměř všech krajích ČR kladný (kromě Moravskoslezského kraje), v roce 2011 ubylo přirozenou měnou obyvatelstvo ve více než polovině krajů.

...migrační saldo je druhým rokem záporné.

V důsledku stěhování ubylo v kraji v roce 2011 celkem 388 obyvatel. Vysoký migrační přírůstek obyvatelstva byl zaznamenáván v letech 2003 až 2008, maxima dosáhl v roce 2007, kdy v kraji vlivem migrace přibylo více než 2 000 obyvatel. Od roku 2009 počet obyvatel důsledkem stěhování klesá, přičemž úbytek v roce 2011 je mnohem výraznější než v předchozím roce. V relativním vyjádření tak v kraji ubylo důsledkem stěhování 0,7 osob na 1 000 obyvatel. Migrační saldo bylo záporné ve čtyřech z pěti okresů kraje, pouze okres Hradec Králové zaznamenal migrační přírůstek kladný. Z kraje se v průběhu roku 2011 vystěhovalo celkem 4 458 obyvatel, z toho 4 179 do ostatních krajů ČR a 279 do ciziny. Do kraje se přistěhovalo 4 070 obyvatel, z toho 3 549 z jiných krajů ČR a 521 obyvatel z ciziny.

¹ Zde je však nutné upozornit na to, že v letech 1991, 2001 a 2011 proběhla Sčítání lidu, domů a bytů, při nichž došlo ke korekci počtu obyvatel.

Stěhování do i ze zahraničí se týká spíše mužů.

Obyvatelé, kteří se během roku vystěhovali do ciziny, byli téměř ze dvou třetin muži, z hlediska státního občanství šlo především o občany Slovenska a Ukrajiny. Do kraje se z ciziny stěhovali také více muži, jejich podíl na celkovém počtu přistěhovalých z ciziny byl ale nižší (více než polovina), podle státního občanství šlo především o Slováky, Ukrajince a Vietnamce.

V rámci kraje se stěhovalo téměř 9 tisíc osob...

Objem vnitřního stěhování (stěhování obyvatel v rámci kraje) představoval v roce 2011 celkem 8 724 osob, meziročně je to pokles o 254 obyvatel. V desetileté časové řadě byl nejvyšší objem vnitřního stěhování zaznamenán v roce 2007, od tohoto roku je tendence spíše klesající (výjimkou je rok 2010, kdy se objem vnitřního stěhování meziročně zvýšil). Pouze jedna čtvrtina stěhování proběhla mezi okresy kraje, zbývající tři čtvrtiny vnitřního stěhování se uskutečnily mezi obcemi okresu.

...tři čtvrtiny z nich pouze mezi obcemi okresu.

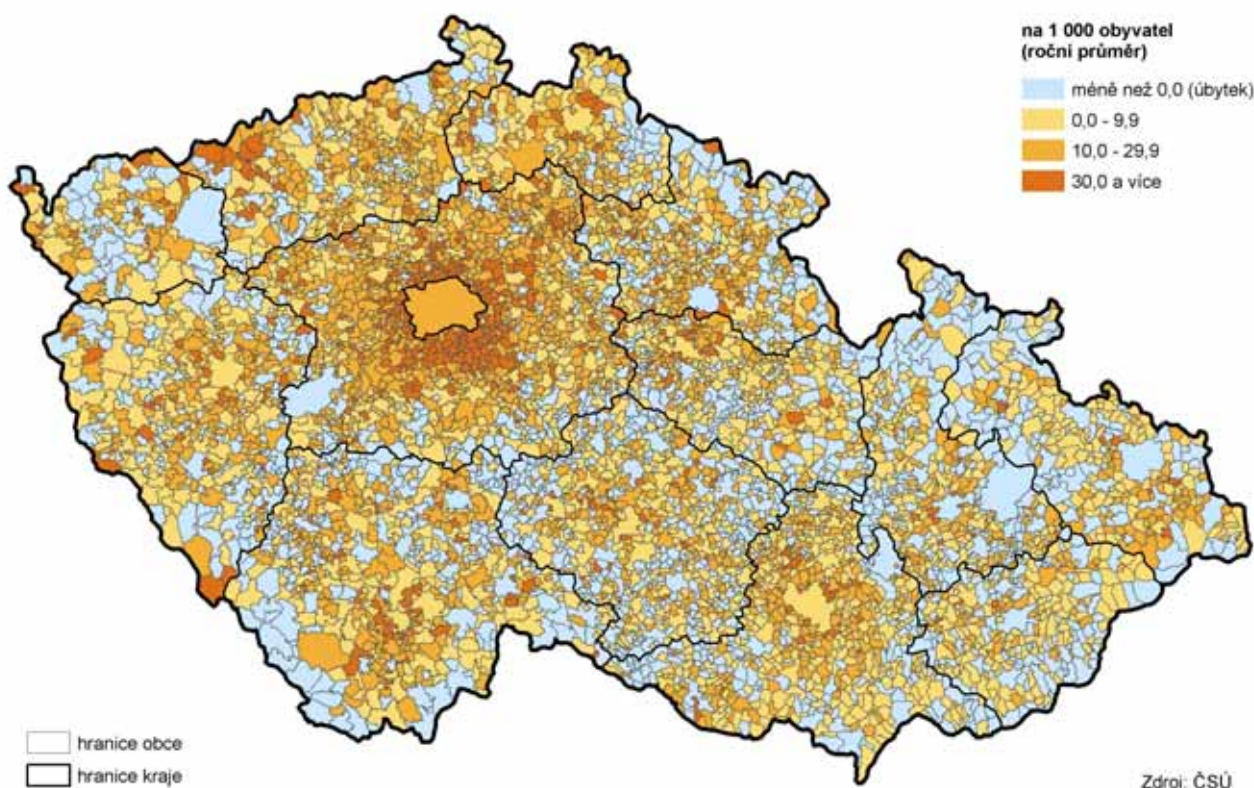
Nejlidnatější okres je Hradec Králové.

Z hlediska meziokresního srovnání je nejlidnatějším okresem Hradec Králové s téměř 163 tisíci obyvateli. Naopak okres Rychnov nad Kněžnou je z populačního hlediska nejmenším okresem kraje, na jeho území žije 79 tisíc obyvatel. Hustotou 116,4 obyvatel na km² je kraj pod úrovní průměrné hustoty za ČR 133,2 obyvatel na km². V okresech Královéhradeckého kraje se hustota obyvatel pohybovala v intervalu od 182,6 obyvatel na km² v okrese Hradec Králové po 80,5 obyvatel na km² v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Sídelní struktura se nemění.

Královéhradecký kraj má od roku 1995 celkem 448 obcí, z toho k 31. 12. 2011 mělo 48 obcí statut města a 10 obcí statut městyse. Ve městech žilo v roce 2011 téměř 373 tisíc obyvatel, ve venkovských obcích (nemají statut města) žilo 181 tisíc obyvatel.

Přírůstek obyvatel v obcích v letech 2006 až 2011

Ve městech kraje žijí více než dvě třetiny obyvatel...

Více než dvě třetiny obyvatel kraje žijí ve městech, z toho čtvrtina v krajském městě Hradec Králové, který měl k 31. 12. 2011 celkem 93 490 obyvatel, druhým největším městem kraje z hlediska počtu obyvatel je Trutnov s 30 957 obyvateli, třetím Náchod s 20 665 obyvateli, dalšími v pořadí jsou města s méně než 20 tisíci obyvateli. Od 10 do 20 tisíc obyvatel měla ke konci roku 2011 města Jičín, Dvůr Králové nad Labem, Vrchlabí, Jaroměř a Rychnov nad Kněžnou. Méně než 1 000 obyvatel vykazovalo k 31.12.2011 v kraji 5 měst, nejmenšími městy kraje je Stárvkov (628 obyvatel) a Pec pod Sněžkou (655 obyvatel). Dvoutřetinový podíl obyvatel měst byl v kraji zaznamenán od roku 1991, tj. před dvaceti lety.

...celkový úbytek obyvatel mělo 34 měst.

V roce 2011 došlo k celkovému úbytku obyvatel ve 34 městech (1 597 obyvatel), nejvyšší úbytek byl zaznamenán v Hradci Králové (311 obyvatel), více než stovka obyvatel ubylo ještě v Jičíně (190 obyvatel), v Náchodě (149 obyvatel) a Trutnově (117 obyvatel). Naopak město Vamberk zaznamenalo celkový nejvyšší přírůstek v kraji (31 obyvatel). Důsledkem stěhování ubylo obyvatelstvo ve 33 městech kraje, nejvyšší úbytek zaznamenalo opět město Hradec Králové (277 obyvatel), dále Jičín a Náchod. Přirozenou měnou ubylo obyvatelstvo ve dvou třetinách měst (425 obyvatel), nejvíce ve městech Borohrádek (39 obyvatel) a Hradec Králové (34 obyvatel), nejvyšší přirozený přírůstek vykazovala města Hostinné (18 obyvatel) a Vamberk (17 obyvatel).

Porodnost v kraji opět v útlumu.

V roce 2011 se v kraji živě narodilo 5 437 dětí, což představuje 9,8 dětí na 1 000 obyvatel středního stavu (2 833 chlapců a 2 604 dívek). Počet živě narozených tak v porovnání s rokem 2010 poklesl o téměř 10 %, útlum porodnosti je patrný už druhý rok, po prudkém nárůstu porodnosti v letech 2007 až 2009 se tak kraj v roce 2011 propadl počtem narozených opět na úroveň let 2005 až 2006.

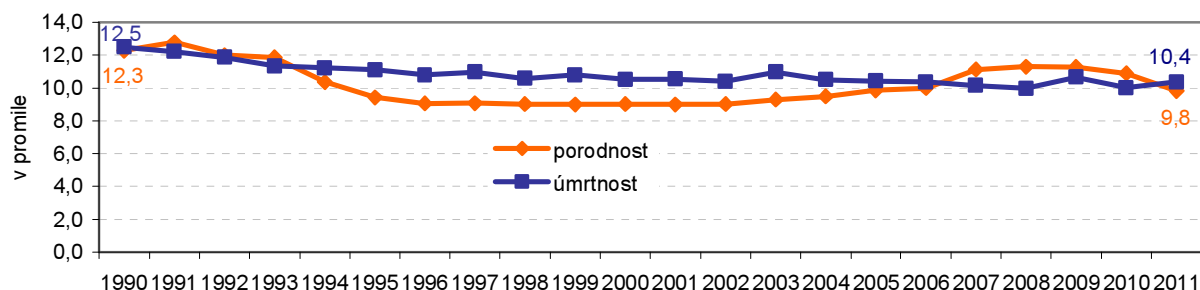
Nejvíce dětí se rodí jako prvorozených.

Nejvíce dětí 2 432 (tj. 44,7 %) se narodilo jako prvorozených, 2 165 dětí (tj. 39,8 %) se narodilo jako druhých v pořadí, zbývajících 840 dětí (tj. 15,4 %) se narodilo jako třetí a další sourozenec. Nejvíce dětí se narodilo v okrese Hradec Králové (1 611 dětí, tj. 29,6 % živě narozených v kraji), z hlediska relativního vyjádření, tj. v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu, pak v okrese Rychnov nad Kněžnou (9,9 ‰).

Úmrtnost meziročně stoupla.

V Královéhradeckém kraji zemřelo v roce 2011 celkem 5 748 obyvatel. Úmrtnost (měřená obecnou mírou úmrtnosti) meziročně stoupla, po poklesu v roce 2010 se opět přiblížila úrovni v letech 2005 až 2006. Z hlediska příčin úmrtí převažovaly nemoci oběhové soustavy (50,2 %) a novotvary (25,2 %). Zatímco na nemoci oběhové soustavy umíraly více ženy (54,8 % z celkového počtu zemřelých žen) než muži (45,8 %), novotvary byly příčinou úmrtí spíše u mužů (27,9 %), podíl žen byl u této příčiny úmrtí nižší (22,3 %).

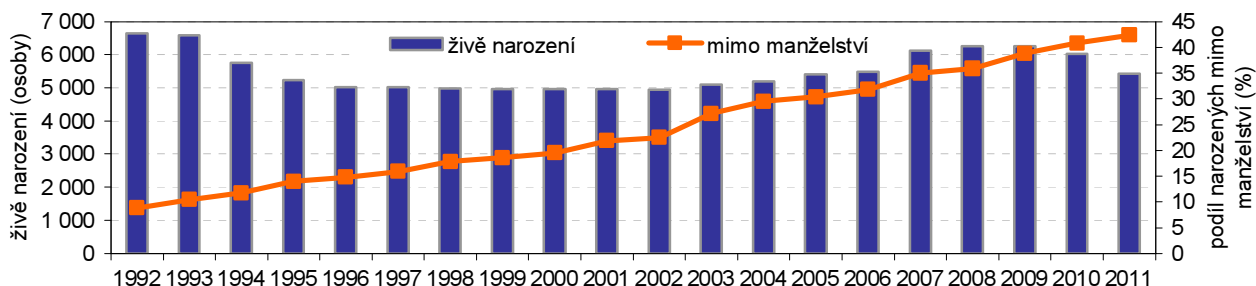
Graf 1.2 Porodnost a úmrtnost v Královéhradeckém kraji

Podíl dětí narozených mimo manželství se neustále zvyšuje.

V manželství se narodilo 3 132 dětí, tj. 57,6 %. I v roce 2011 pokračoval dlouhodobý růst podílu dětí narozených mimo manželství.¹ V mezikrajském srovnání zaujal kraj s hodnotou 42,4 % dětí narozených mimo manželství 8. místo, ve Zlínském kraji byl podíl dětí narozených mimo manželství o 9,6 p.b. nižší (1. místo) naopak v Karlovarském kraji byl podíl dětí narozených mimo manželství o 15,9 p.b. vyšší (poslední místo). Podíl byl od počátku 90-tých let pod celorepublikovým průměrem, až v letech 2007, 2010 a 2011 se dostal nad republikovou hodnotu zhruba o půl procentního bodu.

Graf 1.3 Živě narození a narození mimo manželství v Královéhradeckém kraji

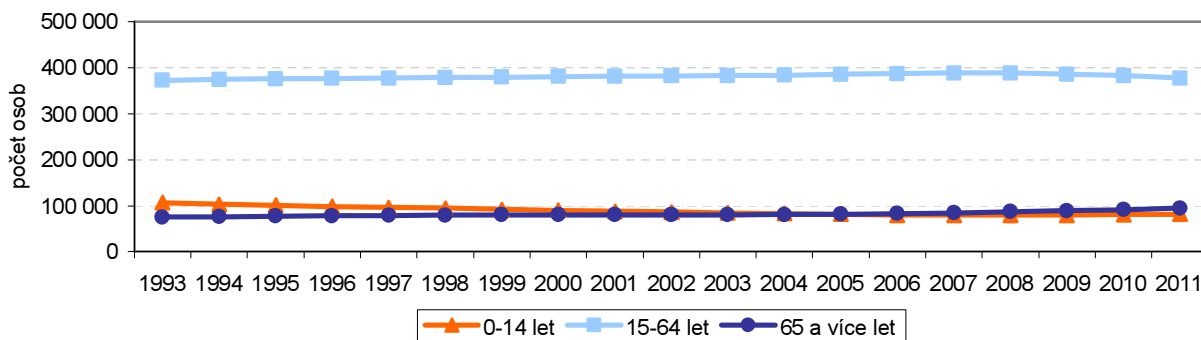
Obyvatelstvo kraje postupně stárne a patří k nejstarším v ČR...

Obyvatelstvo Královéhradeckého kraje patří z hlediska věkového složení k nejstarším mezi kraji ČR. Ke konci roku 2011 dosáhl průměrný věk obyvatel již 41,5 let, u mužů to bylo 40,0 let a u žen 43,1 let. Průměrný věk v kraji tak dlouhodobě převyšuje celorepublikový průměr, stejně tak u mužů i u žen. Nárůst průměrného věku je pozvolný a v posledních letech se zvyšuje o dvě desetiny ročně. Pro srovnání v roce 1991 činil 36,8 let, v roce 2000 již 39,0 let a 40-ti letou hranici překročil v roce 2004. V roce 2011 dosáhl poprvé i průměrný věk mužů hranice 40-ti let.

...nejnižší podíl obyvatel mezi kraji ve věku 15–64 let a druhý nejvyšší ve věku 65 a více let...

Královéhradecký kraj měl k 31. 12. 2011 nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let ze všech krajů (68,2 %) a zároveň druhý nejvyšší podíl obyvatel ve věku nad 65 let (17,1 %), první místo získalo Hl. město Praha s 17,2 %. Podílem dětí 14,7 % (věková skupina 0-14 let) na obyvatelstvu celkem zaujal kraj průměrnou 8. příčku, nejvyšší podíl dětí měl ke konci roku 2011 Středočeský kraj, jejich podíl překročil hodnotu kraje o 1,2 p.b.

Graf 1.4 Věkové složení obyvatel Královéhradeckého kraje (stav k 31. 12.)

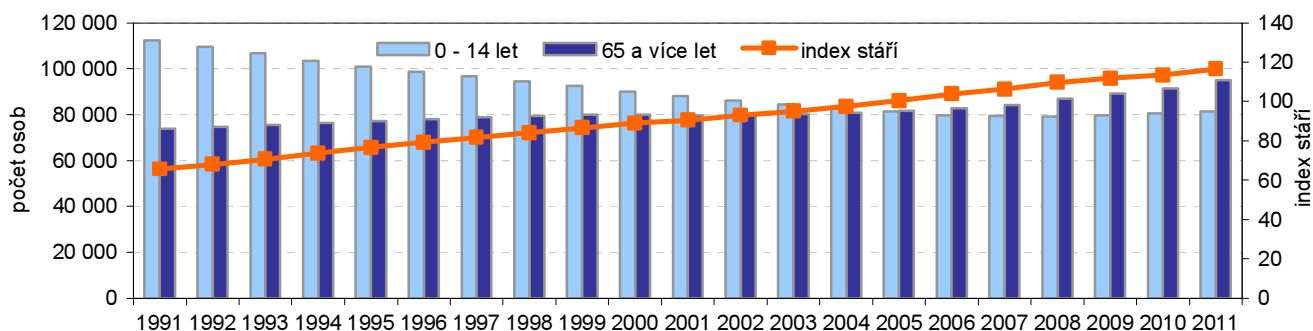

...hodnota indexu stáří se dlouhodobě zvyšuje.

Index stáří vyjadřuje poměr mezi nejnižší a nejvyšší věkovou skupinou obyvatel. V kraji se dlouhodobě zvětšuje rozdíl mezi počtem osob v nejmladší a nejstarší věkové kategorii, v roce 2005 poprvé převýšil počet osob nejstarší věkové kategorie dětskou složku o 259 osob, v roce 2011 to bylo již o 13 420 osob. Na 100 dětí ve věku 0-14 let připadlo v kraji v roce 2011 již 116,5 osob 65-letých a starších. Poměr nejmladší a nejstarší věkové kategorie se velmi liší v závislosti na pohlaví, index stáří u mužů dosáhl v roce 2011 hodnoty 92,4 a u žen 142,2. Krajský index stáří převyšuje republikovou hodnotu o 6,1 p.b., index stáří u mužů je v kraji o 5 p.b. vyšší a u žen o 7,6 p.b. vyšší než index stáří za ČR.

¹ Z dostupných údajů ovšem nelze zjistit, kolik z dětí narozených mimo manželství se skutečně narodilo svobodným matkám žijícím v domácnosti bez partnera a kolik jich žije v úplných rodinách bez uzavření sňatku.

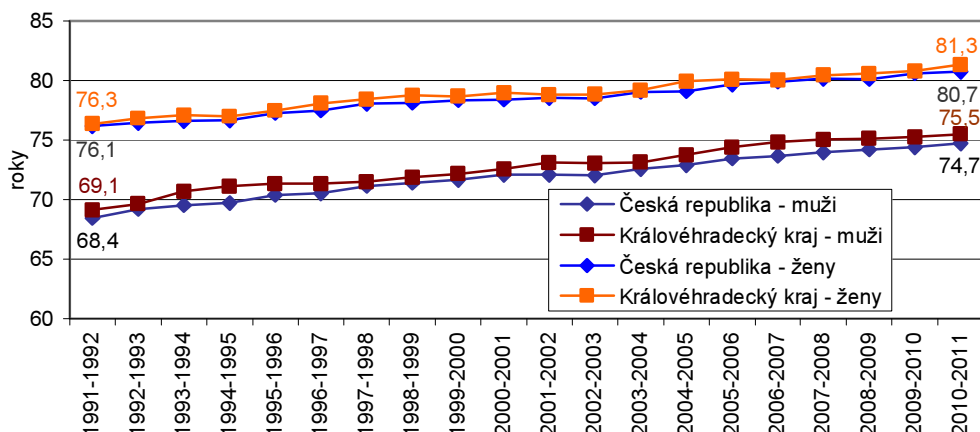
Graf 1.5 Obyvatelstvo v základních věkových skupinách a index stáří v Královéhradeckém kraji

**Naděje dožití
tento stav vylepšuje a
patří k nejvyšším v ČR.**

Naproti tomu můžeme v kraji sledovat příznivý vývoj ukazatele naděje dožití, jehož hodnota odráží kvalitu života. Královéhradecký kraj dosahuje dlouhodobě nejvyšších hodnot mezi kraji České republiky. Obecně se hodnota ukazatele naděje dožití při narození stále zvyšuje, a to důsledkem poklesu intenzity úmrtnosti. Podle posledních údajů by se chlapec narozený v roce 2011 měl pravděpodobně dožít 75,5 let a dívka 81,3 let. Naděje dožití mužů i žen Královéhradeckého kraje je nad úroveň celorepublikové hodnoty po celé uplynulé 20-ti leté období a rozdíl mezi pohlavími se postupně mírně snižuje. V mezikrajském srovnání je naděje dožití mužů i žen v Královéhradeckém kraji třetí nejvyšší v ČR. Pomyslná hranice mezi první a druhou polovinou života je u mužů věk 37 a 38 let a u žen 40 a 41 let.

Graf 1.6 Naděje dožití mužů a žen v Královéhradeckém kraji v letech 1991 až 2011 při narození (0 letí)

**Počet uzavřených
manželství v roce 2011
je z dlouhodobého
pohledu nejnižší.**

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2011 uzavřeno celkem 2 347 sňatků, což je o 137 méně než v roce 2010. Počet uzavřených manželství v roce 2011 je ve dvacetileté časové řadě nejnižší. Průměrný věk ženichů a nevěst se postupně zvyšuje. U ženichů činil průměrný věk 34,9 let, nevěstám bylo v průměru 31,8 let. Nevěsty se v kraji poprvé vdávaly v průměru ve věku 28,2 let, zatímco v roce 2002 byly průměrně o 2,9 let mladší, průměrný věk ženichů při prvním sňatku byl 31,2 roků, což je o 3,4 roky více než v roce 2002. Hranici třiceti let překročili ženiši při prvním sňatku už v roce 2008.

**Sňatečnost
dlouhodobě klesá,
v roce 2011 byla těsně
pod celorepublikovým
průměrem.**

Z dlouhodobého hlediska sňatečnost v kraji klesá, v roce 2011 bylo uzavřeno 4,2 sňatků na 1 000 obyvatel středního stavu. Výjimkou byl rok 2007, kdy se počet sňatků krátkodobě zvýšil. Projevila se tzv. příznivá „konstelace šťastných čísel“, kdy 7. 7. 2007 připadlo na sobotu. Mírou sňatečnosti se v mezikrajském srovnání umístil kraj na průměrném 7. místě, přesto nedosáhl hodnoty celorepublikového průměru 4,3 sňatků na 1 000 obyvatel.

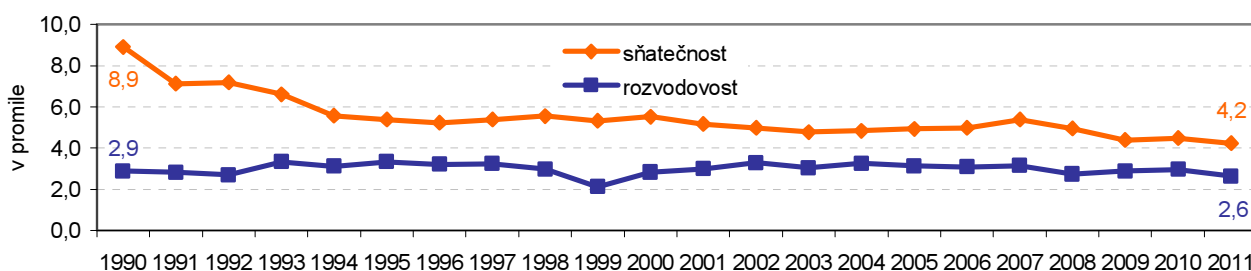
Nejméně rozvodů od roku 2000....

V kraji bylo během roku 2011 rozvedeno celkem 1 459 manželství, což je meziročně o 181 rozvodů méně, z hlediska dlouhodobého vývoje je to nejnižší počet rozvodů od roku 2000. Téměř každé druhé rozváděné manželství trvalo 15 a více let, manželství s nezletilými dětmi bylo rozvedeno 839, tj. 57,5 %. Dlouhodobě se zvyšuje průměrný věk manželů při rozvodu, muži se v roce 2011 rozváděli v průměru ve 42,6 letech, ženy v 39,6 letech, před deseti lety se rozváděli muži o 4,2 roky mladší, ženy byly mladší o 3,9 let.

...rozvodovost v kraji nižší než republikový průměr.

Index rozvodovosti se meziročně snížil. Na 100 sňatků připadlo 62,2 rozvodů, což je o 3,9 rozvodů méně než v letech 2009 a 2010. Snížením počtu rozvodů se meziročně snížila i míra rozvodovosti, na 1 000 obyvatel středního stavu bylo rozvedeno 2,6 manželství, což je opět nejnižší hodnota od roku 2000. Rozvodovost v kraji byla v roce 2011 těsně pod průměrnou rozvodovostí za ČR (2,7 rozvodů na 1 000 obyvatel).

Graf 1.7 Sňatečnost a rozvodovost v Královéhradeckém kraji

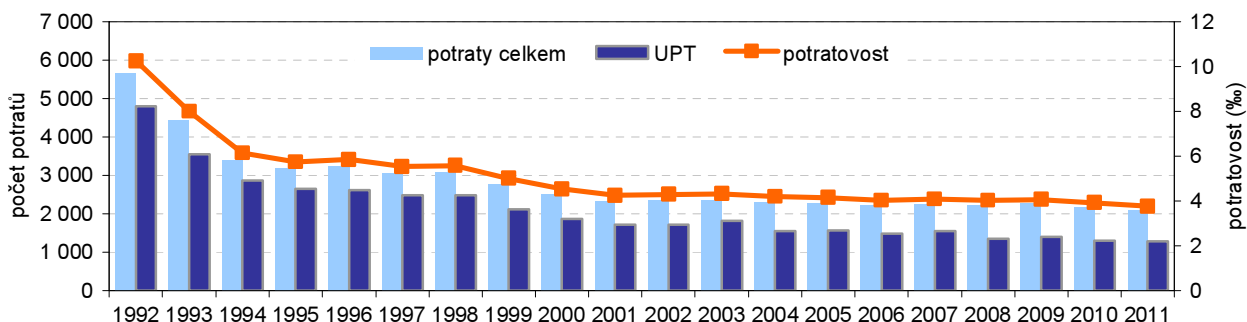
Míra potratovosti poklesla na nejnižší hodnotu...

Míra potratovosti vyjádřená počtem potratů na 1 000 obyvatel středního stavu v posledních letech v kraji mírně klesá. Hodnota roku 2011 s 3,8 ‰ meziročně nepatrně poklesla, v dlouhodobém pohledu dosáhla minima. Více než tři pětiny potratů tvoří umělá přerušování těhotenství (UPT), jejichž podíl každoročně klesá a v roce 2011 byl z dlouhodobého hlediska nejnižší.

...potratový index vlivem nízké porodnosti stoupá.

Vzhledem ke snižující se porodnosti však v posledních dvou letech roste potratový index (počet potratů na 100 narozených), v roce 2011 dosáhl hodnoty 38,1 a je pátým nejvyšším v ČR.

Graf 1.8 Potraty a potratovost v Královéhradeckém kraji

Domácnosti:
***V kraji žije 5,3 %
domácností ČR...***

Demografický vývoj je úzce spjat se sociální a ekonomickou situací společnosti a odrážejí se v něm vzájemné vazby. V souvislosti se změnami ve věkové struktuře populace dochází i ke změnám ve skladbě domácností. Pravidelné šetření Životní podmínky (SILC), které v České republice probíhá od roku 2005, přináší informace o složení domácností a výši jejich ročních příjmů. V Královéhradeckém kraji žilo v roce 2011 celkem 221 tisíc hospodařících domácností s průměrným počtem 2,5 osob, počet členů domácnosti je v posledních letech stálý. Na počtu domácností v České republice se kraj podílí 5,3 %. Počet hospodařících domácností stoupl v kraji od roku 2006 přibližně o 3 tisíce domácností.

***...i přes celkový růst
příjmů domácností se
v ČR zvýšil podíl
domácností, kterým se
příjmy snížily...***

Výsledky šetření Životní podmínky 2011 odrážejí situaci domácností České republiky v roce 2010 a v době zjišťování na jaře roku 2011. Na situaci domácností se v roce 2011 dále projevovaly dopady hospodářské krize. Přestože příjmy domácností v České republice v průměru mírně vzrostly, zvýšil se zároveň podíl domácností, kterým se příjmy snížily. Šlo především o domácnosti samostatně činných, dále domácnosti zaměstnanců s nižším vzděláním a domácnosti nezaměstnaných, kde se projevil pokles podpory v nezaměstnanosti a dalších sociálních příjmů. Životní podmínky domácností v České republice ovlivnily také změny v oblasti nájemního bydlení, které vstoupily v platnost k 1. 1. 2011.

***...čisté roční příjmy
domácností byly nad
celorepublikovým
průměrem...***

Členové domácnosti společně hradí hlavní výdaje jako je strava, náklady na bydlení, dopravu, vzdělání, pojištění a další. Čistý peněžní příjem v roce 2010 činil v Královéhradeckém kraji v průměru na jednu osobu 152 tis. Kč (bez naturálního příjmu 147 tis. Kč), tím převyšoval o 1,5 % republikový průměr (150 tis. Kč na jednu osobu). V mezikrajském srovnání celkových čistých příjmů zaujal kraj třetí místo, zatímco v roce 2009 to byla 6. pozice.

***...v kraji vzrostl podíl
nizkopříjmových
domácností i těch
s nejvyššími příjmy.***

Více než dvě pětiny domácností (42,8 %) měly v Královéhradeckém kraji čistý měsíční příjem na osobu v rozmezí 10 001–15 000 Kč a v této nejčtenější skupině došlo k mírnému poklesu. V roce 2010 klesl podíl nizkopříjmových domácností s příjmy do 4 000 Kč na 1,0 % a meziročně došlo k nárůstu podílu domácností s nejvyššími příjmy 50 001 a více Kč na 0,7 % domácností. Pod úrovní životního minima se nacházelo 3,6 % domácností, což bylo o 0,9 p.b. více než v roce 2009.

***Pětinu nákladů na
bydlení tvoří nájemné.***

Náklady na bydlení jsou pro více než dvě třetiny domácností kraje určitou zátěží. Měsíční náklady domácností na bydlení dosáhly v průměru v roce 2011 částky 4 849 Kč, což bylo 15,9 % jejich čistých peněžních příjmů. V porovnání s rokem 2010 se podíl nákladů na bydlení v kraji téměř nezměnil, z toho necelou jednu třetinu tvořily výdaje za elektřinu, 15,0 % za plyn, 11,4 % za teplo a teplou vodu a 8,1 % za vodné a stočné. Významnou položkou v nákladech na bydlení je nájemné, které tvořilo 20,5 % celkových nákladů na bydlení.

***Další údaje k demografickému vývoji Královéhradeckého kraje jsou na www.hrdeckralove.czso.cz.
Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#)
a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#)
Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)***

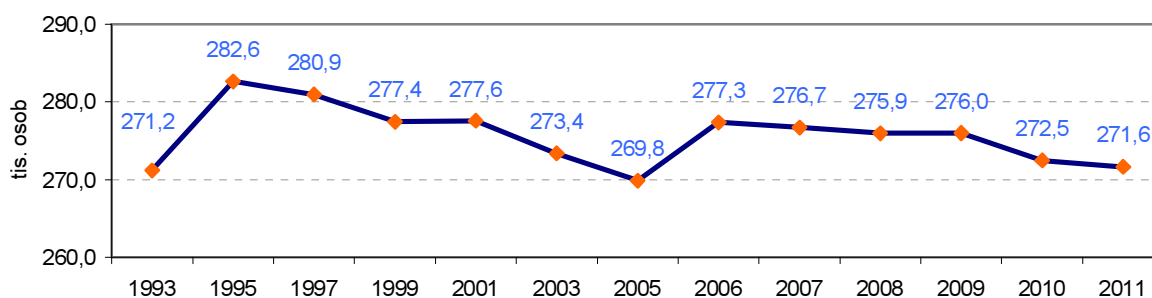
2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ

Trh práce:

V Královéhradeckém kraji ubývá pracovní síly.

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS)¹ tvořilo v roce 2011 pracovní sílu v kraji 271,6 tis. osob (252,3 tisíc osob zaměstnaných a 19,3 tisíc osob nezaměstnaných), tj. 57,4 % všech obyvatel starších 15 let. Stárnutím populace se podíl pracovní síly na obyvatelstvu neustále snižuje. Z dlouhodobého hlediska se pracovní síla vyvíjela velmi kolísavě, v období 1993–2011 dosáhla svého maxima v roce 1995 (282,6 tis. osob), v roce 2004 a 2005 byl zaznamenán pokles pod 270,0 tis. osob. Větší část pracovní síly tvoří muži, v roce 2011 činil jejich podíl 55,2 %, z hlediska věkových skupin se v tomto roce na pracovní síle nejvíce podílely osoby ve věku 30–44 let (41,5 %) a také osoby ve věku 45–59 let (35,0 %).

Graf 2.1 Pracovní síla v Královéhradeckém kraji (roční průměry)

Zaměstnanost:

Rozhodující část zaměstnaných byla ve věku 30 – 44 let.

Počet zaměstnaných v kraji od roku 2007 klesá. Nejvýraznější úbytek byl v roce 2009, kdy vlivem recese klesly meziročně počty zaměstnaných o 10,3 tis. Jak již bylo výše uvedeno počet zaměstnaných osob v kraji činil v roce 2011 celkem 252,3 tis. osob, z toho ženy tvořily 44,3 %. Věková struktura zaměstnaných kopíruje strukturu pracovní síly, nejvíc zaměstnaných osob bylo ve věkové skupině 30–44 let (41,8 %).

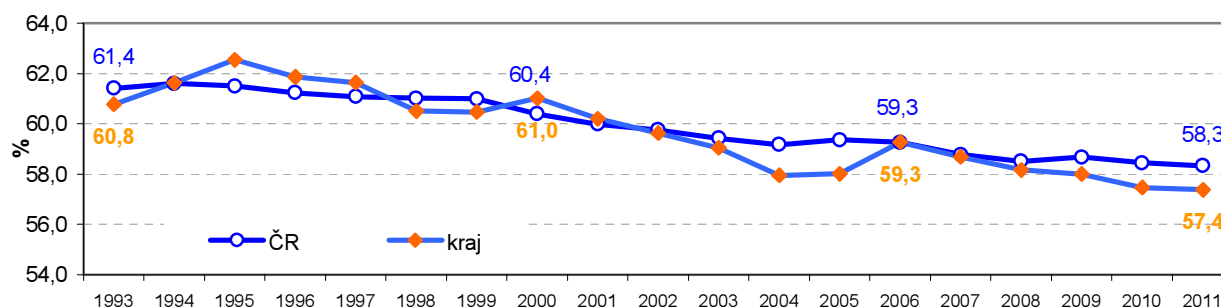
Většina zaměstnaných pracovala v terciárním sektoru.

Převážná část zaměstnaných osob byla v zaměstnaneckém poměru (79,9 %), i když z dlouhodobého hlediska se jejich podíl snižuje ve prospěch osob pracujících na vlastní účet (16,2 %). Více než polovina zaměstnaných (54,8 %) pracovala v sektoru služeb, 41 % v průmyslu a stavebnictví a 4,2 % v zemědělství.

Další snížení míry zaměstnanosti.

Míra zaměstnanosti (podíl zaměstnaných na populaci starší 15 let) v roce 2011 klesla v kraji proti roku 2006 o 2,8 p.b. na 53,3 %, u mužů byla již tradičně výrazně vyšší (61,1 %) než u žen (45,9 %).

Graf 2.2 Míra ekonomické aktivity*) v Královéhradeckém kraji a ČR

*) Míra ekonomické aktivity je podíl zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na obyvatelstvu starším 15 let

¹ VŠPS vychází z metodiky mezinárodní organizace práce (ILO), výsledky jsou zatíženy statistickou chybou.

Dlouhodobý pokles míry ekonomické aktivity...

Ukazatel míry ekonomické aktivity má v kraji klesající tendenci a je ovlivněn nepříznivým demografickým vývojem v kraji (stárnutím populace). Od roku 2006, kdy se hodnota ukazatele v kraji shodovala s průměrem za ČR (59,3 %), se krajská hodnota snižuje rychleji a stále více vzdaluje od celorepublikového průměru. V roce 2011 činila míra ekonomické aktivity v kraji 57,4 % a byla 1 p.b. pod průměrem ČR.

...ukazatel je přirozeně vyšší u mužů.

Míra ekonomické aktivity je přirozeně vyšší u mužů než u žen (v roce 2011 muži 65,2 %, ženy 50,0 %), což má své důvody (rodičovská dovolená, rozdílný věk pro odchod do důchodu, převaha ženského pohlaví mezi studenty středních a vysokých škol).

Nárůst žen s druhým zaměstnáním v posledních dvou letech.

V roce 2011 mělo druhé a další zaměstnání celkem 9,2 tis. osob. Proti roku 2006 se jejich počet v kraji zvýšil celkem téměř o jednu třetinu (32,3 %), nárůst u mužů (21,9 %) byl pomalejší než u žen (47,4 %). Nadále však v kraji převažují muži s druhým a dalším zaměstnáním, v roce 2011 jich bylo 5,5 tis., nad ženami (4,6 tis. zaměstnaných žen).

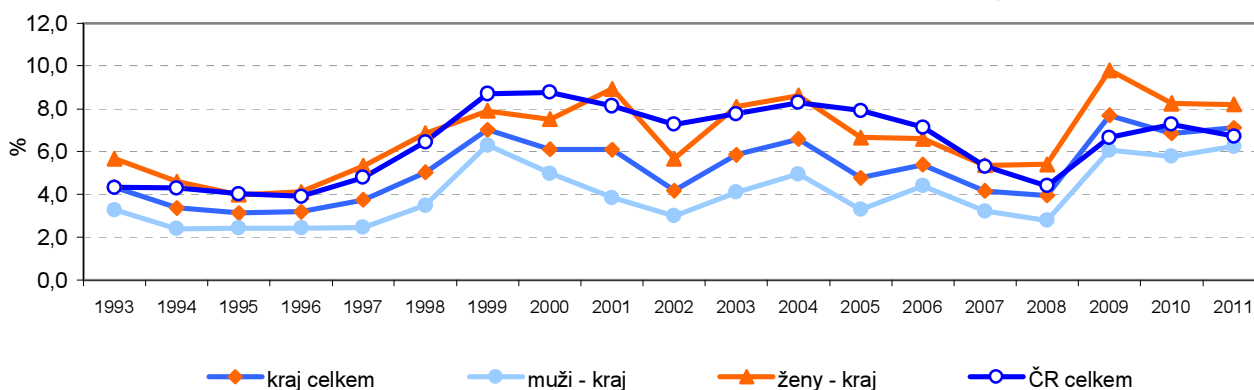
Nezaměstnanost (z výsledků VŠPS):

Mírný nárůst nezaměstnaných, třetí nejvyšší počet od roku 1993.

Počty nezaměstnaných, jejichž nárůst kulminoval v roce 2009, vzrostly proti roku 2010 jen mírně (na 19,3 tis. osob v roce 2011). V dlouhodobé časové řadě (od roku 1993) je to však, po výše zmíněném roce 2009 a roce 1999, třetí nejvyšší počet.

V roce 2011 převažovali mezi nezaměstnanými ženy (51,8 %), dále mladí lidé ve věku 15–24 let a 30–34 let (shodně po jedné pětině) a osoby se středním vzděláním bez maturity (40,9 %). S výrazným nárůstem počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí se počet nezaměstnaných v této kategorii meziročně zdvojnásobil.

Graf 2.3 Obecná míra nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji a ČR

Obecná míra nezaměstnanosti nad celorepublikovým průměrem.

Průměrná roční obecná míra nezaměstnanosti dosáhla v roce 2011 v kraji hodnoty 7,1 %, meziročně vzrostla o 0,3 p.b. a pohybovala se 0,4 p.b. nad republikovým průměrem. Míra nezaměstnanosti mužů (6,2 %) byla o 2 p.b. nižší než u žen (8,2 %).

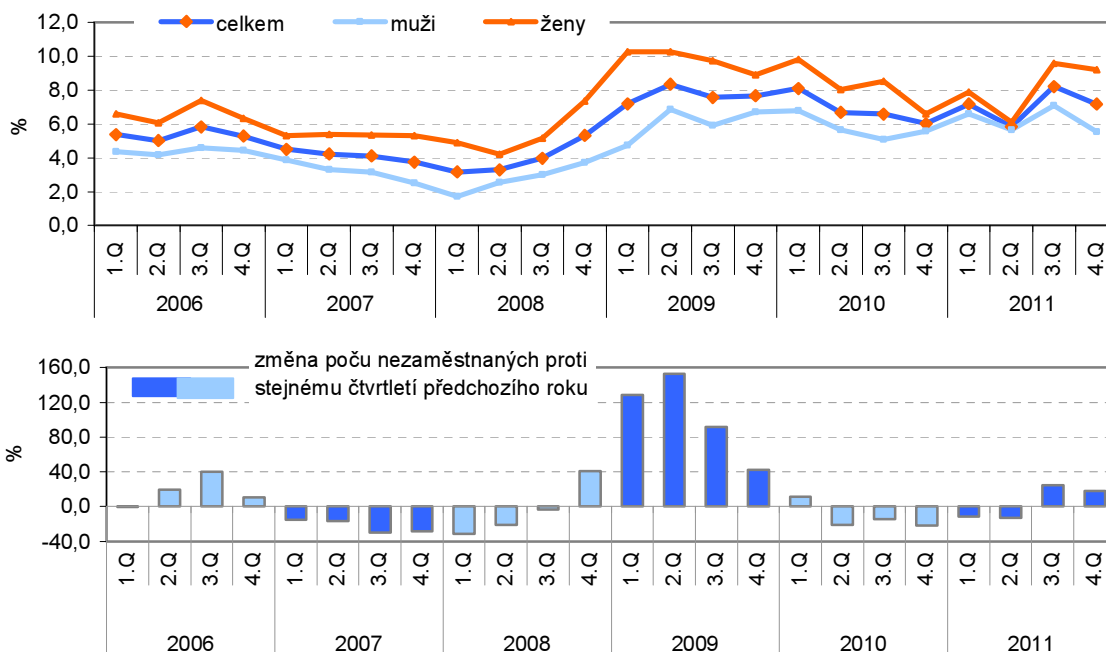
V mezikrajském porovnání nás výše nezaměstnanosti řadí na 8. příčku mezi kraji. Nejvyšší nezaměstnanost vykázal Ústecký kraj (9,9 %), nejnižší Hl. město Praha (3,6 %).

Z dlouhodobého hlediska nejnižší obecná míra nezaměstnanosti byla v kraji v polovině 90. let, kdy se v letech 1994–1997 pohybovala pod hranicí 4 %, podobně nízkou nezaměstnanost kraj zopakoval ještě v roce 2008 (3,9 %). Nejvyšší nezaměstnanost byla vykázána v roce 2009, kdy se v důsledku recese vyhoupla v kraji téměř k 8% hranici (7,7 %).

Od 2. pololetí byl zaznamenán nárůst nezaměstnanosti.

Z pohledu čtvrtletních hodnot představovalo první pololetí roku 2011 (především jeho 2. čtvrtletí) pokračování trendu započatého v předchozím roce, tedy určité zklidnění situace na trhu práce. Od 2. pololetí je naopak zřejmý jak meziroční nárůst počtu nezaměstnaných, tak i zvýšení míry nezaměstnanosti. Tyto nárůsty však nedosahují zdaleka takových hodnot jako v roce 2009, kdy se v kraji plně projevil důsledek recese.

Graf 2.4 Obecná míra nezaměstnanosti a změna počtu nezaměstnaných v Královéhradeckém kraji podle jednotlivých čtvrtletí

Většina ekonomicky neaktivních osob jsou důchodci.

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvořilo v roce 2011 celkem 42,6 % (tj. 201,9 tis. osob) z obyvatel starších 15 let. Stárnutí populace, které je v našem kraji druhé nejrychlejší ze všech krajů ČR, představuje i nárůst ekonomicky neaktivních. Proti roku 1993 se jejich počet zvýšil o 26,9 tis. osob, tj. o 15,4 %, proti roku 2006 představoval nárůst 5,9 %, tj. 11,3 tis. osob. Většina ekonomicky neaktivních (63,5 %) patřila do skupiny starobních a invalidních důchodců, 10,2 % byli studenti středních a 7,2 % studenti vysokých škol. Celkem 12 % osob uvedlo jako příčinu ekonomické neaktivity osobní či rodinné důvody (péče o rodinu, rodičovská dovolená a zdravotní důvody).

Nezaměstnanost (z údajů MPSV): Nejvíce nezaměstnaných bylo na přelomu let 2009 a 2010.

Koncem roku 2011 bylo evidováno na úřadech práce v kraji celkem 22 185 uchazečů o zaměstnání, proti předchozímu roku to bylo o desetinu méně. V porovnání s koncem roku 2008, kdy se ekonomice ještě dařilo, byl nárůst nezaměstnaných 50%, tj. o 7,5 tis. osob. Vliv krize na trh práce se v kraji plně projevil ke konci roku 2009 a především počátkem roku 2010, kdy se počty nezaměstnaných přehouply přes hranici 25 tisíc osob v kraji.

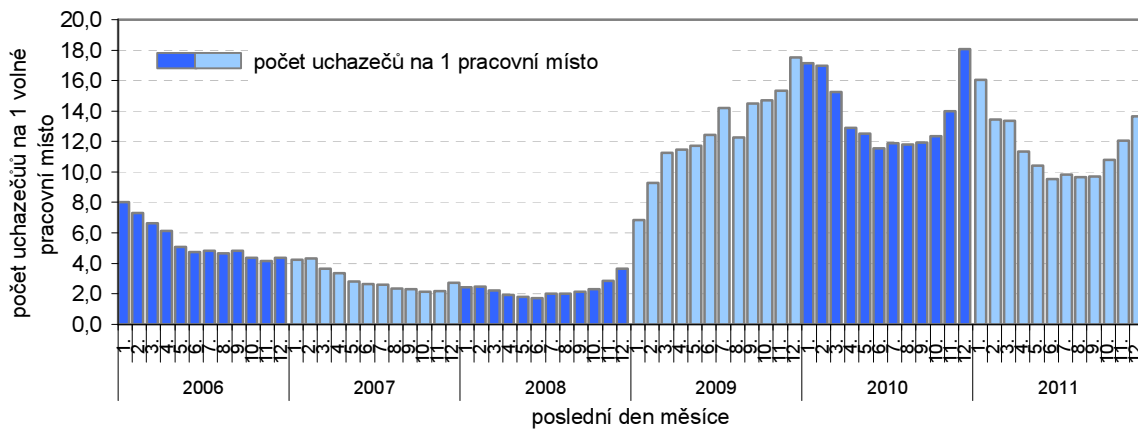
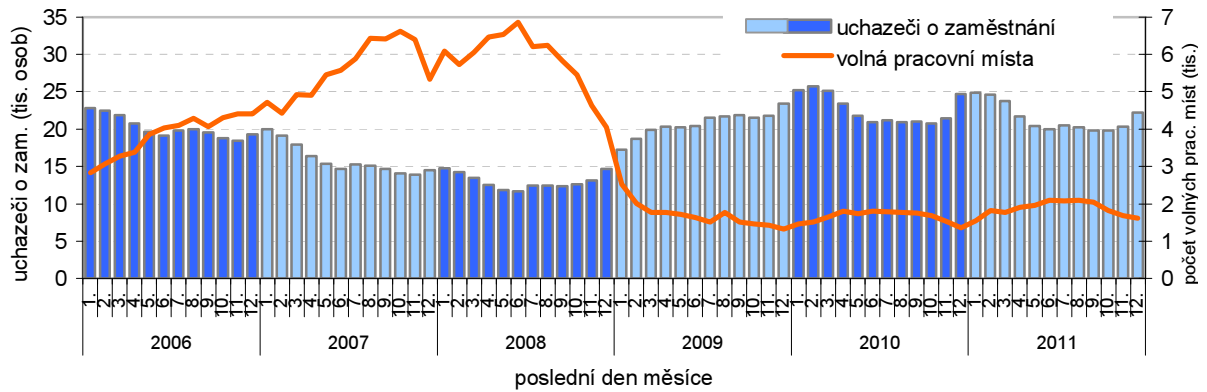
Počátek roku 2011 byl opět ve znamení nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání, jejich počet se jen přiblížil k hranici 25 tisíc nezaměstnaných (v lednu 24 861 osob). Letní měsíce, jako už tradičně, jsou ve znamení poklesu nezaměstnanosti, což je ovlivněno i možností sezónních prací. Konec roku představoval opět nárůst nezaměstnanosti (22 185 osob), který ale nebyl tak dramatický jako v předchozích dvou letech.

Hospodářská krize ovlivnila počty volných pracovních míst.

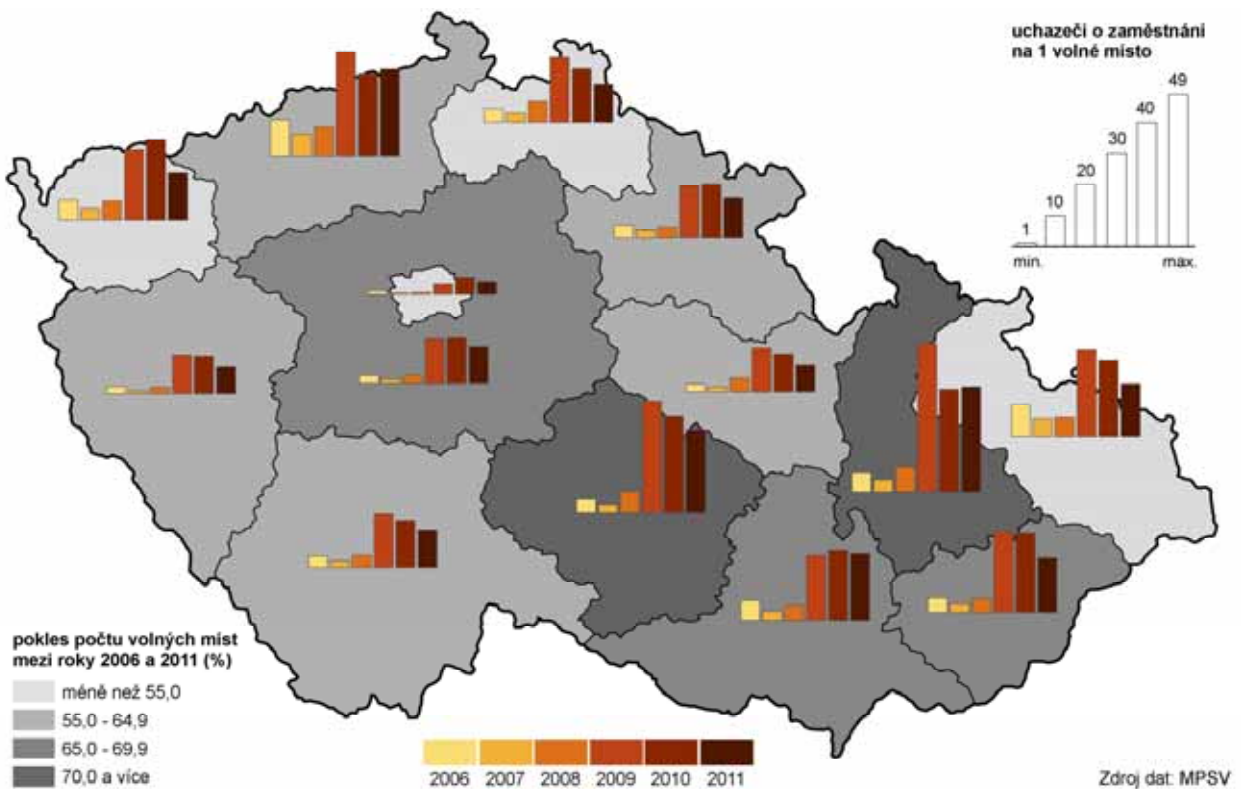
Úřady práce v kraji hlásily ke konci roku 2011 v kraji celkem 1 624 volných pracovních míst, proti prosinci 2010 to představuje 19% nárůst. Od roku 2006 však nabídka volných pracovních míst vlivem hospodářské krize výrazně klesla, v prosinci 2011 byla na 30% úrovni konce roku 2007.

Z podrobného pohledu na měsíční údaje o volných pracovních místech za roky 2006–2011 můžeme vyčíst, že nejméně jich bylo k dispozici v prosinci 2009 (1 333 míst), naopak nejvíce v červnu 2008 (6 852 míst).

Graf 2.5 Uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa v Královéhradeckém kraji (MPSV)

Volná pracovní místa v krajích v letech 2006 až 2011 (stav k 31. 12.)

Klesl počet uchazečů na 1 volné pracovní místo.

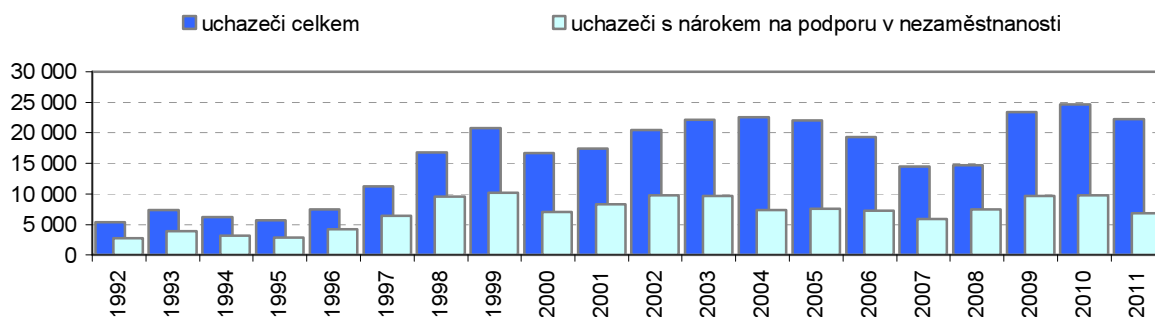
K 31. 12. 2011 připadlo na 1 volné pracovní místo celkem 13,66 uchazečů o zaměstnání, to je o čtvrtinu méně oproti prosinci 2010 (18,08 uchazečů), kdy připadlo nejvíc uchazečů od roku 2006, ale zároveň je to pětinasobek počtu z prosince 2007, kdy bylo uchazečů na jedno volné pracovní místo nejméně (3,63).

Meziroční pokles počtu osob s podporou v nezaměstnanosti byl 30%.

Ke konci roku 2011 pobíralo podporu v nezaměstnanosti v kraji celkem 6 883 osob, tj. necelá třetina (31 %) z celkového počtu nezaměstnaných. Meziročně se počet nezaměstnaných, kteří dosáhli na podporu v nezaměstnanosti, snížil o 30 %, to bylo ovlivněno i zpřísněním pravidel pro vyplácení podpory, která platí od začátku roku 2011.

Nárůst osob pobírajících podporu v nezaměstnanosti byl výrazný mezi roky 2007 a 2008, kdy se začínaly projevovat první známky recese a především mezi roky 2008 a 2009, kdy došlo k dalšímu velkému přílivu uchazečů o zaměstnání na úřady práce. Naopak výrazný pokles uchazečů s podporou v nezaměstnanosti nastal v roce 2004, kdy vešel v platnost nový zákon o nezaměstnanosti, který upravil pravidla pro vyplácení podpory.

Graf 2.6 Neumístění uchazeči s nárokem na podporu v nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji

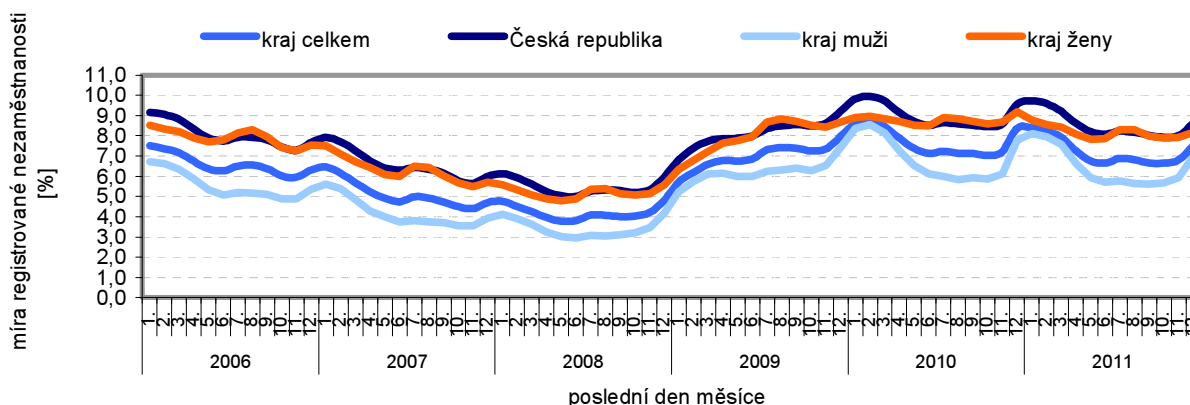

Míra registrované nezaměstnanosti dlouhodobě pod průměrem ČR.

Registrovaná míra nezaměstnanosti podle výsledků MPSV zůstává v kraji dlouhodobě pod celorepublikovým průměrem. Ke konci roku 2011 se vyšplhala na úroveň 7,49 % (muži 6,97 %, ženy 8,16 %), což bylo o 1,12 p.b. méně než činil průměr za ČR a mezi kraji to byla čtvrtá nejnižší hodnota.

Porovnáním míry nezaměstnanosti v jednotlivých měsících za období 2006 - 2011 vyplývá, že nezaměstnanost v kraji kulminovala v prvních třech měsících roku 2010 (v únoru 2010 byla nejvyšší 8,74 %) a podobná situace se opakovala i ve stejném období roku 2011 s nižší intenzitou. Naopak nejnižší nezaměstnanost vykázal kraj v polovině roku 2008 (v květnu činila 3,79 %).

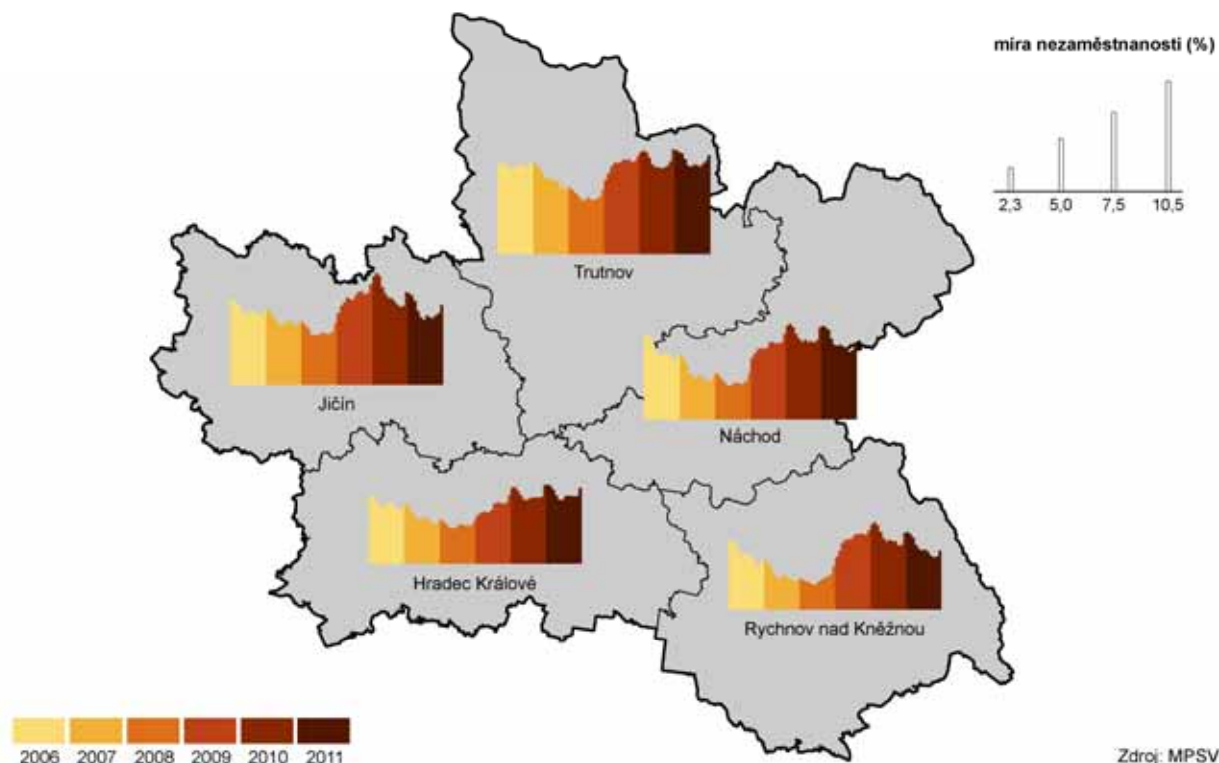
Graf 2.7 Míra registrované nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji a ČR

Míra nezaměstnanosti žen převyšuje míru nezaměstnanosti mužů.

Ve sledovaném období 2006–2011 byla míra nezaměstnanosti žen vyšší než u mužů. Největší rozdíl mezi oběma pohlavími byl vykázan v roce 2006 v měsíci srpnu, kdy míra nezaměstnanosti žen převyšovala hodnotu nezaměstnanosti mužů o 3,12 p.b. Naopak nejmenší rozdíl byl zaznamenán v únoru 2010 a činil 0,43 p.b. Patříme mezi kraje, kde rozdíly v míře nezaměstnanosti obou pohlaví jsou nejnižší.

Míra registrované nezaměstnanosti v okresech Královéhradeckého kraje v letech 2006 až 2011 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Za poslední čtyři roky počty dlouhodobě nezaměstnaných mezi kraji nejnižší.

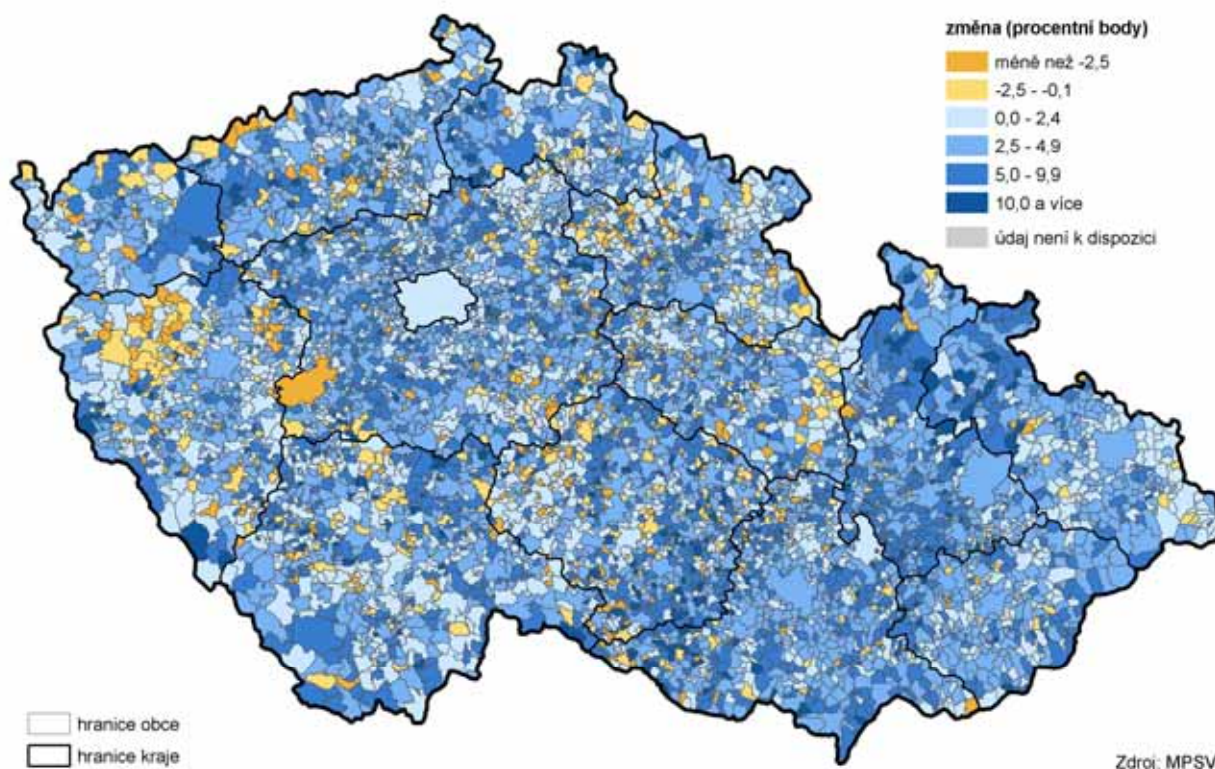
Dlouhodobá nezaměstnanost nepředstavuje v kraji tak velký problém jako v jiných regionech. Počet osob, které hledají zaměstnání déle než 1 rok, od roku 2009 v kraji neustále rostl v důsledku hospodářské recese, ale meziroční nárůst v roce 2011 byl už jen 11%. V období 2008–2011 byly počty dlouhodobě nezaměstnaných ze všech krajů nejnižší.

Nejvyšší nezaměstnanost v okrese Trutnov, nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Z hlediska okresů se s nejvyšší nezaměstnaností dlouhodobě potýká v kraji okres Trutnov. Ale počátkem roku 2010, kdy nezaměstnanost v kraji kulminovala, nejvyšší nezaměstnanost vykazoval okres Jičín, kde se nezaměstnanost přehoupla přes 10% hranici (v měsících leden – březen). Naopak nejnižší nezaměstnanost vykazuje dlouhodobě okres Rychnov nad Kněžnou, který je občas vystřídán okresem Hradec Králové.

Jak se změnila míra nezaměstnanosti v obcích v období před nástupem recese v roce 2008 a v roce 2011 zobrazuje kartogram níže.

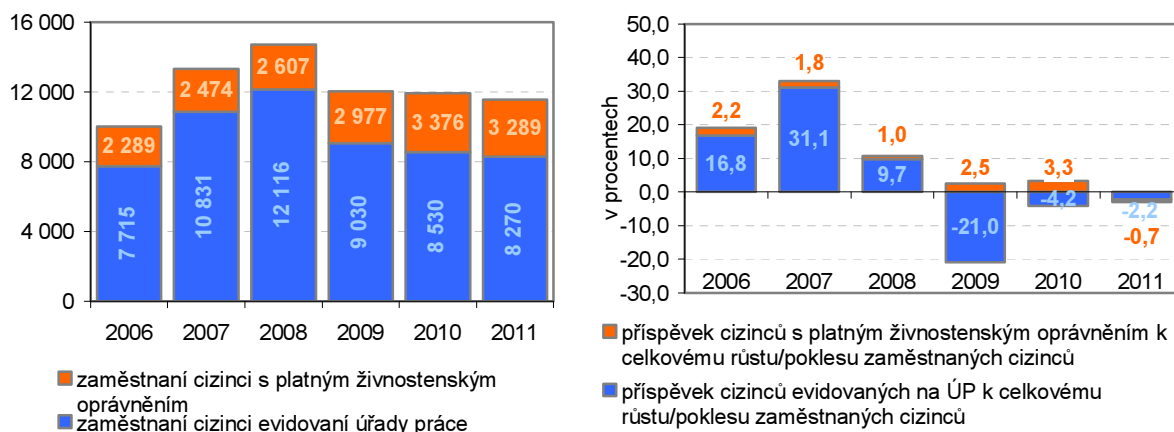
Změna míry nezaměstnanosti v obcích mezi roky 2008 a 2011 (stav k 31. 12.)

Zaměstnávání cizinců... Postavení cizinců na trhu práce může být dvojitý. Buď jsou v zaměstnaneckém poměru a tedy registrováni na úřadech práce (MPSV), nebo vlastní živnostenský list a jsou evidováni Ministerstvem průmyslu a obchodu. Ke konci roku 2011 registrovaly úřady práce 8 270 cizinců v postavení zaměstnanců a ti tvořili 71,5 % z celkového počtu zaměstnaných cizinců v kraji.

...mírný pokles cizinců pracujících jako zaměstnanci i živnostníci. Zatímco v období před recesí (2006 – 2008) rostl počet zaměstnaných cizinců především mezi evidovanými na úřadech práce, v následujících dvou letech stoupal podíl cizinců jen mezi živnostníky a v roce 2011 se na mírném poklesu zaměstnaných cizinců podíleli živnostníci i cizinci v evidenci úřadů práce. Podíl žen ze zaměstnaných cizinců evidovaných úřady práce činí více než 30 % a je mírně vyšší než podíl žen cizinek vlastních živnostenské oprávnění (kolem 27 %).

Graf 2.8 Zaměstnaní cizinci a jejich vývoj v Královéhradeckém kraji (k 31. 12.)

Mzdy:

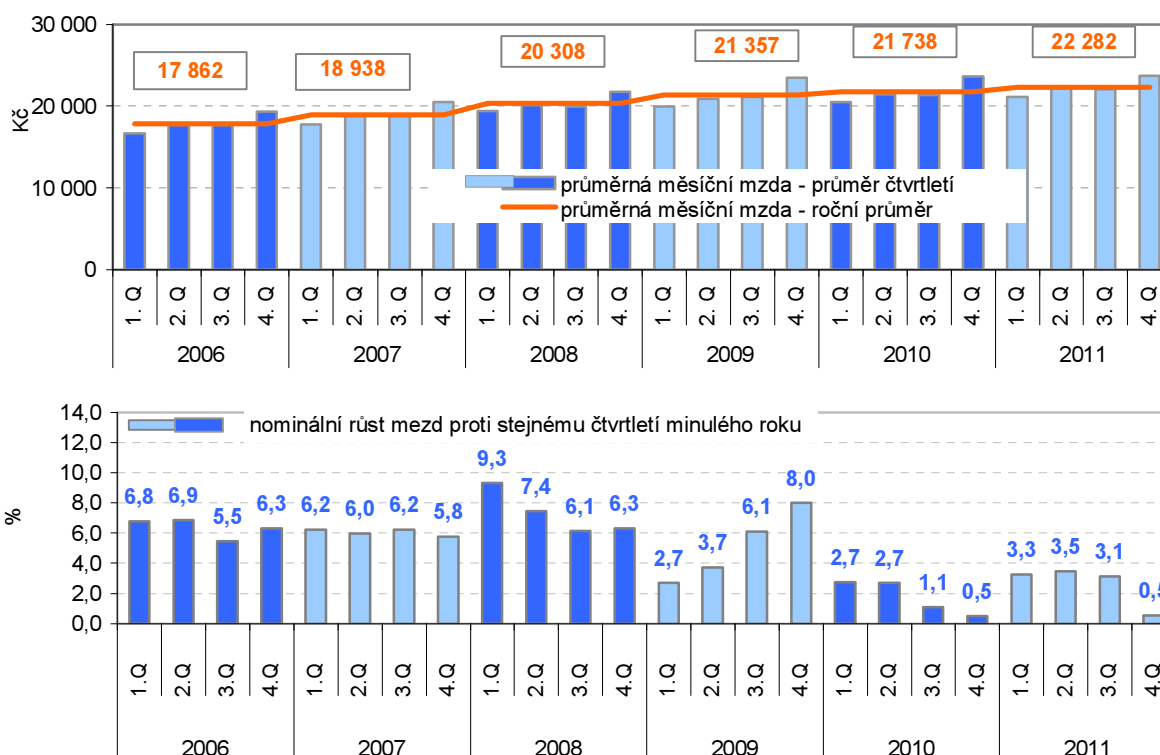
Nízký nárůst reálných mezd při mírném poklesu počtu zaměstnanců.

Průměrná hrubá měsíční mzda¹ v roce 2011 činila v Královéhradeckém kraji 22 282 Kč, proti průměru za Českou republiku zaostala o 2 037 Kč a v porovnání s ostatními kraji se jednalo o sedmou nejvyšší mzdu. Rozdíl mezi krajskou a republikovou mzdou v období 2000–2008 rostl, v posledních třech letech se začal snižovat.

Mezi roky 2011 a 2010 se nominální mzda v kraji zvýšila o 2,5 %, vlivem růstu spotřebitelských cen (míra inflace v roce 2011 byla v České republice 1,9 %) však reálný růst mezd činil 0,6 %, mezi kraji byl sedmý nejpomalejší. Vývoj mezd byl počtem pracovníků v roce 2011 ovlivněn jen minimálně, protože jejich meziroční pokles činil 0,9 %, tj. 1,7 tis. osob.

Recese ovlivnila vývoj mezd v kraji především v roce 2010. Podobně i rok 2011 představoval výrazně nižší meziroční nárůst mezd v jednotlivých čtvrtletích oproti období 2006–2009.

Graf 2.9 Průměrná měsíční mzda a čtvrtletní vývoj mezd v Královéhradeckém kraji

pracovištní metoda

Změny ve strukturálním šetření mezd od roku 2011 nedovolí srovnávat data v časové řadě.

Data ze strukturální mzdové statistiky, která ČSÚ přebírá od MPSV a MF², od roku 2011 nejsou plně srovnatelná s předchozími roky. Nově zahrnují data za podniky s méně než 10 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce.

Také se liší od průměrné mzdy získané z podnikového výkaznictví ČSÚ, kde je celkový objem mzdových prostředků poměřován evidenčním počtem zaměstnanců, kde jsou zahrnuti i zaměstnanci nemocní nebo s neplacenou nepřítomností kratší než 4 týdny. Z výše uvedeného vyplývá, že mzdy podle strukturálního šetření se liší, jsou vyšší a zatíženy výběrovou chybou.

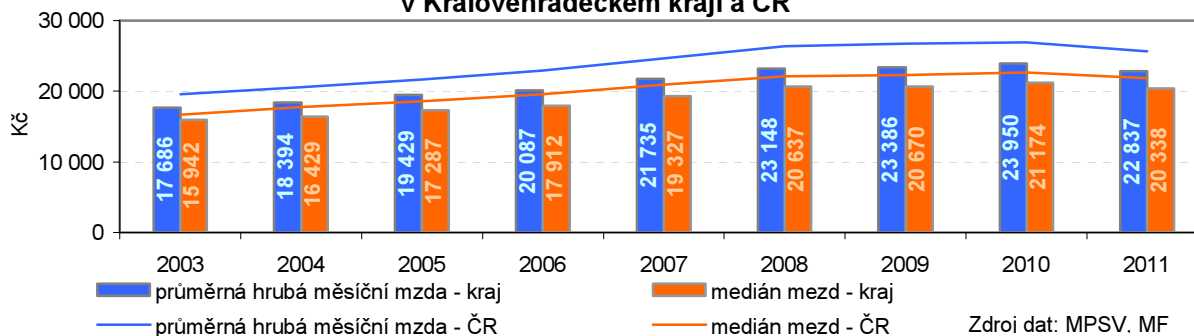
¹ Průměrná hrubá měsíční mzda je počítána podle skutečného místa pracoviště – tzv. pracovištní metoda; za osoby přepočtené na plně zaměstnané.

² MPSV – šetření o průměrném výděлку, MF – šetření o platu a služebním příjmu.

Medián mezd v roce 2011 představoval 89,1 % průměrné mzdy.

Medián mezd¹ dosáhl v roce 2011 v kraji hodnoty 20 338 Kč; u mužů byl 22 102 Kč a u žen 18 666 Kč. Ve všech krajích je medián mezd nižší než průměrná mzda, největší rozdíl je v Hl. městě Praze, kde je velký podíl osob s vysokými příjmy a rozdíl činil 6 650 Kč. V Královéhradeckém kraji tvořil medián mezd 89,1 % průměrné mzdy, která činila 22 837 Kč. Z hlediska pohlaví představoval medián mezd u mužů 88,1 %, u žen 92,4 % jejich průměrné mzdy, ta činila u mužů 25 099 Kč a u žen 20 194 Kč.

Graf 2.10 Průměrná měsíční mzda a mzdový medián v Královéhradeckém kraji a ČR

Pracovní neschopnost

V roce 2011 bylo v kraji průměrně nemocensky pojištěno 196 960 osob, proti roku 2010 se počet nemocensky pojištěných snížil o 4,0 %, relativní meziroční úbytek pojištěnců se projevil ve všech krajích ČR, v Královéhradeckém kraji byl třetí nejvyšší. Počet nemocensky pojištěných se snižuje už od roku 2007, výjimkou byl pouze rok 2010, kdy došlo k mírnému nárůstu v počtu pojištěnců.

Třetí nejvyšší úbytek nemocensky pojištěných mezi kraji.

V porovnání s rokem 2006 byl počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti ani ne poloviční.

Nově hlášených případů pracovní neschopnosti bylo během roku 2011 celkem 60 474, proti roku 2010 to bylo o 3,4 % případů méně, největší pokles byl zaznamenán u nově hlášených případů pro ostatní úraz o 10,9 %. V porovnání s rokem 2006 byl však počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti méně než poloviční. V přepočtu na 100 nemocensky pojištěných osob bylo v roce 2011 nově hlášeno 30,7 případů pracovní neschopnosti.

Také počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti se v posledních pěti letech snížil téměř o polovinu.

Počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti dosáhl v roce 2011 hodnoty 2,6 milionu, proti roku 2010 se snížil o 6,7 %, toto meziroční snížení bylo nad úrovní poklesu za celou ČR, který činil 5,5 %. Oproti roku 2006 se počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti snížil o 46 %. Průměrné procento pracovní neschopnosti dosáhlo v kraji hodnoty 3,625 % a proti roku 2010 se téměř nezměnilo (pokles o 0,1 p.b.).

Průměrná doba trvání jednoho případu pracovní neschopnosti pro nemoc se meziročně zkrátila, pro úrazy naopak vzrostla.

Průměrná doba trvání jednoho případu pracovní neschopnosti v kalendářních dnech v roce 2011 činila 43,1 dne, proti roku 2010 se snížila o 1,5 dne, v mezikrajském srovnání je to čtvrtá nejkratší průměrná doba. Vliv na celkovou hodnotu mělo především zkrácení průměrné doby trvání jednoho případu pro nemoc o 1,8 dne, naopak průměrná doba trvání jednoho případu pro pracovní úraz a ostatní úraz se meziročně zvýšila (o 1,4 resp. o 2,1 dne).

¹ Medián mezd představuje hodnotu mzdy zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení. To znamená, že polovina zaměstnanců má mzdu pod a polovina nad mediánem; lépe vypovídá o skutečné mzdové úrovni. Medián mezd je zjišťován strukturálním šetřením.

Vliv změn v systému nemocenského pojištění na vývoj pracovní neschopnosti v letech 2008–2011.

Vývoj pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz byl v posledních třech letech v České republice ovlivněn především změnami v systému nemocenského pojištění, které vstoupily v platnost k 1. 1. 2009. V Královéhradeckém kraji poklesl během let 2008 až 2011 počet nemocensky pojištěných o 8,8 %, nově hlášené případy pracovní neschopnosti však v porovnání s koncem roku 2008 klesly o 42,7 %. Průměrné procento pracovní neschopnosti pokleslo od konce roku 2008 o 1,65 p.b., zvýšila se však průměrná doba trvání jednoho případu pracovní neschopnosti o 3,5 dne. Z důvodu nemoci došlo k nárůstu průměrné délky o 2,9 dne, průměrná doba pracovní neschopnosti pro pracovní úraz se zvýšila o 0,8 dne, významný nárůst byl zaznamenán u ostatních úrazů, kde došlo ze zvýšení průměrné délky pracovní neschopnosti o 9,7 dne.

Důchodci:

Počet příjemců důchodů dlouhodobě stoupá...

V prosinci roku 2011 bylo v kraji 159 942 příjemců důchodů celkem, tzn. starobního, invalidního, sirotčího a vdoveckého. V porovnání s rokem 2006 se celkový počet důchodců zvýšil o téměř 7 %, v desetileté časové řadě o více než 11 %. Od roku 2006 stoupl počet starobních důchodců o necelou jednu čtvrtinu, počet předčasných starobních důchodců vzrostl o téměř tři čtvrtiny. Výrazný meziroční nárůst počtu příjemců starobních důchodů v roce 2010 (o 7,6 %) byl částečně ovlivněn novelou zákona, na základě této úpravy zákona se od 1. 1. 2010 invalidní důchod vyplácený ke dni dovršení věku 65 let mění na starobní.

...od roku 2009 nejvíce přibývá předčasných starobních důchodců.

Vysoký nárůst příjemců předčasných starobních důchodů je zaznamenáván už od roku 2009, kdy v důsledku nepříznivé situace na trhu práce využívá možnosti odchodu do předčasného starobního důchodu stále více osob. Meziroční nárůst předčasných starobních důchodců v kraji tak činil v roce 2011 rekordních 19,7 %, v roce 2007 to bylo pouze 7,6 %, podíl předčasných starobních důchodců na počtu starobních důchodců celkem v roce 2011 byl 28 %.

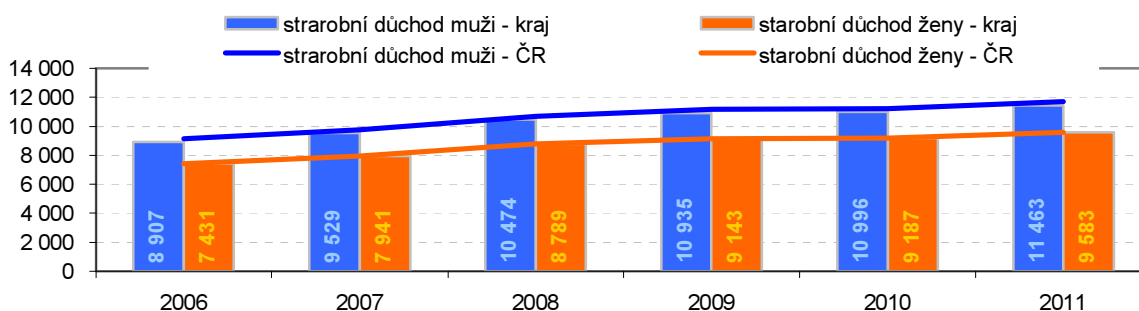
Starobní důchody vzrostly od roku 2006 o téměř 30 %.

Průměrný důchod celkem dosáhl v prosinci 2011 výše 10 240 Kč, starobní důchod pak částky 10 438 Kč. Od roku 2006 průměrná výše starobního důchodu vzrostla o téměř 30 %, meziročně o 4,3 %. Nezanedbatelné jsou rozdíly mezi výší starobního důchodu mužů a žen, zatímco starobní důchodci muži pobírali v prosinci 2011 v průměru částku 11 463 Kč, starobní důchod žen stále ještě nedosáhl hranice deseti tisíc korun (9 583 Kč).

Výše starobního důchodu v kraji je o stokorunu nižší než republikový průměr.

Z hlediska mezikrajského srovnání zaujal Královéhradecký kraj průměrnou výší starobního důchodu 10 438 Kč 8. příčku, nejvyšší starobní důchody byly vypláceny v Hl. m. Praze (11 266 Kč), nejnižší pak v Olomouckém kraji (10 245 Kč). Průměrný starobní důchod v prosinci 2011 činil v ČR 10 552 Kč, starobní důchodci v Královéhradeckém kraji pobírali tedy o 114 Kč méně, než činil republikový průměr, zatímco senioři v Hl. m. Praze měli starobní důchod o 714 Kč vyšší, než průměrní starobní důchodci v ČR.

Graf 2.11 Průměrná výše starobního důchodu celkem v Královéhradeckém kraji a ČR

Školství:

Počet dětí v mateřských školách se zatím stále zvyšuje....

Mateřské školy navštěvovalo v kraji ve školním roce 2011/2012 celkem 19 036 dětí, což je o 20,0 % více než v roce 2006, meziročně stoupl počet dětí v mateřských školách o 4,0 %. Tento stav je důsledkem vysoké porodnosti v letech 2007 a 2008, od roku 2009 se ve všech krajích porodnost výrazně snižuje, což se promítne do počtu dětí v mateřských školách v příštích letech. Nárůst počtu dětí v mateřských školách v posledních pěti letech se projevil i v počtu dětí na jednu třídu. Zatímco v roce 2006 navštěvovalo jednu třídu v průměru 22,1 dětí, v roce 2011 to bylo už 23,2 dětí.

....po dlouhodobém úbytku žáků základních škol jejich stav v roce 2011 spíše stagnoval.

Žáků základních škol bylo ve školním roce 2011/2012 v kraji 43 494, během posledních pěti let se jejich počet snížil o 11,0 %, proti roku 2010 však žáků základních škol ubylo jen minimálně (úbytek 0,3 %). S úbytkem žáků se snížil i počet žáků na třídu, v roce 2011 bylo v jedné třídě základní školy v průměru 18,4 žáků, což je o jednoho žáka méně než před pěti lety.

Nejnižší úbytek studentů středních škol v posledních pěti letech mezi kraji.

Mírně ubývá i počtu žáků denního studia středních škol, v roce 2011/2012 navštěvovalo střední školy 26 962 žáků, což je o 8,6 % méně, než v roce 2006. Tento pokles je však nejnižší mezi ostatními kraji, naopak v Moravskoslezském kraji, kde v posledních pěti letech nejvíce ubylo žáků středních škol, je pokles téměř dvojnásobný (o 16,7 %). Žáků středních škol ubylo i v meziročním srovnání o 5,2 %, což je pátý nejnižší pokles mezi kraji.

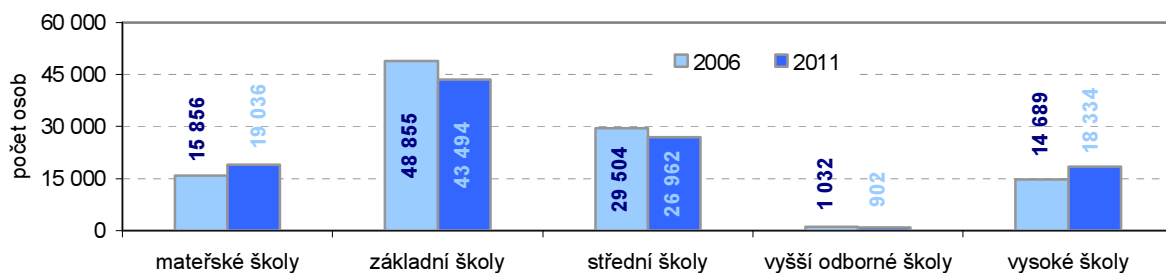
Zájem o VOŠ je v útlumu.

Nejvyšší úbytek studentů zaznamenaly v posledních pěti letech vyšší odborné školy, v roce 2011 studovalo na 10 vyšších odborných školách v kraji 902 studentů, což je o 12,6 % studentů méně než v roce 2006, v porovnání s ostatními kraji je to třetí nejnižší počet studentů v ČR.

Prudký nárůst studentů VŠ v posledních letech se v roce 2011 zastavil.

Vzhledem k narůstajícím kapacitám vysokých škol v posledních letech stoupal i počet studentů vysokých škol v kraji. Trvalé bydliště v kraji mělo 18 334 studentů vysokých škol, což je o čtvrtinu více než v roce 2006, proti roku 2010 se však počet studentů vysokých škol téměř nezměnil.

Graf 2.12 Počty dětí, žáků a studentů ve školách Královéhradeckého kraje

**Zdravotnictví:
Počet lékařů se od roku 2010 mírně snižuje...**

Celkem 2 490 lékařů působil v roce 2011 na území kraje, v porovnání s rokem 2010 se počet lékařů mírně snížil o 0,9%. Počet lékařů v nemocnicích proti roku 2010 poklesl o 2,4 %, počet lékařů v nestátních zdravotnických zařízeních se v porovnání s rokem 2010 rovněž snížil o 1,8 %, počet lékařů v ambulantní péči se meziročně nepatrně zvýšil (o 0,6 %). Vývoj počtu lékařů v delší časové řadě je ovlivněn metodickou změnou, na jejímž základě se do počtu lékařů zahrnují od roku 2007 i smluvní pracovníci.

...přesto pátý nejvyšší počet lékařů na tisíc obyvatel.

Na 1 000 obyvatel Královéhradeckého kraje připadá v průměru 4,5 lékařů, z hlediska mezikrajského srovnání se tak kraj umístil na pátém místě a překročil průměr ČR o 0,1 p.b.

Nemocnic v kraji již neubývá...

Dlouhodobý trend rušení nemocničních zařízení, který započal koncem 90. let se v posledních třech letech zastavil, v kraji je od roku 2009 v provozu 10 nemocnic, což je o jednu nemocnici méně, než v roce 2006.

....počet lůžek na tisíc obyvatel je třetí nejvyšší v ČR.

Počet lůžek poklesl za posledních pět let o 6,0 %, tomu odpovídá i snížení počtu hospitalizovaných pacientů o 6,6 %. Počet lůžek v nemocnicích na 1 000 obyvatel se snížil v posledních pěti letech z 6,7 na 6,3. V mezikrajském srovnání je to třetí nejvyšší počet lůžek na tisíc obyvatel, krajská hodnota překračuje průměr ČR o 0,6 lůžka.

Nejnižší dlouhodobý pokles průměrné délky ošetrovací doby v ČR.

Průměrná délka ošetrovací doby se rovněž dlouhodobě snižuje z 8,2 dní v roce 2006 na 7,9 dní v roce 2011. Tento pokles o 3,3 % je nejmírnější mezi kraji, v Moravskoslezském kraji činilo snížení průměrné délky ošetrovací doby za posledních pět let 13,6 % (snížení o jeden celý den). Průměrná ošetrovací doba v kraji je druhou nejvyšší v ČR, republikový průměr přesahuje o 0,7 dne.

Kriminalita:

Nejméně zjištěných trestných činů od roku 1992...

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2011 zjištěno celkem 11 004 trestných činů, což je nejméně od roku 1992. V porovnání s rokem 2006 poklesl počet zjištěných trestných činů o 4,5 %, meziroční nárůst byl zaznamenán naposledy v roce 2007, od roku 2008 se počet zjištěných trestných činů snižuje. Téměř tři čtvrtiny zjištěných trestných činů spadají do oblasti obecné kriminality, hospodářskou kriminalitu tvoří 11,5 % všech zjištěných trestných činů, třetím nejčastějším deliktem je vloupání do bytů (2,6 % zjištěných trestných činů).

... od roku 2006 ubylo vražd a hospodářských trestných činů.

V porovnání s rokem 2006 ubylo v kraji zjištěných činů vražd o dvě třetiny, zjištěné případy hospodářské kriminality poklesly o téměř 30 %. Obecná kriminalita zůstala na úrovni roku 2006, výrazně však přibýlo zjištěných trestných činů znásilnění o 53,9 %.

Královéhradecký kraj je čtvrtý nejbezpečnější v ČR...

Z hlediska přepočtu zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel středního stavu bylo v Královéhradeckém kraji v roce 2011 zjištěno 19,9 trestných činů, v porovnání s rokem 2006 je to pokles o 1,1 případu. V mezikrajském srovnání má Královéhradecký kraj čtvrtý nejnižší počet trestných činů na 1 000 obyvatel, tuto pozici zaujímal kraj i v roce 2010. V roce 2011 bylo v Královéhradeckém kraji objasněno 5 122 trestných činů, z toho bylo 630 hospodářských trestných činů a 3 050 obecných trestných činů.

Dopravní nehody:

Mírný nárůst nehodovosti v kraji, nejvýraznější v okrese Hradec Králové...

Policie České republiky vyjžděla v roce 2011 celkem k 3 843 dopravním nehodám, v porovnání s rokem 2010 se počet dopravních nehod v kraji zvýšil o 146 událostí. V delším časovém úseku není možné vývoj nehodovosti sledovat, neboť v roce 2009 došlo ke změně pravidel pro jejich hlášení Policii ČR. Každá třetí dopravní nehoda se stala v okrese Hradec Králové, kde byl zaznamenán i nejvyšší meziroční nárůst počtu dopravních nehod (o 144 nehod). V okresech Jičín, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov naopak nehodovost meziročně poklesla.

...nehodovost v kraji je šestá nejvyšší v ČR.

V přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu došlo na území kraje k 6,9 dopravním nehodám, v mezikrajském srovnání jde o šestou nejvyšší nehodovost v ČR, stále však ještě pod úrovní průměrné nehodovosti v ČR, která v roce 2011 dosáhla hodnoty 7,2 nehody na 1 000 obyvatel.

Počet zraněných i usmrcených v posledních 5 letech klesá...

Počet dopravních nehod, při nichž došlo ke zranění nebo usmrcení se v porovnání s rokem 2006 snížil o 5,1 %, meziročně však došlo k navýšení o 21 nehod, tj. o 1,9%. Za posledních pět let nejvíce ubylo těžce zraněných osob o 12,7 %, usmrcených je v porovnání s rokem 2006 o 12,3 % méně, počet lehce zraněných se snížil o 6,5 %.

...proti roku 2010 však přibýlo zraněných osob.

Jiná je situace při porovnání posledních dvou let, proti roku 2010 stoupl počet těžce zraněných o téměř 5,6 %, počet lehce zraněných o 3,0 %. Počet usmrcených osob zůstal stejný jako v roce 2010, na silnicích Královéhradeckého kraje zahynulo v posledních dvou letech shodně 57 osob, což je 8,1 % všech usmrcených při dopravních nehodách v ČR.

Škody způsobené při dopravních nehodách meziročně stouply.

Škody způsobené při dopravních nehodách jsou v delším časovém období důsledkem změny pravidel pro jejich hlášení nesrovnatelné, v roce 2011 dosáhly škody na vozidlech, jejich nákladu nebo na komunikaci hodnoty téměř 237 milionů Kč, v porovnání s rokem 2010 je to o 11,2 % více.

Další údaje k sociálním vývoji Královéhradeckého kraje jsou na www.hradeckralove.czso.cz.

Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#)

a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#)

Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)

3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

Makroekonomika:

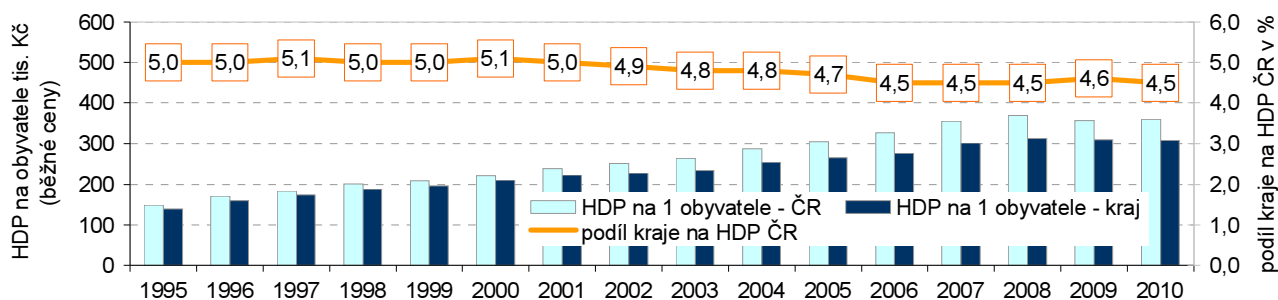
V roce 2011 se uskutečnila mimořádná revize národních účtů, revizí prošly údaje v celé časové řadě od roku 1995 a byly přepočteny i regionální účty. Makroekonomické údaje za rok 2011 budou v krajském členění k dispozici až v posledním čtvrtletí roku 2012, a proto se v této oblasti omezíme na období do roku 2010.

Podíl kraje na HDP ČR je pátý nejnižší a činí 4,5 %.

Regionální hrubý domácí produkt (HDP) v běžných cenách v Královéhradeckém kraji vykazoval do roku 2008 příznivý (rostoucí) vývoj, v posledních dvou sledovaných letech (2009 a 2010) klesal. Podíl kraje na HDP České republiky má od přelomu tisíciletí klesající tendenci, v roce 2010 činil 4,5 % a mezi kraji byl pátý nejnižší.

Podobně se vyvíjel i regionální hrubý domácí produkt v běžných cenách v přepočtu na jednoho obyvatele. Stejně jako v České republice jako celku rostl do roku 2008. Nástup recese měl za následek jeho pokles v roce 2009 a stagnaci v roce 2010, kdy na jednoho obyvatele kraje připadl vytvořený HDP ve výši 308,9 tis. Kč v běžných cenách, tj. 86,1 % průměru ČR¹. Přes pokles HDP na obyvatele se kraj řadí na 4. příčku mezi kraji (po Hl. městě Praze, Jihomoravském a Středočeském kraji).

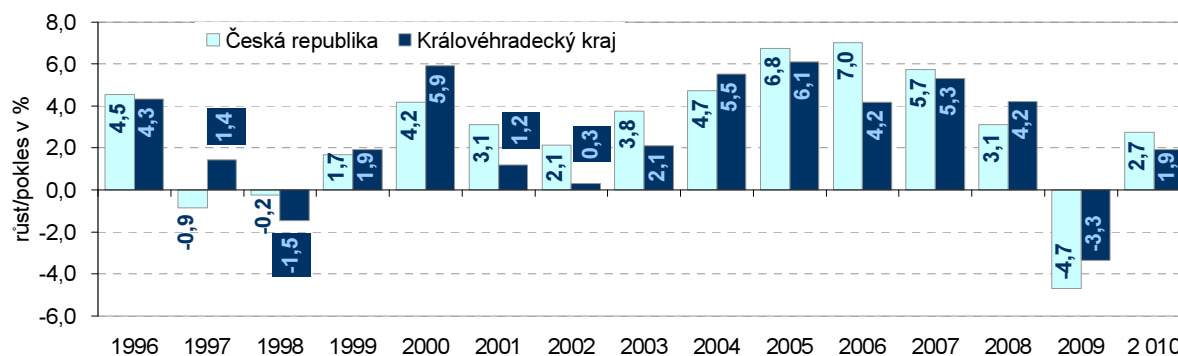
Graf 3.1 Hrubý domácí produkt v Královéhradeckém kraji

Meziroční nárůst HDP v kraji byl pod celorepublikovým průměrem.

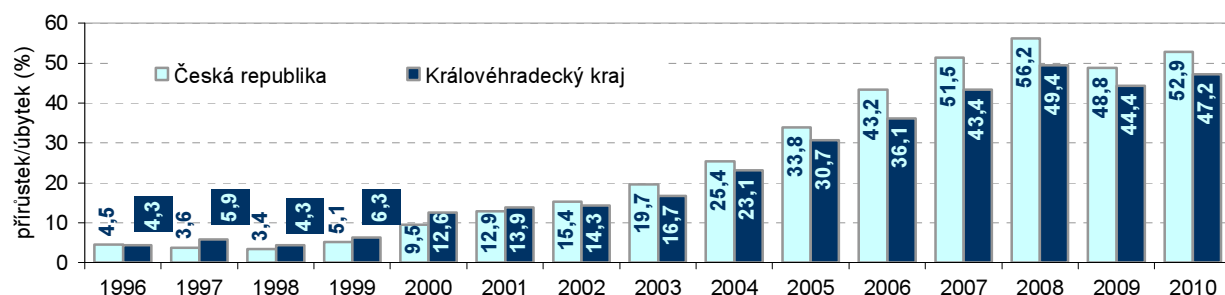
Po vyloučení cenových vlivů převládal ve vývoji HDP ve srovnatelných cenách růstový trend se značnými výkyvy. V celém sledovaném období (od roku 1995) nejvýraznější meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2005, v roce 2008 růst HDP v kraji zpomalil a v následujícím roce, obdobně jako v ostatních krajích, meziročně klesl, i když snížení bylo mírnější než v průměru za ČR. Nárůst regionálního HDP v roce 2010 v kraji (1,9 %) byl nižší než v průměru za ČR (2,7 %), mezi kraji to byla 8. příčka.

Graf 3.2 Meziroční růst/pokles HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100 %)

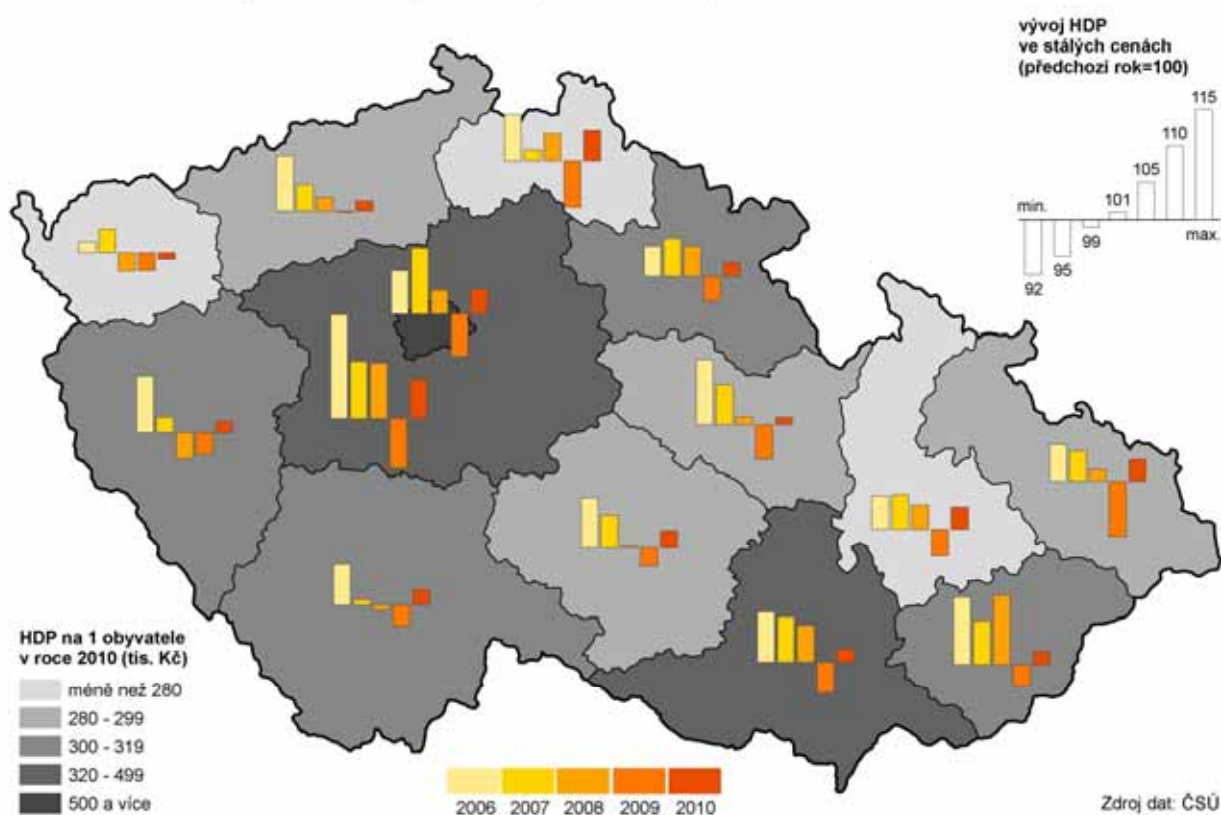

¹ Průměr ČR překračuje z krajů pouze Hl. město Praha a to více než dvojnásobně.

Graf 3.3 Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách (rok 1995 = 100 %)

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2006 až 2010

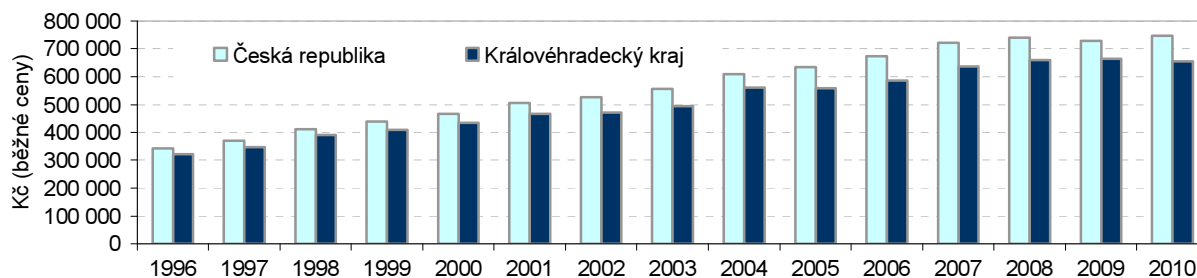

Meziroční pokles produktivity práce v kraji na rozdíl od vývoje v průměru za ČR.

Obecně lze růstu hrubého domácího produktu docílit buď rozšířením zaměstnanosti a investičními aktivitami, nebo růstem produktivity práce a kapitálu (případně oběma souběžně). Podíl HDP na 1 zaměstnaného podle místa pracoviště (tj. produktivita práce) dosáhl v roce 2010 výše 655,7 tis. Kč, mezi kraji to byla 9. příčka. Odchylka od republikového průměru jen mírně klesla, když v roce 2006 zaostával kraj za průměrem ČR o 13 %, v roce 2010 o 12,2 %.

Rok 2008 znamenal podstatné snížení dynamiky produktivity práce proti období konjunktury a určitou předzvěst dalšího vývoje. Přes meziroční pokles HDP v roce 2009 a jeho mírný nárůst v roce 2010, produktivita práce v roce 2009 ještě rostla, ale v roce 2010 poklesla, zatímco v průměru za ČR byl vývoj přesně opačný.

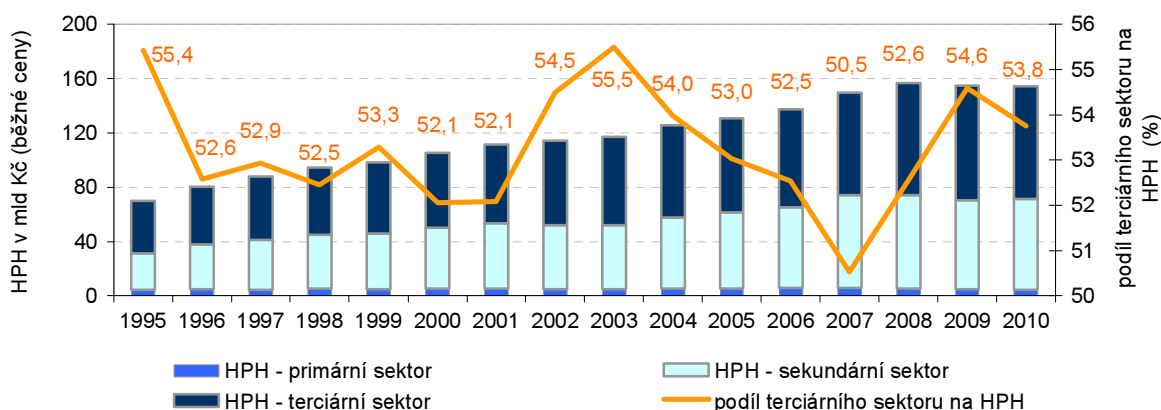
Graf 3.4 HDP na 1 zaměstnaného (běžné ceny)

Dlouhodobě se zvyšuje význam terciárního sektoru.

Zastoupení primárního sektoru na tvorbě hrubé přidané hodnoty (HPH) má klesající tendenci (v roce 2006 4,2 %, v roce 2010 2,8 %), i když mezi kraji patříme stále mezi ty s vyšším zastoupením (5. příčka). Vývoj sekundárního a terciárního sektoru byl kolísavý s rostoucí tendencí. Dlouhodobě se zvyšuje význam terciárního sektoru, jeho zastoupení se v HPH od roku 2006 v kraji pohybuje v průměru kolem 53 %. Jeho úroveň v roce 2010 i nárůst proti roku 2006 byl pod celostátním průměrem.

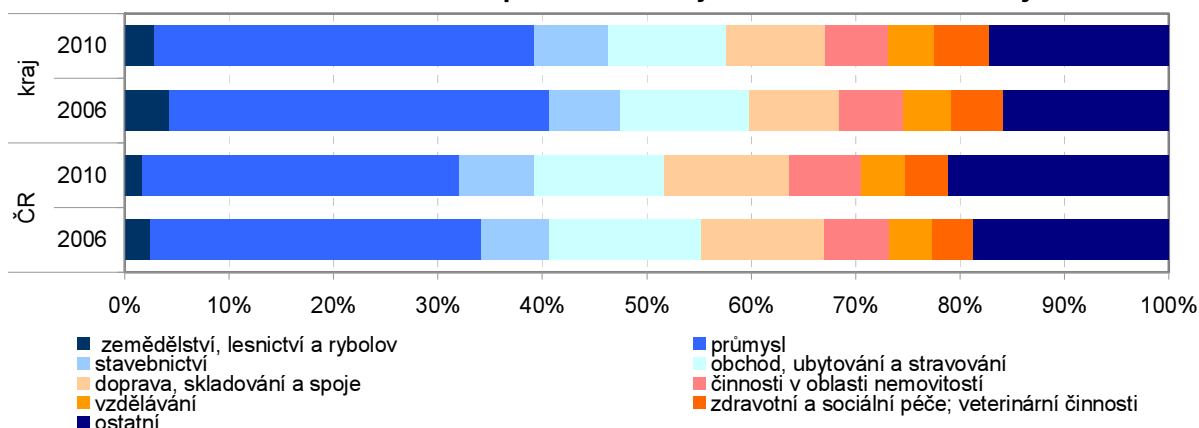
Graf 3.5 Hrubá přidaná hodnota v Královéhradeckém kraji (běžné ceny)

Rozhodujícím odvětvím pro tvorbu HPH v kraji je zpracovatelský průmysl.

Díky různé dynamice vývoje odvětví se měnila i odvětvová struktura HPH. Podobně jako ve většině regionů se i v našem kraji podílel na tvorbě HPH rozhodujícím způsobem zpracovatelský průmysl, v roce 2010 hodnotou 30,8 %. Následovala odvětví obchod, ubytování a stravování (11,4 %) a doprava, skladování, spoje (9,5 %). V porovnání s rokem 2006 se podíl odvětví zemědělství, zpracovatelského průmyslu, obchodu, ubytování a stravování na tvorbě HPH mírně snížil, naopak podíl odvětví dopravy, skladování, spoje a stavebnictví mírně vzrostl. Odvětvová struktura HPH za celou ČR se liší od struktury v našem kraji. Na tvorbě HPH za celou ČR dominoval také zpracovatelský průmysl, ale jeho podíl je oproti našemu kraji výrazně nižší (23,3 % v roce 2010) a v čase klesá. Podíl ostatních odvětví na tvorbě HPH s výjimkou vzdělávání a zdravotní, sociální a veterinární činnosti je v kraji nižší než v průměru za ČR.

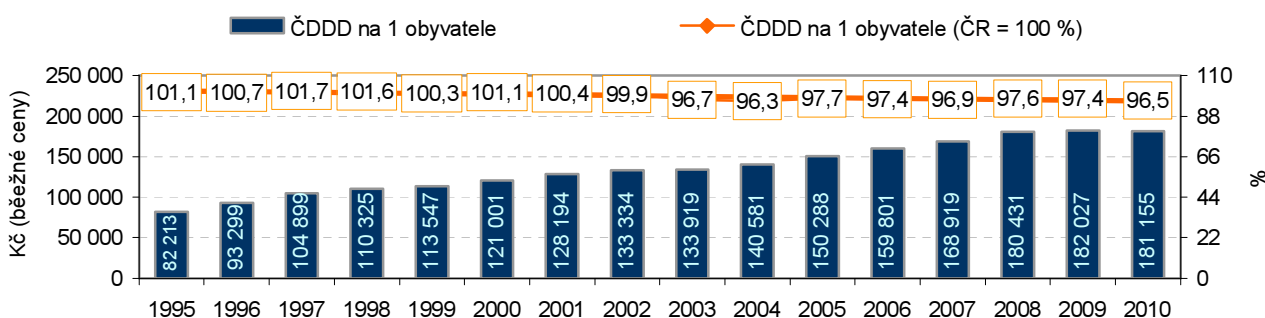
Graf 3.6 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Královéhradeckém kraji a ČR

ČDDD v roce 2010 meziročně klesl.

Ukazatel čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) naznačuje úroveň materiálního bohatství domácností v jednotlivých regionech. V roce 2009 došlo ke zpomalení tempa růstu ČDDD jak na celostátní, tak na krajské úrovni a to pokračovalo i v roce následujícím. Jestliže v roce 2009 meziročně poklesly důchody domácností ve dvou krajích (Zlínském a v Kraji Vysočina), v roce 2010 zaznamenalo pokles sedm krajů včetně Královéhradeckého, přičemž mezi kraji to byl pokles nejnižší (o 0,5 %).

Graf 3.7 Čistý disponibilní důchod domácností v Královéhradeckém kraji (běžné ceny)

Zaostávání kraje za republikovým průměrem se prohlubuje v ukazateli ČDDD na 1 obyvatele.

ČDDD přepočtený na jednoho obyvatele se od poloviny 90. let do roku 2001 držel nad průměrem ČR, v následujícím období (2002–2010) naopak klesl pod celostátní průměr. S tím také souvisí změna postavení kraje a jeho odsun z předních příček (v 90. letech) na trvalé 5., resp. 6. místo mezi kraji (po roce 2003). O horšící se pozici kraje nasvědčuje i stále větší zaostávání za republikovým průměrem (v roce 2002 o 0,1 %, v roce 2010 o 3,5 %).

Věda a výzkum: Výdaje na vědu a výzkum rostou...

Výše výdajů na výzkum a vývoj má, obdobně jako úroveň vzdělanosti obyvatelstva, velký význam pro rozvoj společnosti každého regionu. V roce 2010 bylo v Královéhradeckém kraji vynaloženo na vědu a výzkum celkem 1,6 mld. Kč, z toho mzdových nákladů 0,9 mld. Na celkovém hrubém domácím produktu kraje se tyto výdaje podílely 0,9 %. Kč. Za sledovaných 5 let to představuje celkem 6,7 mld. Kč, tj. zvýšení téměř o 60 %, z toho na mzdy připadlo 3,2 mld. Kč, kde zvýšení za sledované období bylo více než dvojnásobné. Na celkovém objemu výdajů na výzkum a vývoj v České republice se kraj v roce 2010 podílel 2,7 % a tento podíl byl meziročně o 0,3 p.b. nižší, v roce 2006 to byly jen 2 %.

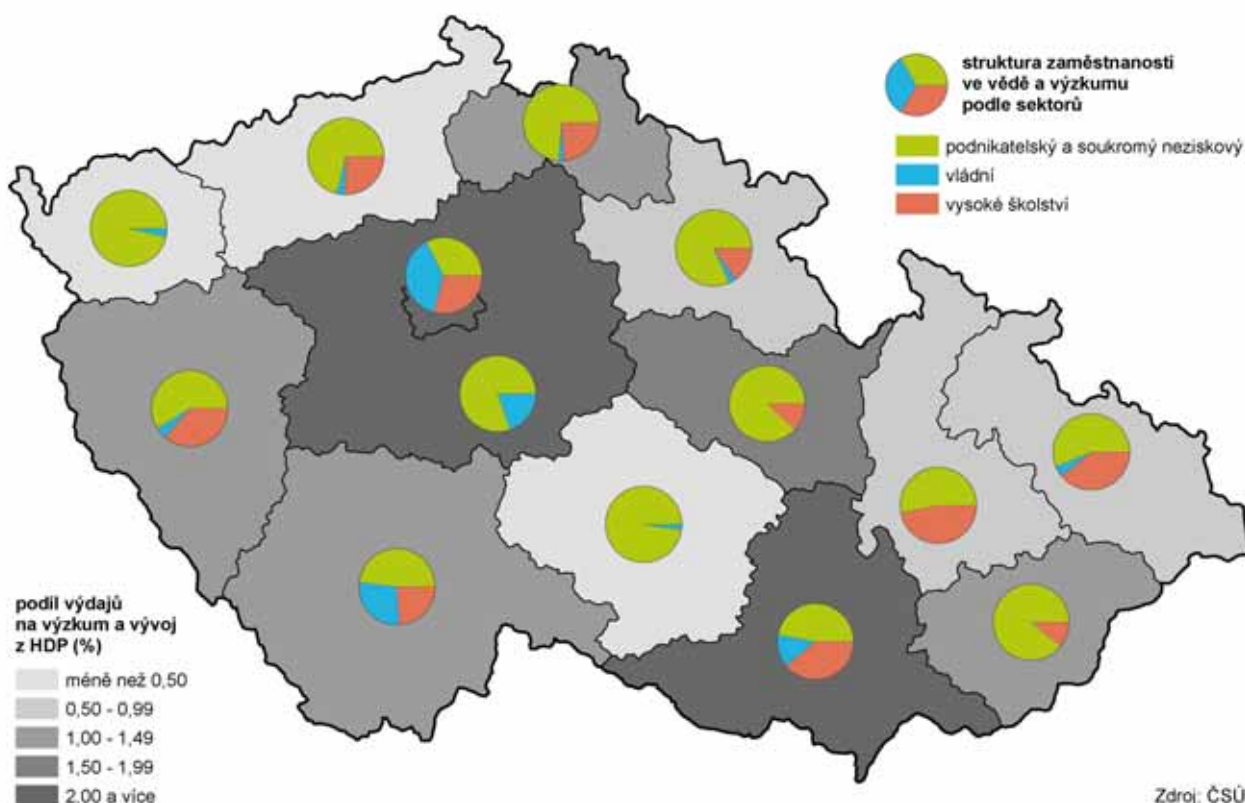
...ve financování se zvýšil podíl sektoru podnikatelského...

Výdaje financované z veřejných zdrojů činily 0,5 mld. Kč, tj. o 70 mil. Kč méně než v předchozím roce, kdy dosáhly nejvyššího objemu ve sledovaném období. Ve struktuře výdajů podle sektorů provádění výzkumu a vývoje převažují výdaje podnikatelského sektoru, jehož podíl se zvýšil o 3,4 p.b. na 74,4 %, podíl výdajů vysokých škol činil 21,2 %, na vládní sektor připadlo v roce 2010 jen 3,4 %, v předchozím to bylo 7,6 %, a na soukromý neziskový sektor zbývající 1 %.

...zvýšil se i počet zaměstnanců...

V Královéhradeckém kraji bylo zaměstnáno ve vědě a výzkumu v roce 2010 celkem 3 028 osob, což bylo 3,9 % celorepublikového stavu a z toho 932 žen, tj. 30,8 %. V přepočtu na plně zaměstnané to bylo 1 807 osob, tj. 3,5 % počtu v České republice ve vědě a výzkumu, z toho 457 žen, tj. čtvrtina.

Věda a výzkum v krajích v roce 2010

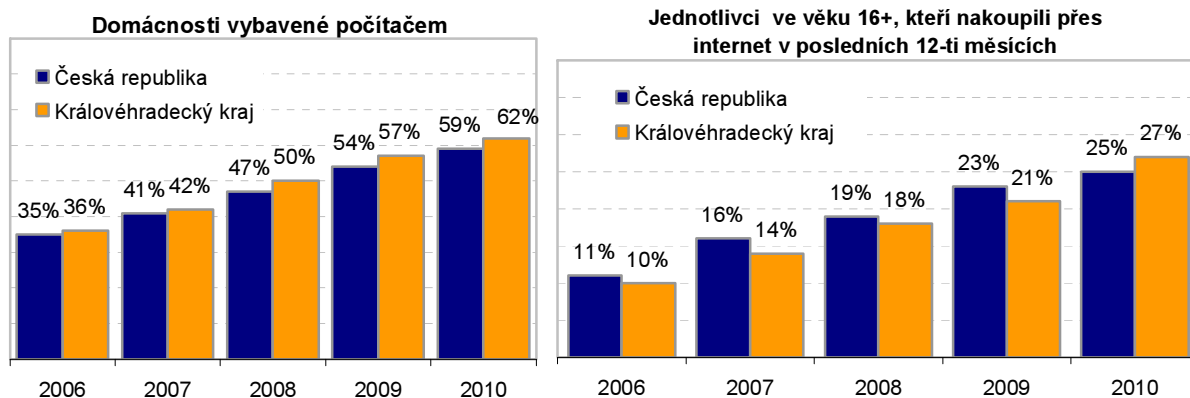
...klesá podíl výzkumných pracovníků.

Výzkumní pracovníci představovali z tohoto počtu 793 osob (přepočtené počty), což je 43,9 %. Podíl výzkumných pracovníků však meziročně klesl o 2 p.b. a proti roku 2006 se snížil o 8,5 p.b. Ženy jako výzkumné pracovnice tvořily necelou čtvrtinu.

Informační technologie: Téměř dvě třetiny domácností vybaveny v roce 2010 osobním počítačem...

Dnes již nedílnou součástí života jsou informační a komunikační technologie. V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2010 vybaveno osobním počítačem již 62,3 % domácností, přitom celostátní průměr byl o 3 p.b. nižší. V posledních letech se dynamicky zvyšuje podíl domácností, které mají k dispozici vysokorychlostní připojení k internetu (144 kb/s a více), těch bylo v kraji v roce 2010 celkem 54,1 % a od roku 2006 je to více než trojnásobné zvýšení z 15,6 %. Celorepublikový podíl 50,9 % byl tak o 3,2 p.b. nižší. Mezi kraji to byl třetí nejvyšší podíl za Hl. městem Praha a Jihomoravským krajem.

Graf 3.8 Informační technologie v Královéhradeckém kraji v letech 2006 až 2011¹⁾

¹⁾ Z důvodu vyšší reprezentativnosti jsou údaje v krajském členění publikovány jako tříleté klouzavé průměry.

....stále více obyvatel nad 16 let využívá nákup přes internet.

Pokračuje růst zájmu o nákup zboží či služeb přes internet. Těto formy nákupu využilo v roce 2010 již 27,2 % obyvatel kraje ve věku 16 a více let, když v roce 2006 to byla jen desetina. V České republice to bylo v průměru 25,4 % a v roce 2006 11,7 %. Mezi kraji to byl také třetí nejvyšší podíl za Hl. městem Praha a Krajem Vysočina.

Ekonomické subjekty:

Mírný nárůst počtu ekonomických subjektů...

Ke konci roku 2011 evidoval registr ekonomických subjektů celkem 134 689 subjektů se sídlem v kraji, z toho 80 % bylo fyzických osob. Trend nárůstu počtu ekonomických subjektů, který byl od roku 1994 přerušen jen v roce 2009, pokračoval. V roce 2011 vzniklo v kraji 5 147 nových ekonomických subjektů, převážně živnostníků v celkovém počtu 3 751, tj. 72,9 %.

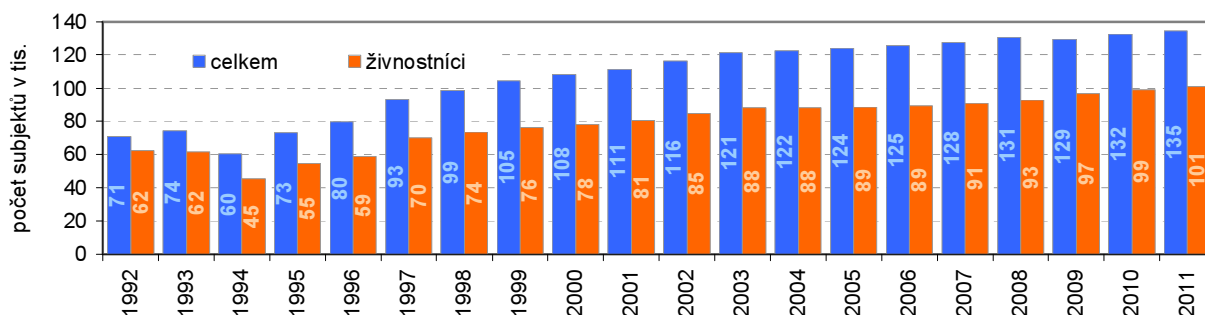
...zvýšuje se podíl právnických osob...

Počet fyzických osob meziročně vzrostl o 1,6 %, tj. absolutně o 1 699 subjektů; právnických osob přibýlo proti předchozímu roku o 2,1 %, tj. absolutně o 567 subjektů. Podíl fyzických osob na celkovém počtu se tak v čase snižuje ve prospěch právnických osob. Nejpočetnější skupinou fyzických osob jsou živnostníci (93,6 % z fyzických osob). V důsledku ekonomického vývoje rostly počty živnostníků především v roce 2009 (o 4,6 %, tj. o 4 234 živnostníků), meziroční nárůst živnostníků v roce 2010 byl zhruba poloviční a v roce 2011 se dále snížil.

...pokračoval nárůst počtu živnostníků...

Jedním z průvodních jevů hospodářské stagnace a regrese je zvyšování počtu živnostníků, jako reakce na snížení zaměstnanosti. V letech 2009-2011 bylo v kraji přiděleno nové IČO více než 11 tis. živnostníků (to je ve srovnání s roky 2006-2008 o pětinu více) a dalších 707 fyzických osob získalo nově povolení k podnikání podle jiných zákonů než živnostenského a zákona o zemědělství (to je ve srovnání s roky 2005-2007 více než dvojnásobný nárůst).

Graf 3.9 Ekonomické subjekty v Královéhradeckém kraji k 31. 12.

...třetina subjektů se zabývala obchodem a opravami motorových vozidel.

Podle velikostních kategorií byl v roce 2011 podíl subjektů bez zaměstnanců a bez uvedení jejich počtu 90 %. Desetina subjektů má alespoň jednoho zaměstnance, z nich je většina v kategorii 1 až 9 zaměstnanců. Z hlediska převažující činnosti se 31,2 % ekonomických subjektů v kraji zabývalo obchodem a opravami motorových vozidel, ubytováním a stravováním, průmyslovou činností 14,0 %, stavebnictvím 13,1 % a zemědělstvím 5,0 % subjektů.

Zemědělství:

Významné je pěstování obilovin, luskovin, okopanin a zeleniny...

Královéhradecký kraj patří mezi významné zemědělské pěstitele, zejména obilovin, luskovin, okopanin a zeleniny (mrkve, cibule, petržele a zelí). Největší podíl měl v roce 2011 kraj na celorepublikových osetých plochách u mrkve (více než dvě pětiny osetých ploch v ČR), cukrovky technické (necelá pětina) a cibule (necelá šestina).

...na zemědělské produkci ČR se kraj podílí 7,4 %...

Hodnota zemědělské produkce v roce 2010 dosáhla v Královéhradeckém kraji 7,6 mld. Kč (7,4 % podíl na ČR), z toho 4,1 mld. Kč tvořila rostlinná produkce (7,1 % podíl na ČR) a 3,3 mld. Kč živočišná produkce (8,1 % podíl na ČR). Zatímco ještě v roce 2006 převládala živočišná produkce, v dalších letech se poměr obrátil a byl vyšší podíl rostlinné produkce. V přepočtu na hektar zemědělské půdy je celková produkce v kraji vyšší než v ČR a v letech 2007 až 2009 zaujímala třetí příčku mezi kraji, nyní až čtvrtou.

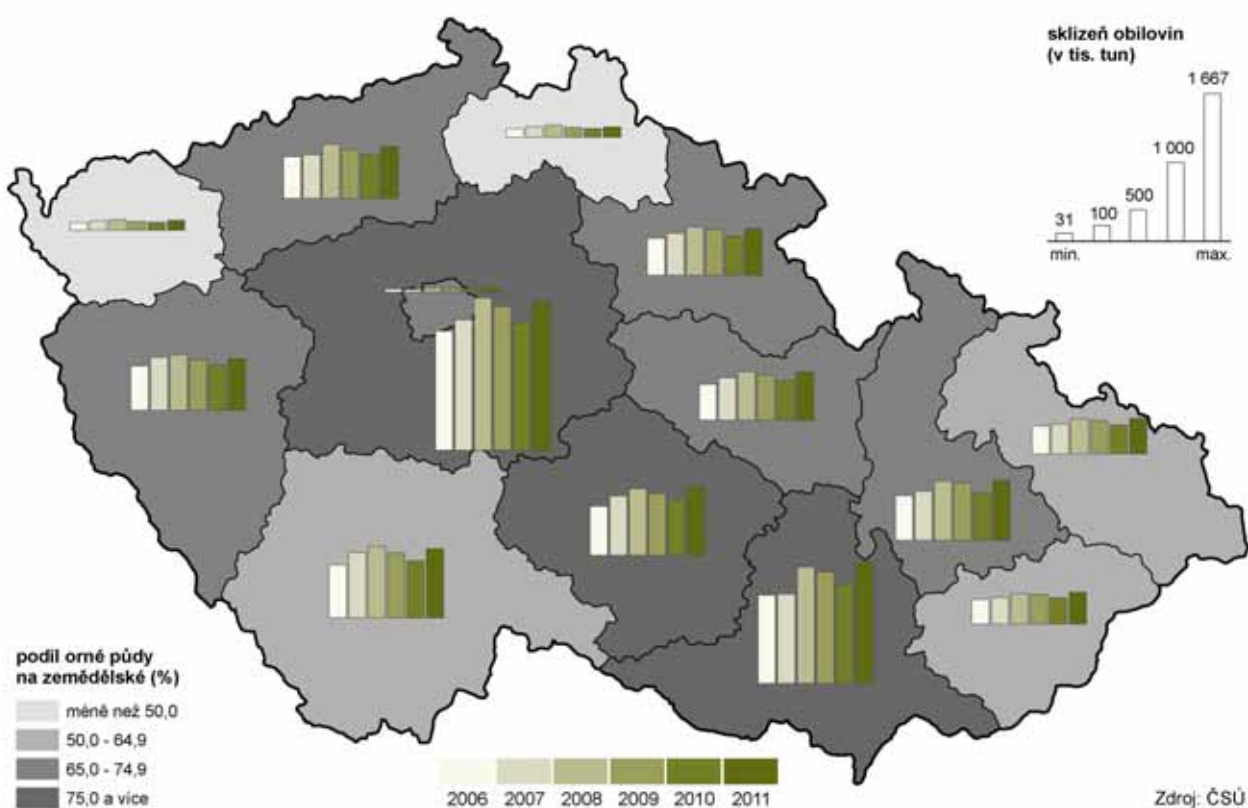
...klesá výměra obhospodařované zemědělské půdy...

Celkem 233 498 ha zemědělské půdy bylo v kraji v roce 2011 obhospodařováno. Tato výměra je po celé sledované období stabilní. V letech 2006 až 2009 to bylo kolem 235 tis. ha a v letech 2010 až 2011 se výměra obhospodařované zemědělské půdy v kraji začala postupně snižovat, meziročně to bylo o 543 ha, tj. o 0,2 % a proti roku 2006 o 1 740 ha, tj. o 0,7 %.

...nejvíce malých zemědělských podniků je v okrese Náchod.

Z výsledků strukturálního šetření jsou k dispozici výsledky o velikostní struktuře zemědělských podniků až do úrovně okresů. Nejvíce jich má okres Náchod a z hlediska počtu podniků převažují podniky hospodařící do 5 ha zemědělské půdy, v roce 2010 to bylo v kraji 45,4 %, největší počet těchto zemědělských podniků v Královéhradeckém kraji je také v okrese Náchod. V celorepublikovém průměru bylo malých podniků zastoupeno 51,3 %, mezi kraji jich má nejvíce Jihomoravský kraj (80 %), nejméně Karlovarský kraj (21,3 %).

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2006 až 2011

Úrodný rok 2011...

Rok 2011 znamenal pro zemědělskou výrobu velký přínos, byl to za poslední období jeden z neúrodnějších roků. Hektarové výnosy se tak v dlouhodobém vývoji zvýšily u hlavních zemědělských plodin a to výrazně.

...sklidilo se o pětinu více obilovin....

Sklizňové plochy zemědělských plodin v hodnocených letech kolísaly, ale v roce 2011 u všech významných meziročně vzrostly, relativně nejvíce u kukuřice na zrno o 35,6 %. Z tradičních obilovin byl nejvýraznější nárůst zaznamenán ještě u pšenice jarní o 31,3 %. Sklizňové plochy poklesly u ječmene ozimého, žita, ovsa a triticales. V roce 2011 bylo v kraji sklizeno 512 tis. tun obilovin a proti předchozímu roku se sklizeň zvýšila o 19,8 %, v ČR činil nárůst 20,5 %. Za uplynulých dvacet let to byl třetí nejvyšší objem sklizených obilovin po roce 2004 (537 tis. tun) a 2008 (529 tis. tun), z toho u pšenice celkem druhý po roce 2004.

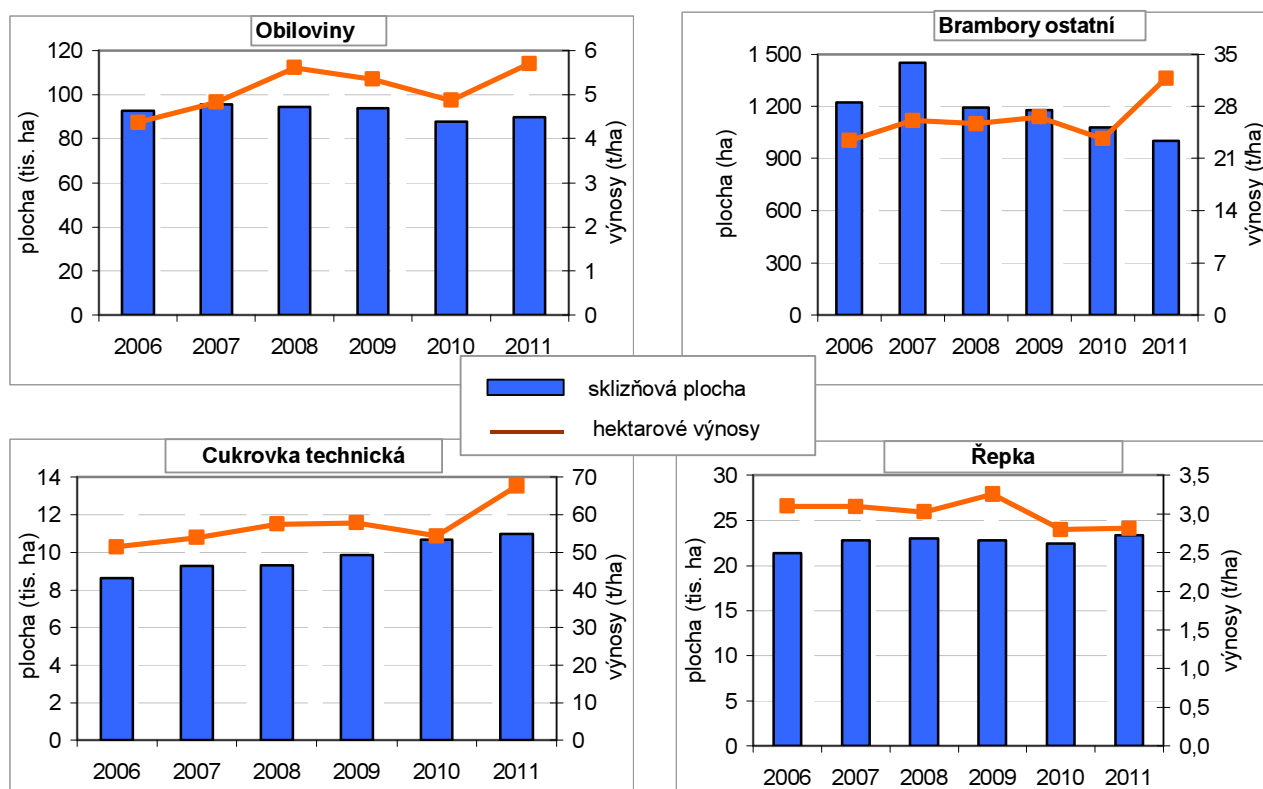
...i brambory se pěstovaly s vyšším výnosem...

Díky více jak o třetinu vyššímu výnosu vzrostla sklizeň brambor (konzumní a průmyslové) na 31,8 tis. tun, tj. o čtvrtinu víc než v roce 2010, a to přesto, že se plocha o 7,4 % zmenšila. Zatímco Královéhradecký kraj zaujímal v roce 2010 třetí místo v pěstování luskovin, v roce 2011 klesl na místo páté, kdy na ploše víc jak o dvě pětiny menší bylo sklizeno 6,1 tis. tun s hektarovým výnosem o 41,8 % vyšším. Produkce řepky z plochy 23,4 tis. hektarů dosáhla 65,8 tis. tun a meziročně vzrostla, přitom nejméně (62,8 tis. tun) se jí ve sledovaném období sklídilo v roce 2010.

...výrazně vyšší hektarové výnosy u cukrovky technické.

V rámci České republiky je Královéhradecký kraj jedním z největších pěstitelů cukrovky technické. Při nejvyšším výnosu za sledované období bylo sklizeno 743 tis. tun bulev s meziročním nárůstem o 28,2 %.

Graf 3. 10 Sklizňové plochy a hektarové výnosy vybraných zemědělských plodin

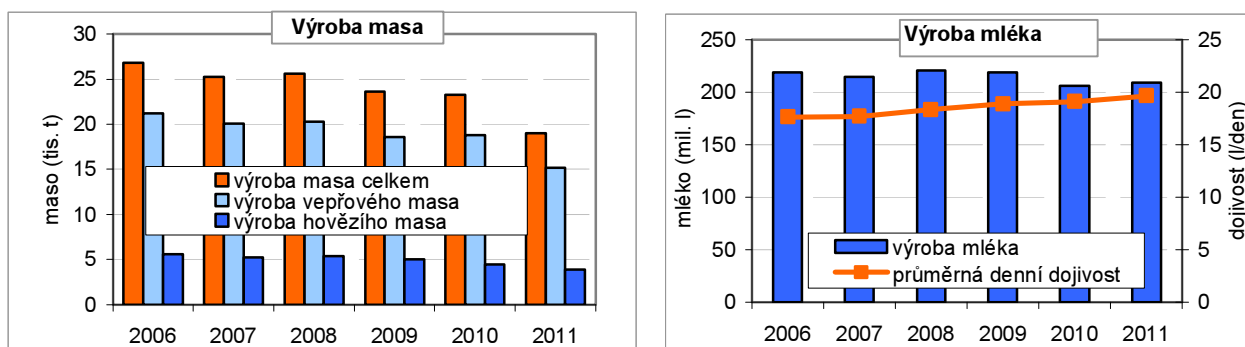
Výrazné snižování stavu prasat...

Podle výsledků chovu hospodářských zvířat k 31. 12. 2011 došlo v kraji k mírnému zvýšení celkového stavu skotu i krav. Zvýšila se výroba a prodej mléka i průměrná denní dojivost. Naopak výrazně (o dvě pětiny) poklesly jen meziročně stavy prasat všech kategorií a téměř o třetinu se snížil prodej jatečných prasat. Podíl kraje na celorepublikovém chovu prasat činil 5,3 %. Z dlouhodobého pohledu se v živočišné výrobě omezuje chov skotu i prasat a naopak rozšiřuje chov drůbeže, ovcí, koz a koní.

...rozšiřování chovu drůbeže se zastavilo....

Královéhradecký kraj je třetím největším chovatelem drůbeže, na celkovém chovu v České republice se v roce 2011 podílel 13,3 %. Chov drůbeže zaznamenal proti roku 2006 nárůst stavu o polovinu, ale stavy v letech 2009 až 2011 se příliš nezměnily. Zvýšení ovlivnil zejména chov slepic, kde se náš kraj řadí na druhé místo mezi kraji. Avšak v průběhu roku 2011 se začal projevovat pokles stavů a meziroční pokles počtu drůbeže se promítl ve výsledcích chovu, kde byl zaznamenán třetinový pokles prodeje jatečných kusů, avšak produkce konzumních vajec byla vyšší i přes úbytek stavu slepic. Pro chov ovcí, koz a koní je charakteristický trend zvyšování stavů ve sledovaném období.

Graf 3.11 Produkce masa a mléka v Královéhradeckém kraji

Výroba masa dále klesala...

V důsledku postupného snižování stavů hospodářských zvířat, zejména prasat a skotu se snižuje objem vyrobeného masa. Masa (bez drůbežního) bylo v roce 2011 vyrobeno zhruba o 29 % méně než v roce 2006, což představuje 7,7 tis. tun. Na republikové produkci se kraj podílel 5,7 %. Meziročně docházelo ke kolísavému vývoji produkce, což v průměru činilo snížení o 1,6 tis. tun ročně, přitom k nejvýraznějšímu poklesu došlo mezi roky 2011 a 2010, a to téměř o pětinu, tj. o 4,3 tis. tun, což je více než polovina pětiletého snížení.

...vepřového o pětinu meziročně méně...

Rozhodující objem produkce masa připadá na vepřové (téměř čtyři pětiny) a na hovězí (pětina) a tento poměr zůstal zachován po celé sledované období s nepatrnými odchylkami v jednotlivých letech. Intenzita pětiletého poklesu objemu výroby masa byla rychlejší u hovězího než u vepřového, tj. o 32,1 %, resp. o 28,5 %.

...mléka meziročně o 1,9 % více.

Výroba mléka se v kraji meziročně zvýšila téměř o 4 tis. litrů, tj. o 1,9 % po dlouhodobém poklesu na 209 tis. litrů za rok 2011, avšak nedosáhla ještě ani úrovně roku 2001. Nejvíce mléka bylo vyrobeno v roce 2002 (234 tis. litrů) a nejméně v roce 2010 (206 tis. litrů). Za sledované období let 2006 až 2011 to ještě představovalo pokles produkce o necelých 10 tis. litrů, tj. o 4,4 %.

Lesnictví:

Zalesňovaná plocha se zvětšila o čtvrtinu.

Celková plocha lesních pozemků (147,7 tis. ha) představuje téměř třetinu plochy kraje (31,0 % v roce 2011) a dlouhodobě se výrazněji nemění. Za sledované období let 2006 až 2011 bylo v kraji zalesněno 5 283 ha, přitom rozsah zalesňování byl v roce 2011 nejvyšší (943 ha) a proti roku 2006 stoupl o šestinu. Uskutečňuje se v poměru 2:1 ve prospěch jehličnatých dřevin, ze dvou třetin zastoupených smrkem.

Převažuje těžba jehličnatých stromů.

Těžba dřeva se v hodnoceném období pohybovala ročně kolem 760 tis. m³b.k. Od roku 2005 stoupala až do roku 2007, kdy byla nejvyšší (837 tis. m³b.k.). V roce 2011 meziročně poklesla o 4,3 %. Z více jak 90 % se jednalo o těžbu jehličnatých stromů. I zde se těžba orientovala především na smrk (82,7 %) a borovici (12,9 %). V těžbě listnatých dřevin převládá dub (36,8 %) následovaný bukem (29,4 %). Vedle plánované těžby má význam i nahodilá těžba dřeva (živelní), která byla nejvyšší v roce 2007 o celkovém objemu 578,5 tis. m³b.k., což představovalo téměř 70 % celkové těžby.

Průmysl:

Nejrychlejší meziroční nárůst tržeb ze všech krajů.

Od roku 2010 můžeme pozorovat určité zlepšení situace v průmyslových podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v Královéhradeckém kraji a to pokračovalo i v roce 2011. Přestože počet podniků vzrostl meziročně jen o 2 firmy na 132, nárůst tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy byl více než třetinový (na 111,9 mld Kč) a ze všech krajů nejrychlejší. Ještě výraznější meziroční nárůst zaznamenaly tržby z přímého vývozu vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (o 40,2 %), po Pardubickém kraji to bylo druhé nejrychlejší tempo růstu. Z těchto výsledků vychází, že podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách z prodeje vlastních výrobků a služeb činil 71,6 % v roce 2011 a byl ze všech krajů nejvyšší. Přesto se kraj řadí výší tržeb až na 11. příčku v mezikrajském srovnání.

Nejvyšší podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách celkem ze všech krajů.

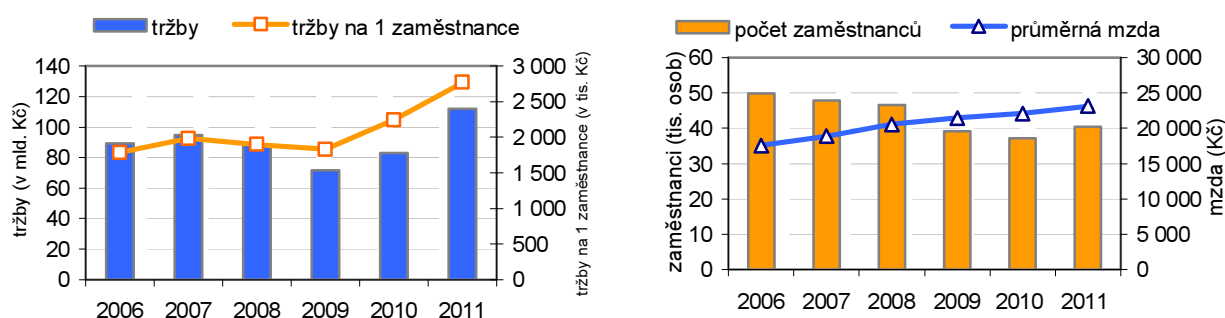
Mzda v průmyslu zůstává druhá nejnižší mezi krají.

Nejvyšší meziroční navýšení tržeb vykázalo odvětví výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (109,0 %), výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (26,7 %) a výroba pryžových a plastových výrobků (25,1 %).

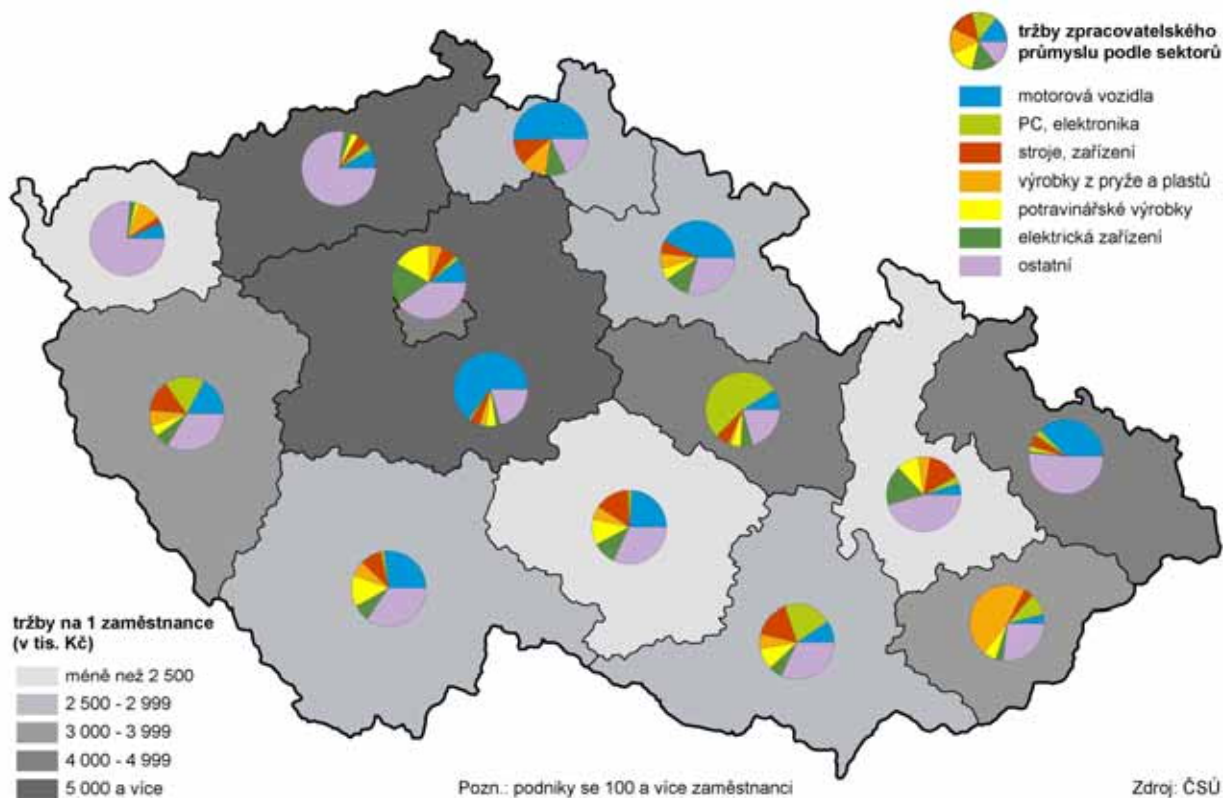
I když průměrná mzda v průmyslu v kraji neustále roste, proti roku 2010 činil nárůst 4,8 % a mezi krají byl čtvrtý nejrychlejší, úroveň mezd řadí kraj na předposlední, tedy 13. příčku. Mzda v průmyslu dosáhla v roce 2011 v kraji výše 23 139 Kč a za průměrem České republiky zaostala o více než 3 tisíce korun, proti krají s nejvyšší vyplácenou mzdou v průmyslu (Hl. město Praha) zaostal kraj o více než 10 tisíc korun.

Díky výraznému nárůstu tržeb a jen mírnému navýšení počtu pracovníků vzrostla produktivita práce v průmyslu o 23,4 %, mezi krají to bylo tempo nejrychlejší. Kraj má šestou nejnižší produktivitu práce v tomto odvětví v mezikrajském srovnání.

Graf 3.12 Ukazatele průmyslu v Královéhradeckém kraji

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2011

Stavebnictví:
Všechny základní ukazatele ve stavebnictví meziročně poklesly s výjimkou mezd.

Obdobně jako ve většině regionů prochází stavebnictví i v našem kraji již druhým rokem určitým útlumem a pomaleji se vyrovnává s důsledky recese než jiná odvětví. V roce 2011 působilo v kraji celkem 30 stavebních firem s 50 a více zaměstnanci (proti roku 2010 o 4 firmy méně), které zaměstnávaly celkem 3 620 pracovníků (o 321 méně než v roce předchozím). Průměrná mzda ve stavebnictví meziročně vzrostla o 1 081 Kč na 25 382 Kč, ale mezi kraji byla šestá nejnižší.

Základní stavební výroba (ZSV) poklesla meziročně v kraji téměř o pětinu na 3 949 mil. Kč v běžných cenách a mezi kraji to bylo čtvrté nejrychlejší snížení v relativním vyjádření.

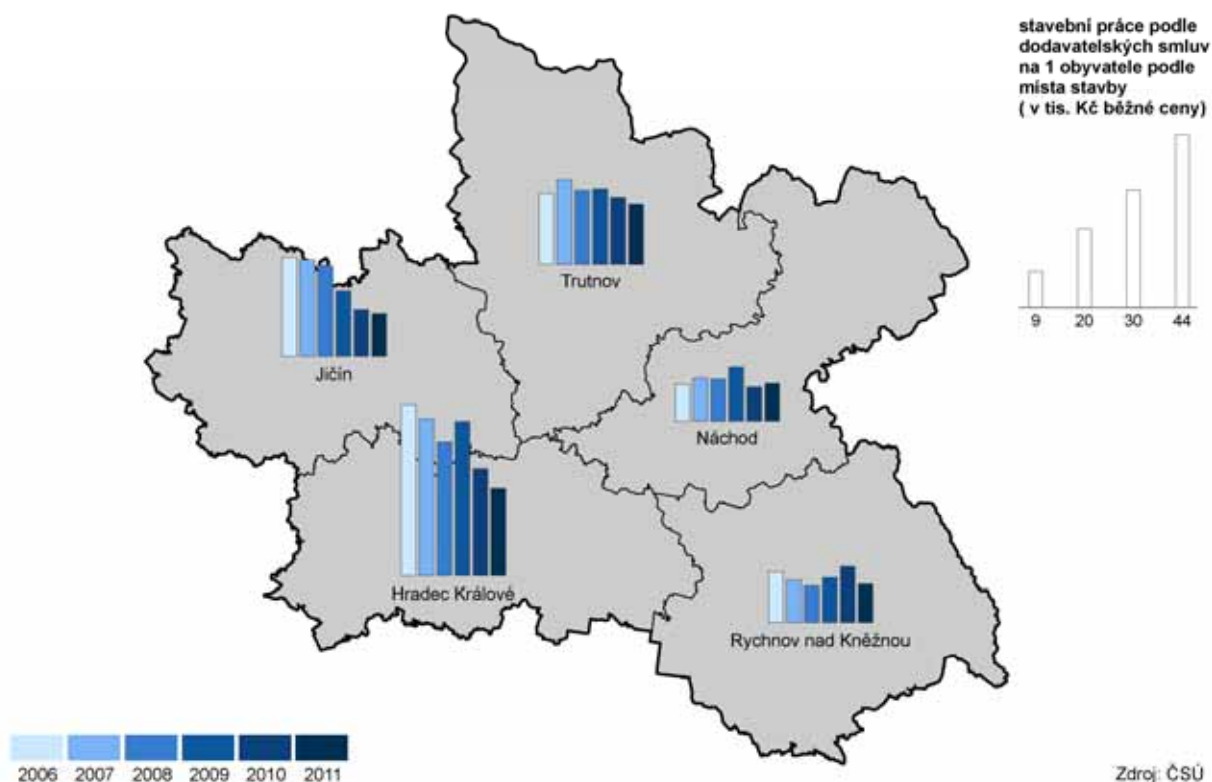
Na snížení ZSV se podílelo především inženýrské stavitelství.

Na útlumu ZSV se podílelo především inženýrské stavitelství (podíl na ZSV 27,4 %), které meziročně výrazně kleslo (o 35,6 %, tj. o 598 mil. Kč). Snížení zaznamenalo i pozemní stavitelství, ale jeho meziroční pokles v absolutním i relativním vyjádření nebyl tak výrazný (o 6,2 %, tj. o 191 mil. Kč).

V roce 2011 připadlo na 1 obyvatele kraje nejméně stavebních prací.

Stavební práce v tuzemsku podle okresu místa stavby v podnicích s 20 a více zaměstnanci dosáhly v kraji v roce 2011 objemu 8 379 mil. Kč v běžných cenách a proti roku 2010 klesly o 14,2 %. Nová výstavba, rekonstrukce a modernizace představovala 89,7 % z celkového objemu, opravy a údržba pak 10,3 %. Pro veřejného zadavatele byla realizována jen třetina z celkového objemu prací a to je nejméně ze všech krajů. V roce 2011 připadlo na 1 obyvatele kraje za 15,1 tis. Kč stavebních prací (běžné ceny), což je nejméně ze všech krajů.

Stavební práce v okresech Královéhradeckého kraje v letech 2006 až 2011

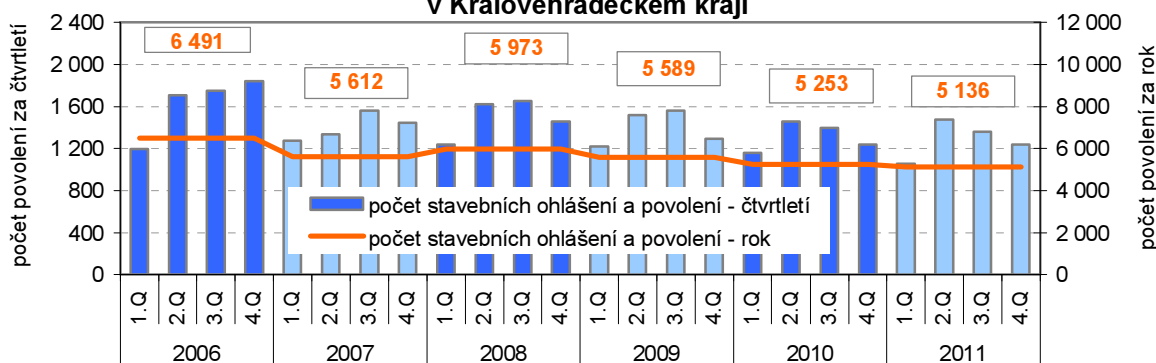

Pokles počtu vydaných SOP pokračuje v kraji již třetím rokem.

V roce 2011 vydaly stavební úřady na území Královéhradeckého kraje celkem 5 136 stavebních ohlášení a povolení (SOP), což představuje mírný meziroční pokles (o 2,2 %). Od roku 2006 pokračuje sestupný trend ve vydaných SOP, který byl přerušen jen rokem 2008. Na snížení počtu vydaných SOP se v roce 2011 podílely především stavby na ochranu životního prostředí (meziroční pokles o 7,6 %) a také nová bytová výstavba a ostatní stavby (o 3,6 % resp. 3,7 %).

Polovina krajů zaznamenala pozitivní vývoj, nejvyšší meziroční nárůst byl v kraji Pardubickém (o 12,1 %). Počtem vydaných SOP se náš kraj řadí na 11. příčku, podobné bylo postavení Královéhradeckého kraje při porovnání meziročních indexů.

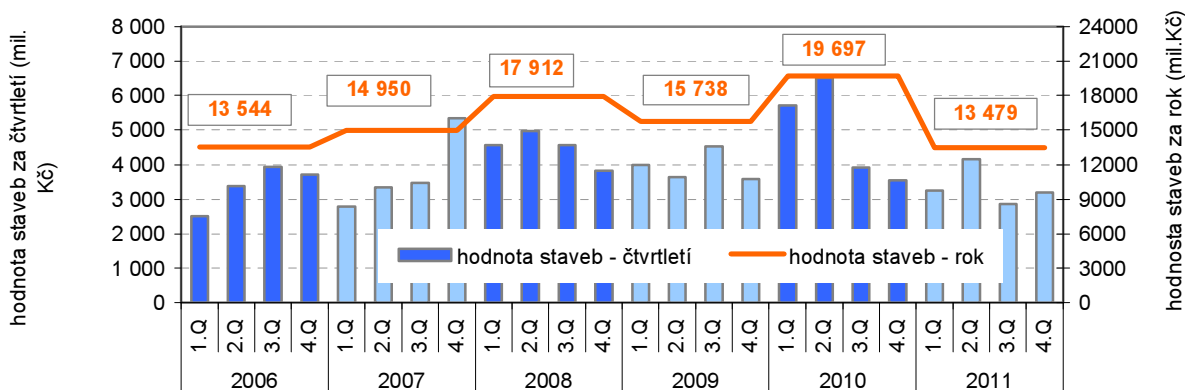
Graf 3.13 Vydaná stavební ohlášení a povolení v Královéhradeckém kraji

Téměř třetinový pokles hodnoty staveb na něž byla vydána SOP.

Mírný pokles počtu vydaných SOP avizoval i snížení hodnoty staveb, na něž byla SOP v roce 2011 v kraji vydána. Meziroční pokles hodnoty staveb byl téměř třetinový (o 31,6 %) na 13 479 mil. Kč a kraj se tak dostal zhruba na hodnotu staveb vykázanou v roce 2006. V roce 2011 tak hodnota staveb na něž byla vydána SOP řadí kraj na třetí nejnižší příčku, po kraji Karlovarském a Pardubickém. Snížení hodnoty staveb ovlivnil pokles hodnoty nové výstavby nebytových budov a staveb na ochranu životního prostředí, jejichž hodnota klesla o 57,6 %, resp. o 44,2 %. Pokles průměrné hodnoty připadající na jedno SOP byl v kraji 30 %, hodnota činila 2 624 tis. Kč, mezi kraji byla třetí nejnižší.

Graf 3.14 Hodnota staveb podle vydaných stavebních ohlášení a povolení v Královéhradeckém kraji

Bytová výstavba:

Třetí nejnižší počet zahájených bytů za posledních šestnáct let.

V roce 2011 byla v kraji zahájena výstavba třetího nejnižšího počtu bytů od roku 1996 (ještě menší počet byl v roce 2004 a 2010) celkem 1 272 bytů, což představuje nepatrný nárůst proti roku 2010. Celkem 70 % zahájených bytů bylo v rodinných domech a osmina v domech bytových. Nárůst zahájených bytů byl především u bytových domů (meziroční nárůst byl trojnásobný), o třetinu vzrostly i nástavby, přístavby a vestavby k rodinným domům. Naopak šedesátiprocentní meziroční pokles zahájených bytů byl zaznamenán u bytů v nástavbách, přístavbách a vestavbách k bytovým domům a také počty bytů v nebytových budovách klesly o 45 %, i když vzhledem k jejich malé četnosti to nemělo na počet zahájených bytů výrazný vliv.

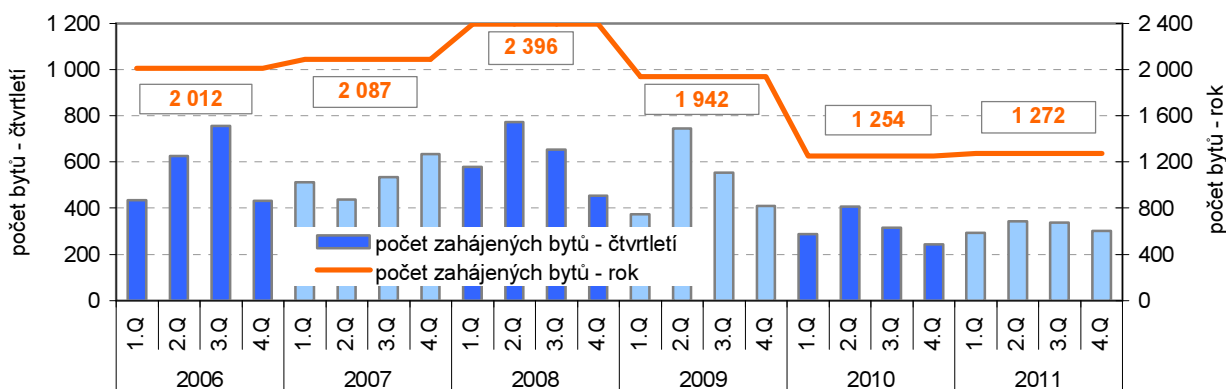
V celé České republice byl v roce 2011 zaznamenán meziroční pokles zahájených bytů (o 600 bytů, tj. o 2,1 %). Snížení se týkalo poloviny krajů a nejvýraznější bylo v kraji Libereckém (27,2 %). Naopak z krajů, kde došlo meziročně k nárůstu počtu zahájených bytů byl nejvyšší, více než pětinový, v kraji Jihočeském. Královéhradecký kraj se zařadil mírným nárůstem zahájených bytů (o 1,4 %, tj. o 18 bytů) na prostřední, 7. příčku mezi kraji.

Meziroční pokles dokončených bytů byl více než čtvrtinový.

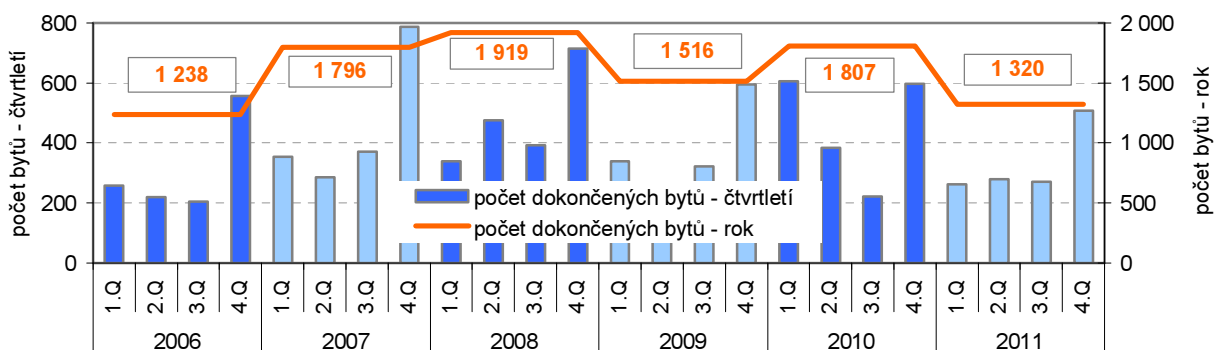
Vývoj počtu dokončených bytů v kraji je v dlouhodobé časové řadě velmi kolísavý. V roce 2011 bylo v kraji dokončeno celkem 1 320 nových bytů, to představuje 73 % stavu předchozího roku 2010. Necelé tři čtvrtiny dokončených bytů bylo v rodinných domech, v bytových domech byl dokončen každý čtrnáctý z dokončených bytů. Hlavním důvodem propadu dokončených bytů bylo výrazné snížení v bytových domech, jejich počet se dostal na úroveň 16,7 % hodnoty roku 2010 (snížení o 475 bytů).

Dokončená výstavba klesla meziročně i v České republice jako celku a to více než o pětinu (21,4 %). Snížení zaznamenaly všechny kraje s výjimkou Ústeckého. V Královéhradeckém kraji byl pokles třetí nerychlejší v relativním vyjádření, po Hl. městě Praze a Karlovarském kraji.

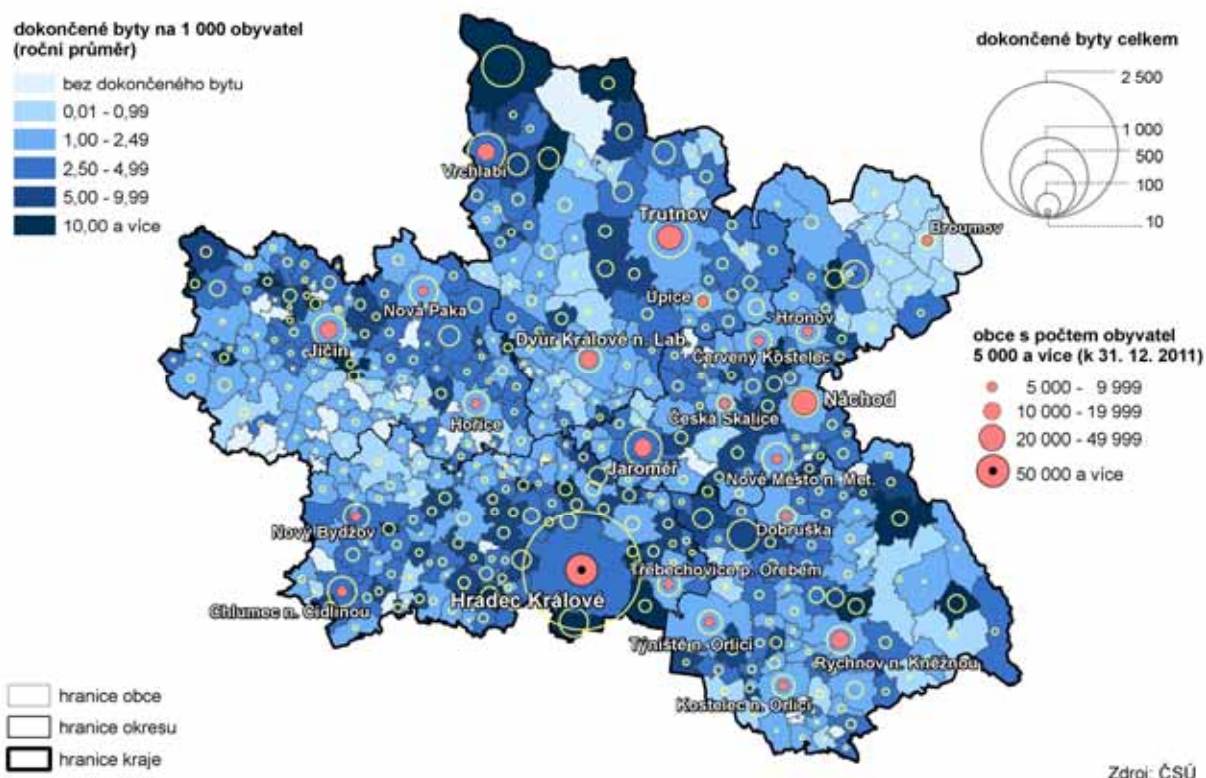
Graf 3.15 Zahájené byty v Královéhradeckém kraji

Graf 3.16 Dokončené byty v Královéhradeckém kraji

Bytová výstavba v obcích Královéhradeckého kraje v letech 2006 až 2011

Doprava:

Od prosince 2006 je v kraji dálnice...

Silniční síť byla v roce 2011 v Královéhradeckém kraji tvořena 3 773 km silnic I. až III. třídy a dálnic. Ve sledovaném období 2006 až 2011 bylo uvedeno do provozu nových 18 km, z toho 16,8 km tvořila dlouho očekávaná dálnice, která byla otevřena v prosinci 2006 na území okresu Hradec Králové a vede z hlavního města Prahy na okraj krajského města. Ke konci roku 2011 bylo nejvíce km silnic v okrese Jičín (23,5 %), dále v okrese Hradec Králové (21,5 %), v okrese Rychnov nad Kněžnou (20,8 %) a nejméně v okrese Náchod (16,9 %). Sousedstvím Královéhradeckého kraje s Polskem je území kraje z hlediska dopravy zatíženo tranzitní dopravou zejména v okrese Náchod a v samotném městě Náchod.

...nejhustší silniční síť je v okrese Jičín...

Hustota silniční sítě v rozsahu 79,3 km na 100 km² území patří mírně nad průměr České republiky (70,7 km na 100 km²). Z územního pohledu má kraj nejhustší síť silnic v okrese Jičín (100,1 km na 100 km²) a naopak nejnižší v okrese Trutnov (57,4 km na 100 km²), což souvisí s osídlením okresů a geografickou polohou.

...okres Trutnov má nejvyšší podíl silnic I. třídy.

Ve struktuře komunikací kraje tvoří dálnice 0,4 %, silnice I. třídy (určené zejména pro dálkovou a mezinárodní dopravu) 11,8 %, silnice II. třídy 23,7 % a nejvíce silnice III. třídy 64,1 % (slouží k propojení obcí). Dálnice se na délce silničních komunikací okresu Hradec Králové podílí 2,1 %. Silnic I. třídy má nejvíce okres Trutnov (17,4 %) a dále okres Hradec Králové (12,1 %). Největší podíl silnic II. tříd má okres Rychnov nad Kněžnou (32,5 %) a Trutnov (27,4 %). Okres Jičín má nejvyšší počet obcí a zejména menších obcí, s tím také souvisí největší podíl silnic III. třídy (72,5 %).

Přírůstky osobních aut se snížily.

Počet evidovaných vozidel dosáhl v kraji ke konci roku 2011 více než 423 tisíc, což představuje oproti roku 2006 zvýšení o 42 tisíc motorových vozidel, tj. o 10,9 %. Výrazný meziroční přírůstek z let 2005 až 2008 se v roce 2009 zastavil. V roce 2009 počet vozidel stagnoval a u osobních aut se dokonce snížil. Osobních automobilů bylo evidováno téměř 247 tisíc, motocyklů necelých 64 tis. a nákladních aut 28 tis. Nejintenzivnější nárůst byl u nákladních automobilů (o 21,5 % proti roku 2006). Na 1 000 obyvatel bylo v kraji evidováno 764 motorových vozidel, z toho 439 osobních.

Cestovní ruch:

Více hotelů čtyř a tříhvězdičkových...

Královéhradecký kraj je typický rozsáhlým cestovním ruchem a pro rozvoj kraje má nemalý význam. Počtem hromadných ubytovacích zařízení se kraj řadí trvale na druhé místo mezi kraji. V průběhu sledovaných let 2006 až 2011 jejich počet klesal a pohyboval se v rozpětí 912 až 985, z toho dvě třetiny připadají na okres Trutnov. Z jednotlivých kategorií ubytovacích zařízení stoupl podíl hotelů čtyř a tří hvězdičkových o 1,3 p.b. a penzionů o 3,0 p.b., naopak klesl podíl ostatních hotelů a ostatních hromadných ubytovacích zařízení. Kapacita vyjádřená počtem pokojů a lůžek byla druhá nejvyšší mezi kraji za Hl. městem Praha.

...návštěvnost začala stoupat...

Návštěvnost kraje v roce 2011 meziročně vzrostla, jak již naznačoval příznivý vývoj jednotlivých měsíců roku, což byl dlouho očekávaný vývoj po nízké návštěvnosti v roce 2010, která byla nejnižší za předchozích deset let. V hromadných ubytovacích zařízeních kraje se ubytovalo 826 tis. hostů, tj. o 2,7 % meziročně více, domácích o 4,6 %, ale zahraničních o 2,8 % méně.

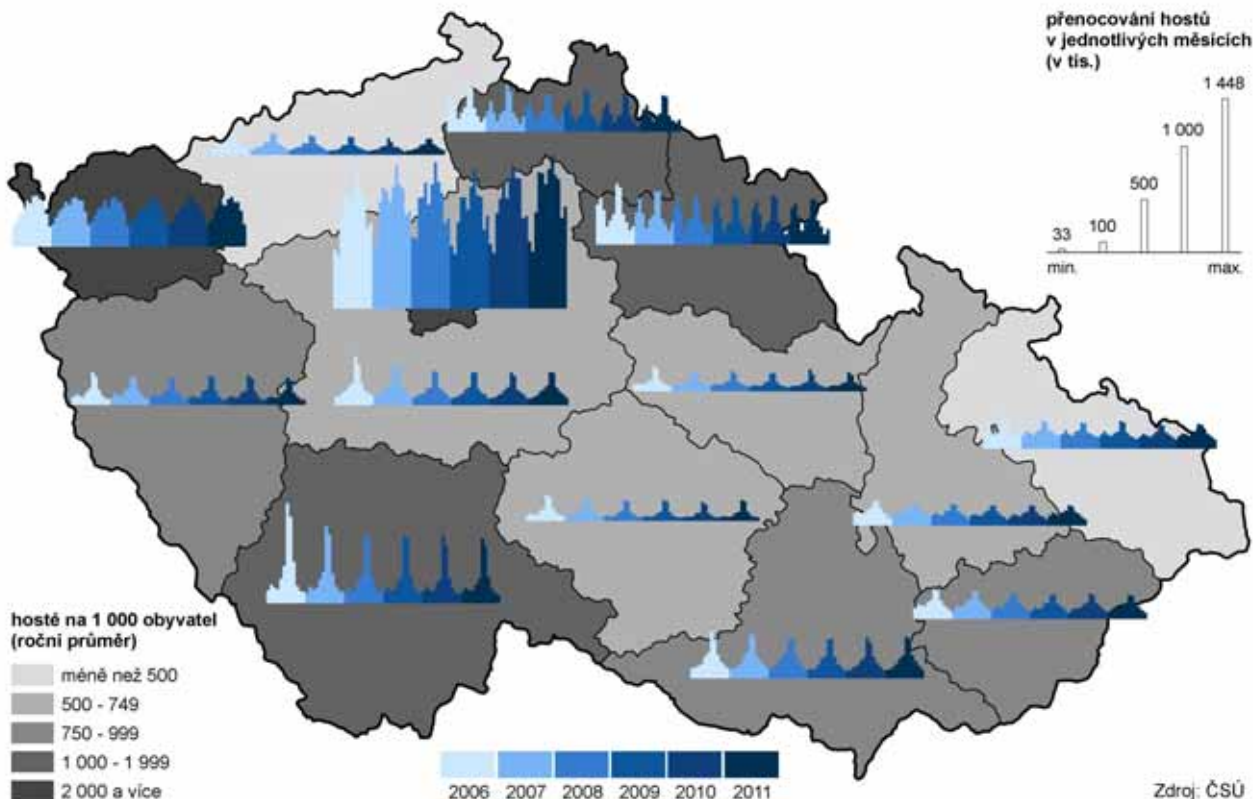
...zahraničních hostů méně a nadále jsou nejčastěji z Německa, Polska a Nizozemí...

Z celkového počtu hostů kraje tvořili zahraniční návštěvníci 202 tis. osob, tj. 24,5 %. Nejčastějšími jsou již tradičně hosté z Německa (46,1 %), i když jich proti roku 2010 přijelo o 3 tis. méně, tj. o 3,3 %. Počet návštěvníků z Německa je mezi kraji třetí nejvyšší po Hl. městě Praze a Karlovarském kraji a po dlouhé době se v roce 2010 dostal pod 100 tisíc osob. Početně druzí byli hosté z Polska (16,0 %), těch přijelo o 5,9 % méně. Následovali hosté z Nizozemska (6,5 %), jejichž počet se meziročně snížil o čtvrtinu, naopak vzrostl počet hostů ze Slovenska (5,6 %), těch se v kraji ubytovalo o 3,3 % více.

...využití pokojů se mírně zvýšilo.

Čisté využití lůžek zůstává tři poslední roky na 29 %, u pokojů bylo využito 33,8 % s mírným meziročním zvýšením. Průměrná doba pobytu hostů dosáhla 4,7 dne, z toho zahraničních 4,6 dne.

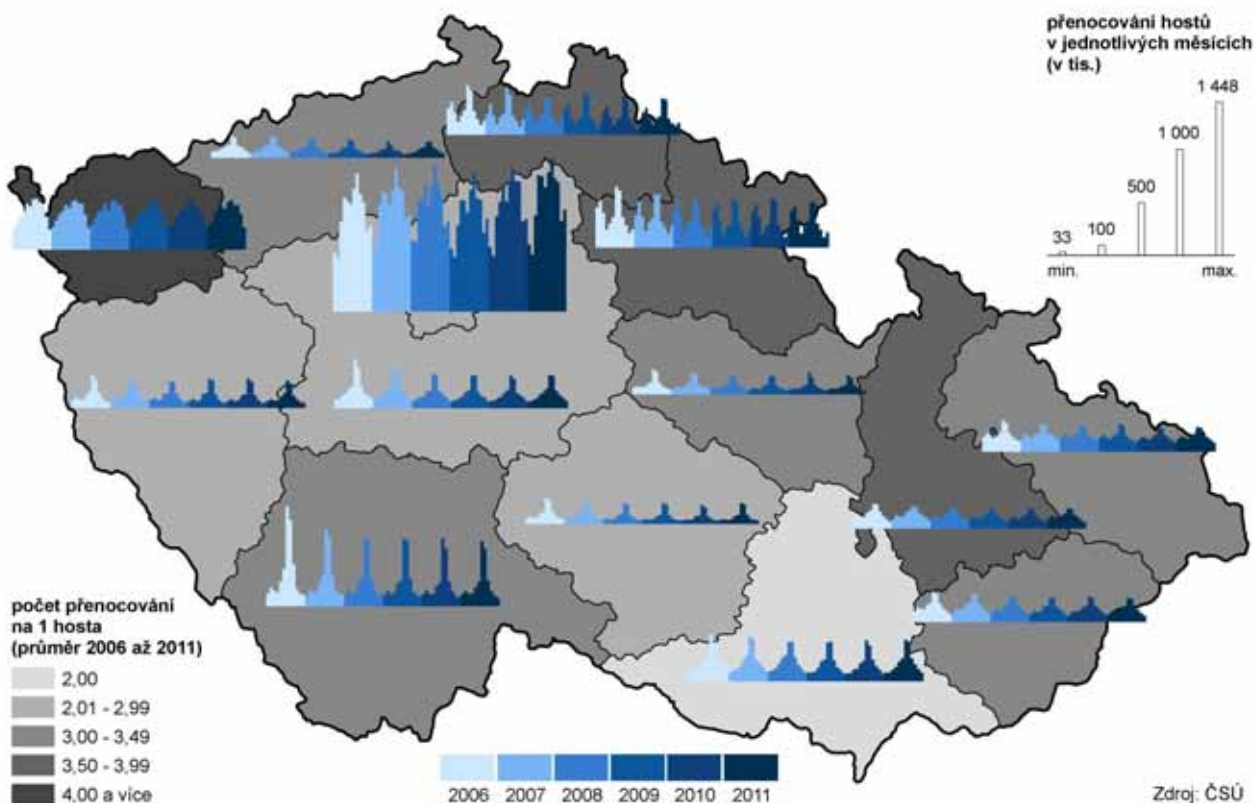
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2006 až 2011

Průměrná doba přenocování byla nad celorepublikovým průměrem.

Počet přenocování hostů v roce 2011 dosáhl v kraji 3,1 milionů a byl o 1,4 % nižší než v roce 2010. Po Hl. městě Praha a Karlovarském kraji je to třetí nejvyšší hodnota. Počet přenocování zahraničních hostů klesl meziročně o 2,7 %, domácích se zvýšil o 0,4 %. Z celkového počtu přenocování tvořili cizinci 23,6 %. Průměrná doba přenocování v kraji byla 3,7 noci na jeden pobyt, u cizinců pak 3,6 noci, tj. delší než v České republice (3,0 noci, resp. 2,9 noci).

Přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2006 až 2011

Ceny:

Inflace v roce 2011 činila 1,9 %.

Pro dokreslení základních tendencí ekonomického vývoje kraje je účelné uvést vývoj cenové hladiny vyjádřený indexem spotřebitelských cen, který se zjišťuje za Českou republiku jako celek (v regionálním členění není publikován). Meziroční míra inflace v prosinci 2011 dosáhla hodnoty 2,4 %. Průměrná roční míra inflace (vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru předchozích 12 měsíců) činila 1,9 %.

Další údaje k ekonomickému vývoji Královéhradeckého kraje jsou na www.hradeckralove.czso.cz.

Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#)

a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#)

Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Půdní fond:

Orné půdy ubývá...

Pro harmonický vývoj krajiny a kvalitu životního prostředí je důležité hospodaření s půdou. Půdní fond v Královéhradeckém kraji zaznamenal ke konci roku 2011 další úbytek orné půdy, pozvolné zalesňování a mírné snižování podílu zastavěných ploch. Výměra zemědělské půdy od roku 2006 poklesla o 1 353 ha, tj. o 0,5 %, z toho orná půda o 1 805 ha, tj. o 0,8 % a průměrně ročně o 361 ha. Orná půda představuje dvě pětiny celkové výměry kraje, nejvíce v okresech v úrodné Polabské nížině Hradec Králové (58,8 %) a Jičín (51,9 %), nejméně v horském okrese Trutnov (23,9 %). Orné půdy ubývá na území kraje ve všech okresech, zejména od roku 2006 v okrese Rychnov nad Kněžnou (o 1 767 ha, což představuje snížení podílu orné půdy o 1,0 p.b. a ve zbývajících okresech pak podíl orné půdy klesl o 0,2 p.b, resp. o 0,3 p.b v okrese Jičín.

...nezvyšuje se podíl zastavěných ploch...

Výměra nezemědělské půdy se v kraji zvýšila od roku 2006 o 1 388 ha, tj. o 0,7 %. Postupně dochází k rozšiřování zalesněných ploch. Zastavěné plochy, nádvoří ke konci roku 2011 tvořily 1,9 % výměry kraje a jejich podíl dokonce proti roku 2006 poklesl, ale jen o 0,2 p.b. Meziročně naopak nepatrně vzrostl, což ukazuje na určitou stabilitu těchto ploch.

...mírně vzrostly dopravní plochy.

Zastavěné plochy a nádvoří včetně dopravních ploch tvořily ke konci roku 2011 5,5 % výměry kraje a jejich podíl proti roku 2006 vzrostl o 0,1 p.b. Stejný vývoj byl i na území okresů, kde největší podíl zastavěných ploch včetně dopravních má okres Hradec Králové (6,6 %) a nejmenší horský okres Trutnov (4,5 %).

Obhospodařovaná půda tvoří 84 % zemědělské půdy.

Nedílnou součástí krajiny je zemědělství a jeho význam je dán mimo jiné i rozlohou obhospodařované půdy, která v kraji zabírá 84,0 % zemědělské půdy. Největší částí obhospodařované půdy je půda orná, která v roce 2011 tvořila 71,6 %, což je o 1,7 p.b. méně než v roce 2006.

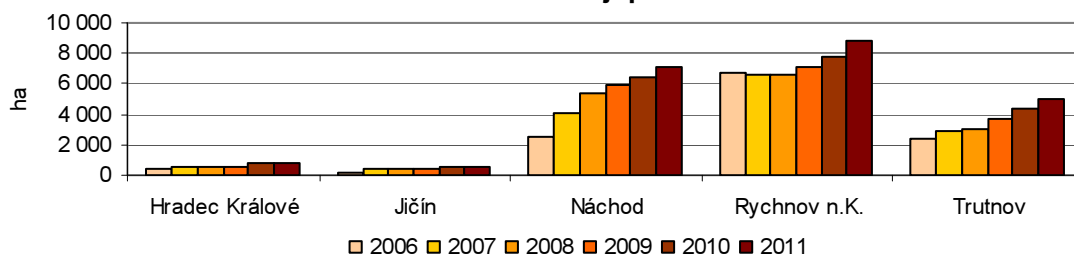
Ekologické zemědělství: Za pět let vzrostl počet ekofarek téměř čtyřnásobně.

Za posledních pět let se v Královéhradeckém kraji zvýšil počet ekofarek téměř na čtyřnásobek a ke konci roku 2011 bylo evidováno již 214 ekologických zemědělců, z toho bylo jen 14 zemědělců, kteří provozují souběžně konvenční produkci, což souvisí s intenzivnějším využíváním zemědělsky méně vhodných ploch (např. podhorských oblastí) pro jinou než klasickou produkci, která by v daných lokalitách byla ekonomicky neudržitelnou. O tom svědčí i velmi malý počet ekologických zemědělců, kteří hospodaří souběžně konvenčním způsobem. Na celkovém počtu ekofarek v ČR se kraj podílel 5,5 %, nejvíce jich bylo zaznamenáno v kraji Jihočeském (526, tj. 13,4 % v ČR).

...nejvíce ekofarek je v okrese Rychnov nad Kněžnou...

Z územního hlediska bylo v roce 2011 ekologické hospodaření soustředěno rovnoměrně mezi okresy Rychnov nad Kněžnou (63), Náchod (62) a Trutnov (60). Z celkového přírůstku 157 farek v kraji od roku 2006 jich nejvíce přibýlo opět v okresech Trutnov (46), Náchod (44) a Rychnov nad Kněžnou (42).

Graf 4. 1 Výměra ekologicky obhospodařované půdy v Královéhradeckém kraji podle okresů

Podíl ekologicky obhospodařované půdy přesáhl 8 %...

Přibývá ekologických zemědělců i ekologicky obhospodařované zemědělské půdy (půda v přechodném období přechází po splnění podmínek počtu let do ekologického zemědělství). V roce 2011 hospodařily ekofarmy v kraji na více než 22 tis. ha (ekologicky obhospodařované půdy bylo 17 tis. ha a 5 tis. ha půdy bylo v přechodném období), což představuje 8,0 % výměry zemědělské půdy a od roku 2006 zvýšení o 3,6 p.b.

...největší výměra je v okresech s horami a vyšší nadmořskou výškou.

Největší výměru i podíl ekologicky obhospodařované půdy je soustředěn do podhorských oblastí, tj. oblastí méně vhodných pro zemědělství, kde jsou stěžejní dotace. Vzestupný trend se zřejmě v příštích letech zastaví, neboť se očekává, že rok 2011 je ze současného plánovacího období patrně posledním, kdy mohou zemědělci požádat o dotace na ekologické zemědělství.

**Vodovody a kanalizace:
Pokračoval klesající trend spotřeby vody...**

Klesající trend spotřeby vody pokračoval i v roce 2011. Pokleslo specifické množství vody fakturované celkem i vody fakturované domácnostem. V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2011 fakturováno celkem 127,1 litrů pitné vody na osobu a den, domácnostem pak 82,7 litrů, což jsou hodnoty pod celorepublikovým průměrem. Spotřeba fakturované pitné vody klesla meziročně o 3,4 litru na osobu a den a množství vody fakturované domácnostem o 4,0 litru na osobu a den a proti roku 2006 již o 9,6 litru na osobu a den. Jde o celospolečenský trend, kdy pokles za ČR představoval u vody fakturované celkem 2,1 litru na osobu a den, u vody fakturované domácnostem 0,8 litru na osobu a den

...rostly ceny vodného i stočného...

Ceny vodného i stočného se meziročně dále zvýšily. V Královéhradeckém kraji se vodné zvýšilo o 0,90 Kč/m³ na 28,90 Kč/m³, což bylo nejnižší zdražení ceny vody spolu s Krajem Vysočina a Jihomoravským krajem. Sazba stočného stoupla o 0,90 Kč/m³ na 29,60 Kč/m³. Růst ceny stočného zaznamenaly všechny kraje kromě Hlavního města Prahy, nejvíce pak v Plzeňském kraji. Cena vodného se v Královéhradeckém kraji pohybovala pod celorepublikovým průměrem, naopak cena stočného jej přesáhla o 1,70 Kč/m³. Ceny vodného a stočného jsou uváděny bez DPH.

...objem vyrobené vody se snížil.

V roce 2011 bylo vodou z vodovodů zásobeno 92,3 % obyvatel kraje, tj. o 1,1 p.b. pod průměrem České republiky a mezi kraji je to 8. pořadí. Vodovodní síť v délce 4 926 km tvořila 6,6 % vodovodní sítě ČR. Vyrobeno bylo 31,6 mil. m³ vody, z toho 89 % představovala voda podzemní a meziročně poklesl celkový objem vyrobené vody o 3 %.

Vzestupnou tendenci má podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci.

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci má od roku 2010 vzestupnou tendenci. V roce 2011 vzrostl na 75,3 %, což je meziroční nárůst o 6,6 tisíc osob, tj. zvýšení podílu o 1,2 p.b. Celkový počet obyvatel v domech napojených na kanalizaci je 378 tisíc, z toho je 68,3 % napojeno na čistírnu odpadních vod, tj. meziroční nárůst o 7,6 tisíc obyvatel, tj. zvýšení podílu meziročně o 1,4 p.b. a proti roku 2006 o 2,7 p.b.

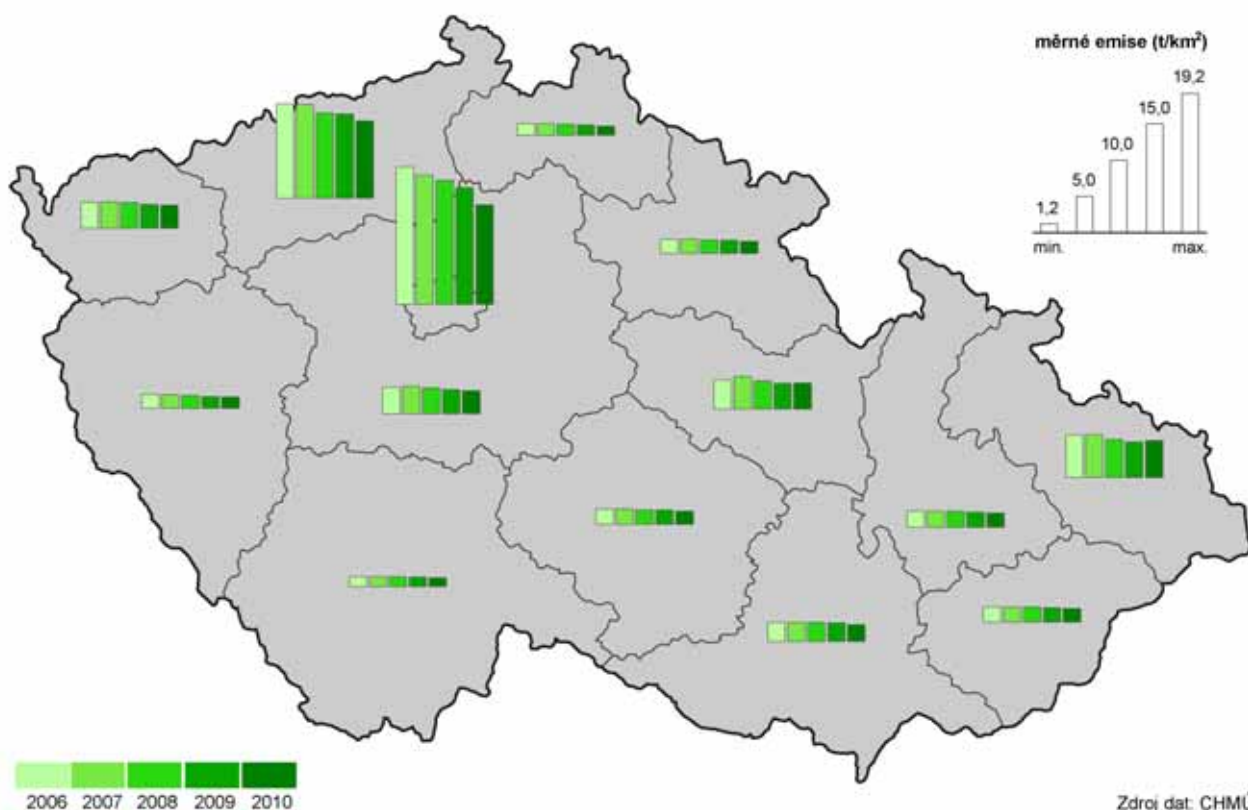
Snižuje se množství vypouštěné odpadní vody.

V roce 2011 bylo v kraji 127 čistíren odpadních vod (ČOV) s celkovou kapacitou 233 tisíc m³ na den. V roce 2011 přibýly 2 čistírny a proti roku 2000 je to nárůst o 69 zařízení. V souvislosti se snižováním spotřeby vody klesá i množství vypouštěné odpadní vody do kanalizace pro veřejnou potřebu. Celkový podíl čištěných odpadních vod meziročně vzrostl o 1,1 p.b. a proti roku 2006 o 0,2 p.b. na 93,9 %.

**Emise:
Emise hlavních znečišťujících látek povolna klesají...**

Ovzduší v Královéhradeckém kraji patří k těm méně znečištěným v ČR i podle výskytu oblastí se zhoršenou kvalitou vzhledem k cílovým imisním limitům pro ochranu zdraví. Emise znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší se v Královéhradeckém kraji ve sledovaných letech 2006–2010 postupně snižovaly, zejména vlivem stacionárních zdrojů, avšak tuhých látek bylo naměřeno větší množství. U všech druhů emisí je kraj stále pod úrovní hodnot za Českou republiku.

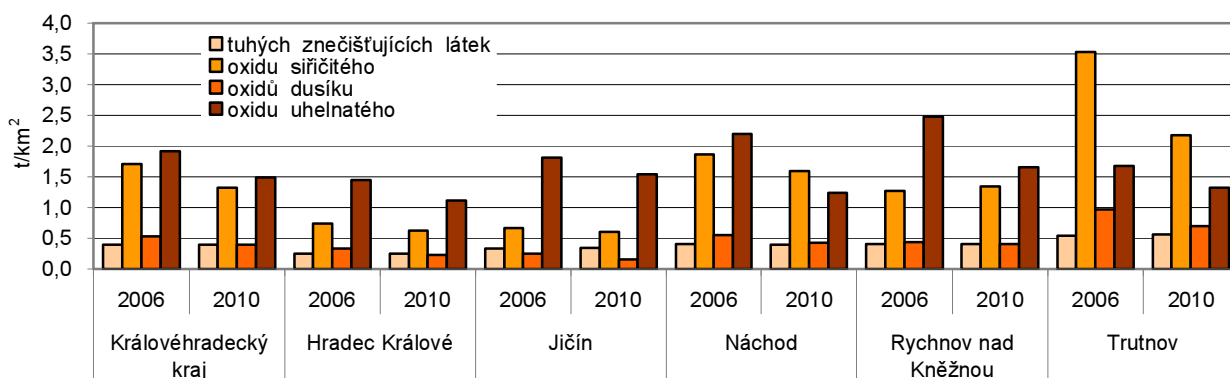
Emise oxidů dusíku (REZZO 1-4) v krajích v letech 2006 až 2010

...nejvíce u oxidu uhelnatého.

Největší meziroční pokles nastal u oxidu uhelnatého, vlivem nižších emisí z mobilních zdrojů (REZZO 4), a to o 0,5 t/km² a proti roku 2006 je to pokles o 0,8 t/km². Emise oxidu siřičitého od všech znečišťovatelů meziročně mírně vzrostly o 0,1 t/km², ale proti roku 2006 to byl pokles o 0,4 t/km². Emise oxidu dusíku klesly meziročně o 0,1 t/km² a proti roku 2006 o 0,3 t/km². Naproti tomu měrné emise tuhých znečišťujících látek ze všech kategorií zdrojů (REZZO 1–4) vzrostly v kraji minimálně, spíše se pohybují dlouhodobě na přibližně stejné úrovni.

Graf 4.2 Měrné emise znečišťujících látek v okresech Královéhradeckého kraje (REZZO 1-3)

Pokles emisí zaznamenaly všechny okresy...

V územním pohledu jsou k dispozici údaje pouze za kategorie stacionárních zdrojů (tj. REZZO 1 – velké zdroje, REZZO 2 – střední zdroje a REZZO 3 – malé stacionární zdroje znečištění). Měrné emise sledovaných znečišťujících látek pocházejících z REZZO 1–3 ve všech okresech klesaly, pouze v okrese Trutnov se zvýšily emise tuhých znečišťujících látek v ovzduší.

...největší pokles byl u oxidu siřičitého v okrese Trutnov.

Nejvíce se od roku 2006 zvýšily měrné emise oxidu uhelnatého v okresech Náchod a Rychnov nad Kněžnou. Na pokles oxidu siřičitého měly vliv nižší emise v okrese Trutnov. Tuhými emisemi je nejvíce zatížen okres Trutnov, oxidem siřičitým okres Trutnov a Náchod, oxidy dusíku okres Trutnov a oxidem uhelnatým pak Rychnov nad Kněžnou a okres Náchod. Nad průměrem kraje byly všechny druhy emisí v okrese Rychnov nad Kněžnou a u třech druhů emisí v okrese Trutnov (kromě oxidu uhelnatého), v okrese Náchod (kromě tuhých látek) a u oxidu uhelnatého ještě okres Jičín.

Odpady:

Podnikový odpad meziročně vzrostl...

Královéhradecký kraj se v produkci odpadů, a to jak absolutně tak v přepočtu na 1 obyvatele řadí již dlouhodobě k regionům s nejmenším zatížením. V roce 2010 bylo v kraji vyprodukováno 148 tisíc tun komunálního (z toho tříděný tvořil necelou pětinu), 501 tisíc tun podnikového odpadu a nakládáno¹ bylo s 1,7 mil. tunami odpadů, z toho bylo 4,8% nebezpečných. Zatímco komunálního odpadu bylo meziročně méně o 4,6 %, tj. 7 tisíc tun, podnikový vzrostl o polovinu, což představovalo 164 tis. tun.

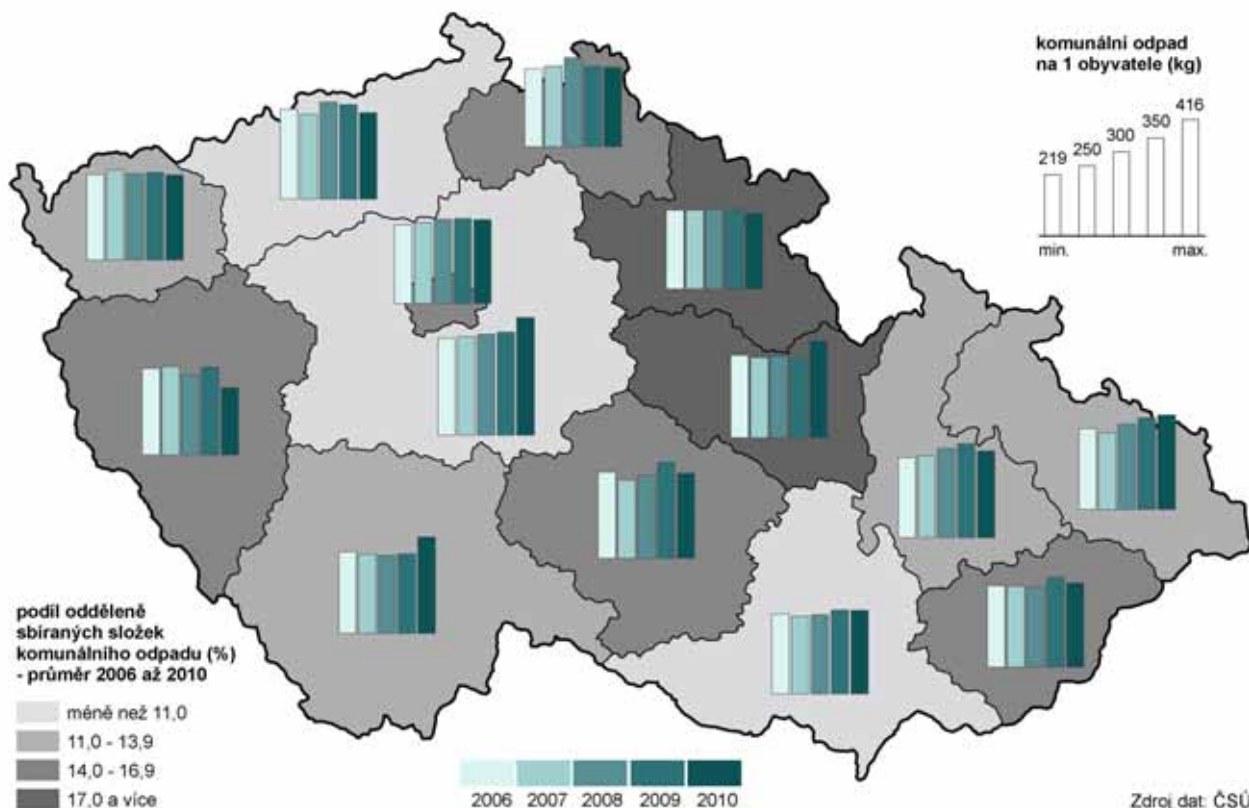
...produkce odpadu komunálního je stabilní a nejnižší mezi kraji...

Obyvatel kraje v roce 2010 vyprodukoval v průměru 268 kg odpadu za rok, což byl nejnižší objem za sledované období, přitom v České republice to bylo v průměru 317 kg. Celkový objem komunálního odpadu se meziročně snížil.

...druhý nejvyšší podíl odděleně sbíraných složek...

Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu byl s 21,4 % nejvyšší v roce 2008, v roce 2009 klesl na 19,2 %, přesto to byla nejvyšší hodnota mezi kraji a v roce 2010 dále poklesl na 18,4 % a zařadil se na druhé místo za Plzeňský kraj. V České republice činil v roce 2010 tento podíl 15,9 %. V průměru let 2006-2010 to bylo s 19,1 % druhé místo za Pardubickým krajem (20,3 %).

Komunální odpad v krajích v letech 2006 až 2010

¹ Nakládání s odpady zahrnuje kromě vyprodukovaného podnikového a komunálního odpadu také odpady, které byly v daném roce odebrány ze skladu nebo dovezeny a dále s nimi bylo nakládáno.

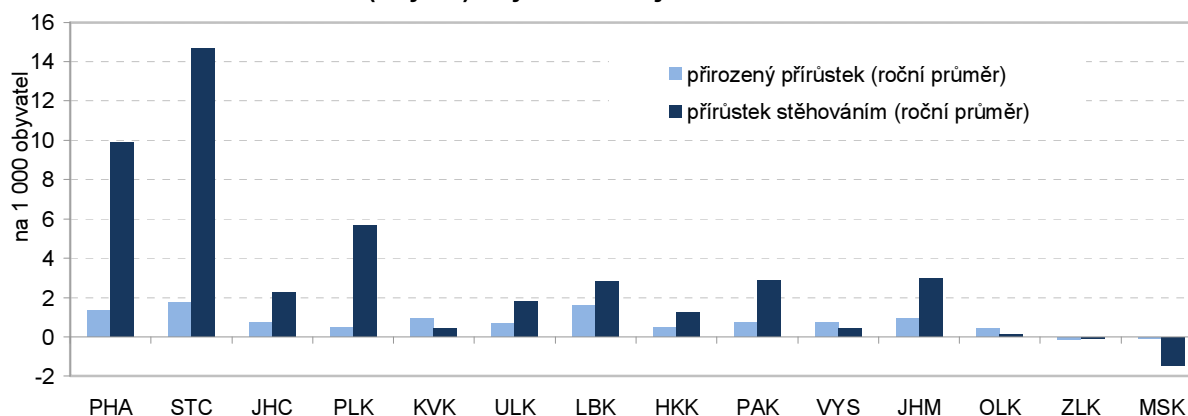
5. MEZIKRAJSKÉ SROVNÁNÍ

Do roku 2011 nevstupovaly kraje za stejných podmínek. Územní disparity se prohloubily v souvislosti se zpomalením ekonomického růstu již v roce 2008. V roce 2009, kdy se nejvýrazněji projevila ekonomická krize, se meziročně snížil objem hrubého domácího produktu (ve srovnatelných cenách) ve všech krajích. V roce 2010 pokles dále pokračoval v Karlovarském kraji, v ostatních krajích již došlo k nárůstu. Regionální makroekonomická data budou za rok 2011 k dispozici až koncem listopadu letošního roku. Z dlouhodobějšího pohledu (při srovnání s úrovní v roce 2005) ekonomická výkonnost nejvýrazněji vzrostla ve Středočeském kraji (HDP vzrostl o 30 %). Naopak Karlovarský kraj zůstal v roce 2010 mírně pod úrovní roku 2005 (objem HDP v tomto kraji od roku 2008 stále klesá). Dopady do sociální oblasti (růst nezaměstnanosti, růst podílu osob odcházejících do předčasného starobního důchodu, zpomalení růstu mezd) byly v roce 2010 patrné ve většině krajů. V současné době známé výsledky roku 2011 ukazují na určité zlepšení celkové situace, ale rozdíly mezi krají zůstávají v podstatě nezměněny.

Lidé se stěhují do zázemí Prahy a dalších velkých měst.

Snížení přírůstku obyvatelstva se projevilo především v roce 2009 a pokračovalo také v dalších letech. Negativní výsledek stěhování, kdy převažoval počet vystěhovalých nad přistěhovalými, byl v posledních letech zaznamenán především v moravských krajích, s výjimkou Jihomoravského kraje, dále v Karlovarském, Ústeckém a do určité míry i v Královéhradeckém kraji. Naproti tomu pokračující suburbanizace zázemí Prahy vedla k vysokému růstu počtu obyvatel Středočeského kraje, i když přírůstek stěhování se zde v roce 2011 proti roku 2008 snížil na polovinu a přirozený přírůstek také poklesl. Středočeský kraj si však udržel svou vedoucí pozici v dynamice přirozeného a migračního přírůstku před Hlavním městem Prahou. K suburbanizaci docházelo v omezeném rozsahu i v jiných krajích, zejména v zázemí krajských měst.

Přírůstek (úbytek) obyvatel v krajích v letech 2006 až 2011

Porodnost již klesá ve všech krajích.

Přirozený přírůstek měl na vývoj počtu obyvatel mnohem menší vliv. Projevoval se v něm především vývoj počtu narozených dětí. Jejich počty se do roku 2008 ve všech krajích zvyšovaly (i když s různou intenzitou), ale od roku 2009 se začala tendence obracet a v roce 2011 již došlo ve všech krajích k poklesu. Naproti tomu vývoj počtu zemřelých není tak jednoznačný, lze říci, že ve všech krajích mírně kolísá.

Podíl cizinců se snižuje od roku 2009.

Zastoupení cizinců v populaci se začalo celostátně snižovat již v roce 2009, výjimku tvořilo Hlavní město Praha a Jihomoravský kraj, kde růst ještě pokračoval. V roce 2010 podíl cizinců nerostl v žádném kraji, během roku 2011 vzrostl výrazněji podíl pouze v Hlavním městě Praze, v ostatních krajích došlo ke stagnaci nebo k dalšímu poklesu.

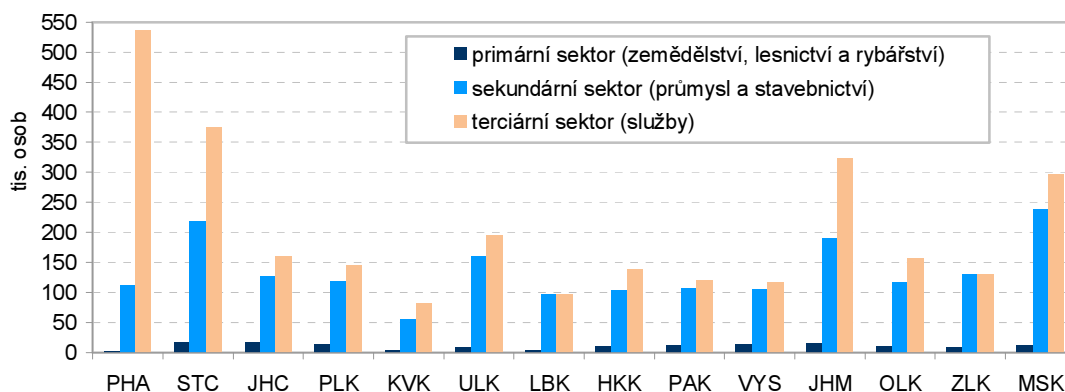
Děti do 14 let je více než osob nad 65 let pouze ve Středočeském a Ústeckém kraji.

Nejstarší obyvatelstvo má Hlavní město Praha, je zde i nejvyšší index stáří (počet osob nad 65 let na 100 dětí ve věku 0–14 let). Naproti tomu Středočeský kraj má index stáří mezi kraji nejnižší a spolu s Ústeckým krajem jsou jedinými kraji s převahou dětské složky obyvatelstva nad počtem „seniorů“. Věkově starší populaci mají dále kraje Královéhradecký, Plzeňský, Zlínský a Jihomoravský.

Nejnižší podíl zaměstnaných v sektoru služeb je v Libereckém a Zlínském kraji.

Struktura hospodářství není ve všech krajích stejná. Vytvářela se v dlouhodobém vývoji a samozřejmě se v ní projevily změny po roce 1990, kdy došlo k restrukturalizaci řady odvětví. V současné době je nejvýznamnější sektor služeb a jeho podíl se ve většině krajů dále mírně zvyšuje. Primární sektor má větší podíl pouze v Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji. Naopak podíl terciárního sektoru je nejvýznamnější v Praze a ve Středočeském kraji, což je zřejmě dáno koncentrací těchto odvětví v Praze (ze Středních Čech tam zaměstnanci dojíždějí).

Zaměstnaní podle kraje jejich bydliště a podle sektorů v roce 2011

Míra zaměstnanosti nadále nedosahuje úrovně roku 2006.

Nejvýznamnější dopady ekonomické recese jsou vždy v oblasti zaměstnanosti. I když trh práce reaguje na ekonomický vývoj obvykle s mírným zpožděním, došlo již v roce 2008 v téměř polovině krajů ke snížení zaměstnanosti (celostátní průměr ještě rostl). V roce 2009 se pokles zaměstnanosti už projevil v plné šíři, míra zaměstnanosti se snížila ve všech krajích s výjimkou Hl. města Prahy. V roce 2010 došlo ve čtyřech krajích ke změně trendu, v roce 2011 to bylo již v osmi krajích. Přesto se pouze v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji dostala míra zaměstnanosti nad úroveň roku 2006.

Od roku 2010 se ve vývoji míry nezaměstnanosti obnovila sezónnost.

Ekonomickým i sociálním problémem je nedostatek pracovních míst a z toho vyplývající nezaměstnanost. Po několika letech relativně stabilní úrovně (s víceméně pravidelnými sezónními výkyvy) začala v souvislosti s hospodářským poklesem míra nezaměstnanosti růst již na podzim roku 2008. Ve všech krajích pokračoval nepříznivý trend v průběhu celého roku 2009. Rok 2010 byl pak provázen obnovením určité sezónní cykličnosti s náznakem zlepšování vývoje. Ke konci roku 2011 byla míra nezaměstnanosti ve všech krajích (s výjimkou Prahy a Středočeského kraje) nižší než na konci roku 2009. Praha a Středočeský kraj však dlouhodobě patří k oblastem s nejnižší mírou nezaměstnanosti.

Nezaměstnanost je nejvyšší v Ústeckém a Olomouckém kraji.

Při relativně vysokém růstu míry nezaměstnanosti a jejím následném poklesu ve všech krajích zůstaly zachovány její regionální rozdíly. Mezi koncem roku 2008 a 2010 vzrostla míra nezaměstnanosti v Hlavním městě Praze na dvojnásobek (v roce 2011 jen mírně poklesla), přesto je zde nezaměstnanost v ČR nejnižší. Obdobně protipól – Ústecký kraj zůstává (při zvýšení z 10,3 % na 13,9 %) a následném poklesu v roce 2011 na 12,9 % regionem s nejvyšší nezaměstnaností. Ani postavení ostatních krajů na pomyslném žebříčku se téměř nezměnilo. Jedinou výjimkou je Olomoucký kraj, který se vlivem silného růstu nezaměstnanosti v zimních měsících posunul hned za nejpostiženější Ústecko.

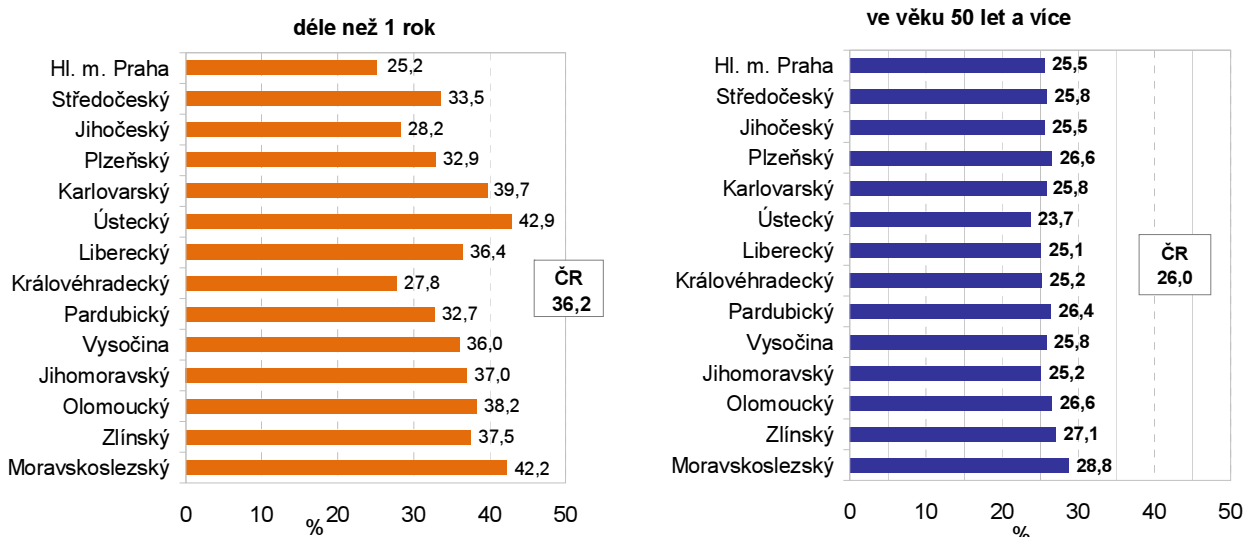
Přetrvávají územní disparity nezaměstnanosti uvnitř krajů.

Při podrobnějším pohledu až do úrovně jednotlivých obcí zjišťujeme i nadále poměrně značné rozdíly uvnitř jednotlivých krajů. V celém státě je menší nezaměstnanost kolem větších měst a mnohem větší problémy se koncentrují v odlehlejších oblastech s nedostatkem pracovních příležitostí a špatnou dopravní obsluhou. Přitom tyto rozdíly zůstávají v časovém vývoji prakticky stabilní.

Růst podílu dlouhodobě nezaměstnaných se zastavil.

V roce 2010 rostl podíl dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní síle oproti celkové nezaměstnanosti rychleji (nárůst o téměř 1 procentní bod). V roce 2011 se pak tento nárůst prakticky zastavil. Nejvíce nezaměstnaných, kteří hledají práci déle než jeden rok, je v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Relativně nejvíce jich však v posledních letech přibýlo v Olomouckém kraji. Nejpomaleji rostl v posledních třech letech podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Praze – zřejmě v souvislosti s širší nabídkou volných pracovních míst i lepší kvalifikační strukturou nezaměstnaných.

Podíl neumístěných uchazečů o zaměstnání v krajích k 31. prosinci 2011

Pokles počtu zaměstnaných cizinců.

Pomalejší růst nezaměstnanosti byl v letech 2009 a 2010 částečně umožněn snižováním podílu zaměstnávaných cizinců. Jejich podíl na pracovní síle byl v roce 2011 nižší oproti stavu z roku 2008 ve všech krajích kromě Moravskoslezského. Nejvýraznější pokles podílu cizinců na pracovní síle byl v posledních třech letech zaznamenán v Plzeňském a Pardubickém kraji, tedy v krajích s vysokou zaměstnaností v průmyslu. Změny v zaměstnávání cizinců se koncentrovaly téměř v plné míře na osoby mimo státy Evropské unie. Zatímco evidence zahrnovala ke konci roku 2008 celkem 205 tisíc zaměstnanců ze států mimo Evropskou unii, pak k 31. 12. 2011 jich bylo již o 68 tisíc méně. Naproti tomu za uvedené období přibýlo 17 tisíc zaměstnaných osob ze zemí EU.

Oživení hospodářství bylo provázeno mírným růstem mezd.

Relativně rychlý růst mezd se v roce 2009 značně zpomalil, až v roce 2011 bylo podle předběžných výsledků zaznamenáno mírné oživení. Nebylo však ve všech krajích stejné, meziroční nárůst průměrné mzdy se pohyboval od 0,1 % v Praze až po 3,3 % ve Středočeském kraji. Nárůst průměrných mezd především v letech 2009 a 2010 vycházel při omezení celkového objemu vyplacených mzdových prostředků ze změny struktury zaměstnanců (častěji propouštění zaměstnanci s nižšími mzdami) a poklesu nemocnosti.

Mzdy v Praze o třetinu převyšují mzdy v ostatních krajích.

Z dlouhodobějšího pohledu nejsou mezi vývojem mezd v jednotlivých krajích významnější rozdíly. V podstatě tak zůstávají zachovány tradiční diference mezi krajemi. Nejvyšší průměrné hrubé měsíční mzdy byly v roce 2011 zaznamenány v Praze (31 109 Kč v přepočtu na plný pracovní úvazek) a naopak nejnižší v Karlovarském kraji (20 952 Kč). Obdobné rozpětí je i mezi mzdovým mediánem v těchto dvou krajích.

Roste podíl příjemců předčasných důchodů.

Obtížné uplatňování osob starších 50 let na trhu práce vede dlouhodobě k vysokému počtu žadatelů o odchod do předčasného důchodu. Podíl příjemců předčasných důchodů se celostátně v roce 2011 meziročně zvýšil o 2,9 procentního bodu; tempo růstu bylo dvojnásobné v porovnání s dosud nejvyšším zaznamenaným přírůstkem z roku 2009. Nadprůměrný růst podílu příjemců předčasných důchodů z celkového počtu příjemců starobních důchodů byl v roce 2011 registrován v deseti krajích, nejvíce v Olomouckém a Pardubickém kraji. Nejpomaleji přibývá předčasných důchodů v Hlavním městě Praze, kde jejich zastoupení jen mírně přesahuje polovinu

republikového průměru. Naproti tomu na Vysočině je průměr ČR překročen o více než jednu čtvrtinu; v tomto kraji každý třetí příjemce „sólo“ starobního důchodu pobírá předčasný starobní důchod. Z hlediska pohlaví je vyšší podíl předčasných starobních důchodů u žen v devíti krajích.

V polovině krajů se snižují disponibilní příjmy domácností.

V souvislosti se mzdovým vývojem se růst příjmů domácností v roce 2009 značně zpomalil. Meziročně v roce 2009 poklesl čistý disponibilní důchod domácností připadající na 1 obyvatele v šesti krajích a v roce 2010 (poslední dostupný údaj) dokonce v sedmi krajích – nejvíce v Jihočeském a Olomouckém kraji. V posledních pěti letech disponibilní příjmy na obyvatele nejvýrazněji rostly vedle Jihomoravského kraje v krajích s nejnižší úrovní příjmů, tedy v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Jako jednu z příčin tohoto vývoje lze spatřovat růst sociálních příjmů.

Problémy ve výrobních odvětvích vedly k omezování investic.

Hospodářské problémy byly provázeny sníženou mírou investování. Zatímco v roce 2008 více než čtvrtina (26,8 %) HDP směřovala do tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK), v roce 2009 poklesl tento podíl na 24,8 % a v roce 2010 na 24,4 %. Snížení podílu THFK na HDP zaznamenalo v roce 2008 celkem osm krajů, v roce 2009 k němu došlo dokonce v deseti případech, v roce 2010 v šesti krajích. Snížení míry investic ve všech 3 letech zaznamenaly dva kraje (Středočeský a Jihomoravský kraj), ale celkově k největšímu poklesu proti roku 2007 došlo v Hl. městě Praze, kde je přesto průměrná míra investování v posledních 5 letech nejvyšší a přesahuje 32 %.

Vyšší sklizeň většiny plodin.

Snížení zemědělské produkce se v roce 2009 nevyhnulo žádnému kraji, přitom v jedenácti krajích byla produkce na hektar zemědělské půdy nejnižší za posledních 5 let. Nižší rostlinná produkce ve srovnání s velmi úrodným rokem 2008 byla doprovázena poklesem živočišné produkce. V roce 2010 trend poklesu živočišné produkce dále pokračoval. Naproti tomu rostlinná produkce se vzhledem k vyšší sklizni meziročně zvýšila. Přesto celkový objem zemědělské produkce na 1 hektar nedosáhl v žádném kraji úrovně z let 2007 a 2008. Nejnižší produkce na hektar obhospodařované půdy zůstává dlouhodobě v Karlovarském a Libereckém kraji. Finanční výsledky roku 2011 zatím k dispozici nejsou. Lze předpokládat, příznivý vliv vyšší sklizně většiny plodin a růstu produkce mléka a vajec.

Růst tržeb v průmyslu.

Oživení průmyslu (podniky se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji) z roku 2010 pokračovalo i v roce 2011, kdy ve všech krajích tržby z prodeje průmyslových výrobků rostly. Nad úroveň roku 2008 se již v roce 2010 dostaly tržby v průmyslových podnicích Středočeského, Pardubického, Moravskoslezského kraje a Hlavního města Prahy, tedy zejména v krajích s vysokým podílem výroby dopravních prostředků a elektroniky a zároveň s vysokým podílem vývozu. V roce 2011 k nim přibýly další čtyři kraje.

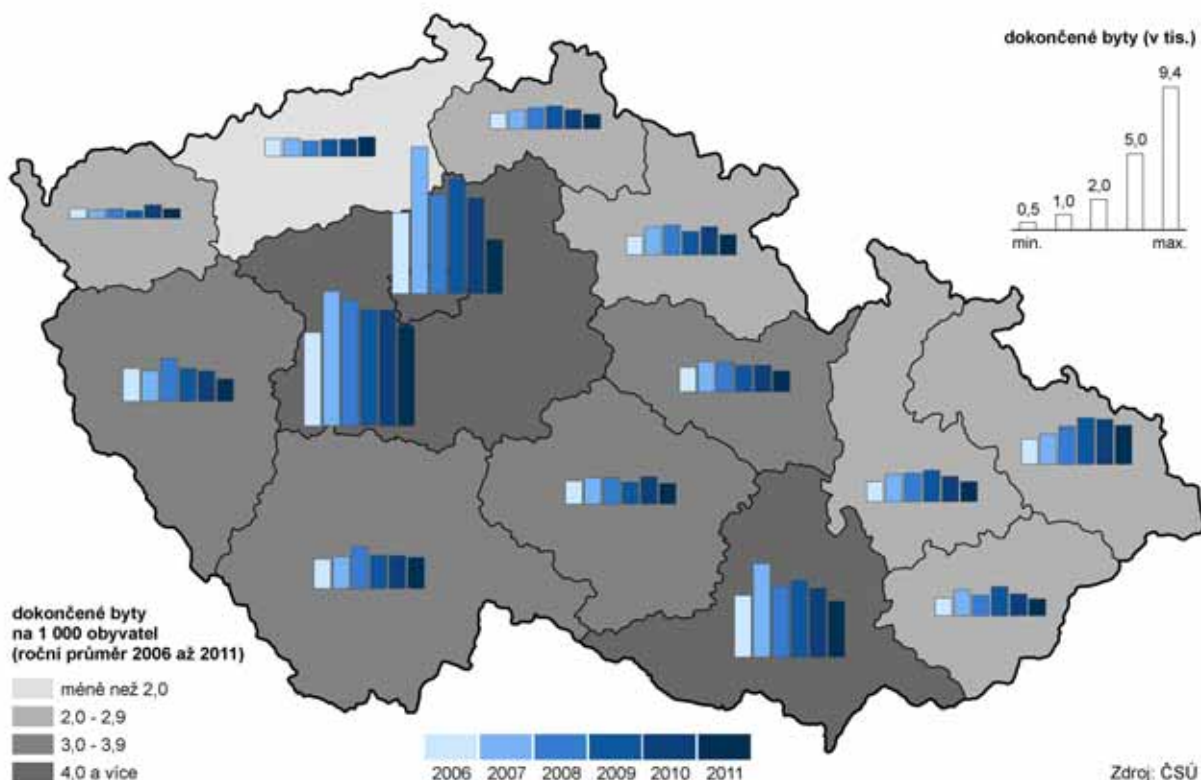
Pokles stavební výroby pokračoval ve většině krajů i v roce 2011.

V roce 2009 se snížil objem stavebních prací v deseti krajích, v roce 2010 dokonce všude. Ani výsledky roku 2011 nejsou příznivější. Při celkovém meziročním poklesu o 5,7 % objem stavební prací meziročně vzrostl pouze na území Jihočeského kraje a Kraje Vysočina. Pokles intenzity výstavby se nevyhnul ani Hlavnímu městu Praze. Jestliže v roce 2005 zde činil objem stavebních prací na obyvatele 216 % republikového průměru, v roce 2011 to bylo „jen“ 181 %. Naproti tomu na obyvatele Královéhradeckého kraje byly „prostavěny“ jen necelé dvě třetiny průměru ČR. Kromě Královéhradeckého kraje je dlouhodobě nízký objem stavebních prací lokalizován do Libereckého, Pardubického a Zlínského kraje.

Počet dokončených bytů dosáhl maxima v letech 2007–2009.

Bytová výstavba, zejména zahajování výstavby nových bytů, je velmi těsně spojena s hospodářským vývojem, a to především v ekonomických centrech a jejich zázemí. Zatímco výstavba největšího počtu nových bytů v ČR v uplynulých 20 letech začala v roce 2007 (v přepočtu na 1 000 obyvatel již o rok dříve), v Praze a Středočeském kraji bylo maximum zaznamenáno již v roce 2005. Naproti tomu v pěti krajích bylo nejvíce bytů zahájeno v roce 2008 a v Karlovarském kraji dokonce až v roce 2009. Počet dokončených bytů kulminoval celostátně v roce 2007 zásluhou intenzivní výstavby v Hl. městě Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji. V ostatních krajích byla maxima zaznamenána později. Celkově však od roku 2008 počet dokončených bytů spíše klesá, v roce 2011 došlo k poklesu ve všech krajích, s výjimkou Ústeckého kraje, kde je bytová výstavba dlouhodobě nejnižší.

Bytová výstavba v krajích v letech 2006 až 2011

V cestovním ruchu se vrátil počet hostů na úroveň před recesí.

Oživení hospodářství se v roce 2010 a 2011 projevilo i v oblasti cestovního ruchu. Po dvouletém úbytku počtu hostů hromadných ubytovacích zařízení se jejich počet v roce 2010 meziročně zvýšil o 1,9 % a v roce 2011 o 5,6 %, což znamenalo, že počet hostů se znovu vrátil na úroveň před rokem 2009. Rozhodující vliv na růst počtu hostů mělo zvýšení počtu ubytovaných cizinců v hlavním městě. Praha si tak upevnila dominantní postavení; v roce 2010 i v roce 2011 zde nocovalo 39 % všech hostů hromadných ubytovacích zařízení v ČR, přitom u cizinců byl tento podíl dokonce 65 %. Naproti tomu se od roku 2007 postupně snižoval počet hostů v Jihočeském, Ústeckém, Libereckém a Královéhradeckém kraji, ve Středočeském kraji dokonce od roku 2005. Změna trendu nastala v roce 2010 v šesti krajích a v roce 2011 se přidaly i ostatní kraje.

Z dlouhodobého pohledu se kvalita ovzduší zlepšuje; měrné emise tuhých látek však v roce 2010 vzrostly ve většině krajů a oxidu siřičitého v polovině krajů.

Pozitivní vývoj v letech 2008 a 2009 v oblasti emisí souvisí s poklesem průmyslové výroby včetně výroby elektřiny z hnědého uhlí. Na pokles produkce oxidů dusíku mimo to působilo i snižování intenzity dopravy. Ke snížení měrných emisí oxidů dusíku došlo v roce 2009 ve všech krajích a v roce 2010 vzrostly pouze v Moravskoslezském a Pardubickém kraji. Měrné emise oxidu siřičitého (SO₂) vzrostly v roce 2009 ve čtyřech krajích, v absolutním vyjádření zejména v Ústeckém a Plzeňském kraji, v roce 2010 však v obou krajích poklesly pod úroveň roku 2008. Opětovné hospodářské oživení vedlo v roce 2010 k růstu emisí oxidu siřičitého v sedmi krajích, nejvýrazněji v Pardubickém kraji. Nejpříznivější situace z hlediska emisí SO₂ zůstává na Vysočině a v Jihomoravském kraji, emisí oxidů dusíku v Jihočeském a Libereckém kraji. Naproti tomu nejkritičtější situace z hlediska emisí oxidu siřičitého přetrvává v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, z hlediska emisí oxidů dusíku pak v Hlavním městě Praze a v Ústeckém kraji.

Královéhradecký kraj produkuje dlouhodobě nejméně odpadu na obyvatele.

V roce 2011 vzrostlo specifické množství vody fakturované domácnostem pouze v Praze, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji.

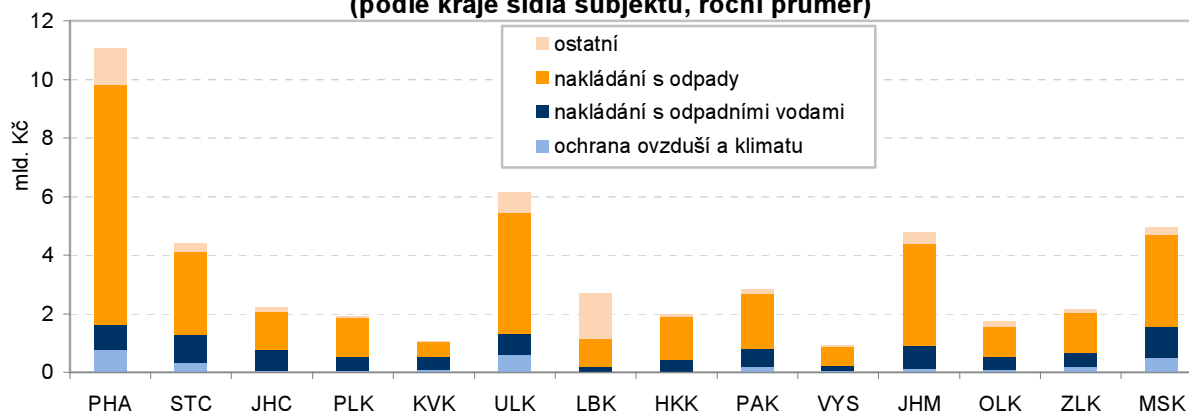
Dlouhodobě bylo nejvíce investic na ochranu životního prostředí alokováno do Plzeňského kraje, v roce 2010 do Jihomoravského kraje.

Na rozdíl od snížení produkce podnikového odpadu v roce 2009 v souvislosti s poklesem průmyslové a stavební výroby se produkce komunálního odpadu zvyšovala. Relativně největšími producenty komunálního odpadu (v přepočtu na obyvatele) byly v průměru let 2006 – 2010 Středočeský a Ústecký kraj. Nejnižší objem komunálního odpadu na obyvatele byl v tomto období zjištěn v Královéhradeckém kraji, tedy kraji s dlouhodobě nejvyšším podílem odděleně sbíraných složek komunálního odpadu. Naproti tomu Středočeský, Ústecký a Jihomoravský kraj mají podíl separovaného odpadu dlouhodobě podprůměrný.

Obdobně jako se od roku 2008 snižuje celkové množství fakturované vody dodané z vodovodů pro veřejnou potřebu, klesá i spotřeba vody v domácnostech. Meziroční pokles vody dodávané domácnostem byl v roce 2011 zaznamenán ve většině krajů, výjimkou bylo Hl. město Praha, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj. Ve Středočeském kraji klesala v posledních pěti letech spotřeba vody nejpomaleji. Tento jev může být mimo jiné i projevem suburbanizace. Zatímco ještě v roce 2006 byla ve Středočeském kraji spotřeba vody na obyvatele 9 % pod republikovým průměrem, od roku 2010 je zde spotřeba již nadprůměrná. Nejvyšší spotřebu vody v domácnostech má Hlavní město Praha, průměr ČR na obyvatele zde byl v roce 2011 překročen o 18,7 %. Naproti tomu nejnižší množství vody fakturované domácnostem v přepočtu na 1 obyvatele mají ve Zlínském kraji a na Vysočině, což zřejmě souvisí s tím, že část domácností čerpá užitkovou vodu z vlastních studní.

Investiční výdaje na ochranu životního prostředí byly v průměru let 2006 – 2010 v přepočtu na 1 obyvatele nejvyšší v Plzeňském kraji a naopak nejnižší v Olomouckém a Karlovarském kraji (podle místa investice). V devíti krajích v roce 2010 (poslední dostupný údaj) meziročně objem investic vzrostl. Více prostředků bylo v roce 2010 vynaloženo na budování čistíren odpadních vod, postupně se snižuje objem prostředků vynakládaných na ochranu ovzduší. Nejvíce prostředků bylo na 1 obyvatele investováno v roce 2010 v Jihomoravském kraji.

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí v letech 2006 až 2010 (podle kraje sídla subjektu, roční průměr)

Nejvíce neinvestičních výdajů je určeno na nakládání s odpady.

Zatímco investiční výdaje na ochranu životního prostředí v roce 2010 meziročně poklesly o 844 mil. Kč, vzrostly ve stejném období neinvestiční výdaje o 4,7 mld. Kč, nejvíce u subjektů v Ústeckém a Středočeském kraji. Nejvýraznější pokles neinvestičních výdajů (na polovinu) byl zaznamenán u subjektů z Pardubického kraje, a to především v oblasti nakládání s odpady. Právě do nakládání s odpady směřuje v posledních letech téměř ve všech krajích největší část neinvestičních výdajů. Výjimkou byl Liberecký kraj, kde bylo nejvíce neinvestičních výdajů použito na odstraňování dlouhodobých ekologických zátěží.

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (‰)															
2006	0,1	0,2	0,6	0,3	-0,2	0,7	0,3	0,8	-0,4	0,2	0,7	-0,1	0,2	-0,5	-0,2
2007	1,0	0,8	1,7	1,1	0,8	1,7	1,2	1,7	1,0	1,1	1,0	0,5	0,7	0,3	0,6
2008	1,4	1,7	2,5	1,3	1,1	1,7	1,5	2,1	1,3	1,3	1,5	1,7	1,1	0,4	0,3
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2006	3,4	5,3	14,1	3,2	5,7	0,3	-0,2	3,3	2,7	3,2	1,1	2,1	0,9	0,0	-1,0
2007	8,1	19,2	20,6	4,1	10,9	7,6	8,4	5,6	3,7	6,0	3,0	6,5	2,2	1,3	-0,1
2008	6,9	15,5	21,3	3,6	14,0	1,3	4,2	5,6	2,9	6,1	1,9	4,1	-0,5	0,6	-0,1
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
Živě narození mimo manželství (%)															
2006	33,3	30,0	29,7	33,0	34,0	51,1	48,3	38,1	31,8	30,0	24,9	27,8	33,4	23,5	38,1
2007	34,5	30,8	31,3	33,1	35,1	51,0	49,6	40,2	35,0	30,0	25,2	28,8	34,5	25,8	39,4
2008	36,3	32,6	33,2	35,6	37,3	53,9	50,2	40,3	35,9	32,6	29,0	30,6	36,7	27,9	41,7
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
Index stáří (65 a více let / 0-14 let) (%)															
2006	100,2	128,8	95,5	97,7	105,5	88,4	83,0	89,0	103,7	98,1	97,4	106,1	100,3	103,7	93,5
2007	102,4	129,4	95,3	100,2	107,3	90,9	85,0	91,2	106,1	100,6	100,6	108,9	103,5	107,2	97,2
2008	105,1	130,0	95,6	103,2	110,1	93,7	87,6	94,1	109,6	103,7	104,5	112,3	107,1	110,8	101,2
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
2011 ¹⁾	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry															
2006	73,2	75,2	73,0	73,7	73,4	72,3	71,2	73,0	74,4	73,4	73,9	73,2	73,2	72,6	71,9
2007	73,6	75,6	73,4	74,2	74,0	72,6	71,4	73,1	74,8	73,8	74,4	73,5	73,3	73,3	72,3
2008	73,8	75,9	73,8	74,3	74,4	72,8	71,7	73,3	75,0	74,2	74,5	74,1	73,5	73,4	72,3
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry															
2006	79,4	80,4	79,0	79,5	79,1	78,4	77,5	79,5	80,1	79,7	80,0	79,9	79,7	79,7	78,8
2007	79,8	80,7	79,6	79,9	79,6	78,8	78,1	79,4	80,0	79,5	81,1	80,3	79,9	80,2	79,3
2008	80,0	80,8	79,8	80,0	80,2	79,0	78,5	79,8	80,4	80,0	81,1	80,6	79,9	80,4	79,4
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2006	3,1	8,7	3,6	2,0	2,8	5,3	3,2	3,1	2,4	1,5	1,4	2,5	1,3	1,1	1,6
2007	3,8	10,6	4,2	2,4	3,7	6,3	4,0	3,5	2,8	2,1	1,7	2,9	1,6	1,3	1,8
2008	4,2	11,5	4,9	2,6	4,9	6,6	4,2	4,0	3,0	2,4	1,9	3,1	1,5	1,4	2,0
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011 ²⁾	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ předběžné údaje

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2006	55,0	60,3	57,1	56,5	56,7	55,3	52,2	54,6	56,1	55,3	55,4	53,2	53,5	54,3	50,5
2007	55,6	60,3	57,6	57,7	56,8	56,3	51,8	54,2	56,2	55,4	56,9	54,5	53,9	55,7	51,8
2008	55,9	60,2	58,0	57,9	57,8	56,2	52,6	53,8	55,9	56,0	56,4	54,5	53,6	55,7	53,1
2009	54,8	60,7	57,0	56,3	55,8	54,5	51,5	52,8	53,5	54,1	54,6	53,5	53,0	53,0	52,0
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%) (MPSV)															
2006	7,7	2,7	5,3	5,7	5,6	9,2	13,8	7,0	6,3	6,9	7,1	8,8	9,0	7,8	12,6
2007	6,0	2,2	4,2	4,5	4,4	7,3	11,0	6,1	4,7	5,4	5,6	6,9	6,7	6,0	9,6
2008	6,0	2,1	4,5	4,8	5,0	7,6	10,3	7,0	4,8	6,0	6,3	6,8	6,9	6,1	8,5
2009	9,2	3,7	7,0	7,8	8,2	11,1	13,6	11,2	8,0	9,6	10,3	10,6	12,2	10,8	12,1
2010	9,6	4,1	7,7	8,5	8,2	11,4	13,9	10,5	8,4	9,9	10,7	10,9	12,5	10,7	12,4
2011	8,6	3,9	7,1	7,5	7,0	9,8	12,9	9,5	7,5	8,4	9,4	9,8	11,4	9,4	11,2
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2006	3,4	0,7	1,9	1,9	2,1	4,2	7,4	2,7	2,2	2,5	2,9	3,9	3,8	3,4	6,8
2007	2,5	0,5	1,4	1,3	1,5	3,2	5,7	2,2	1,4	1,9	2,1	2,8	2,7	2,5	5,1
2008	1,8	0,4	1,0	1,0	1,2	2,5	4,1	1,8	0,8	1,5	1,7	2,2	2,0	1,9	3,6
2009	2,2	0,4	1,3	1,3	1,6	3,1	4,5	2,6	1,2	2,0	2,3	2,6	2,5	2,5	3,8
2010	3,1	0,9	2,1	2,1	2,4	4,2	5,5	3,6	1,9	2,9	3,4	3,6	4,3	3,8	4,9
2011	3,2	1,0	2,4	2,2	2,4	4,0	5,7	3,6	2,2	2,8	3,5	3,7	4,5	3,6	5,0
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	164,1	221,1	175,8	160,7	161,2	148,4	146,8	154,7	159,8	155,0	154,6	157,2	150,3	159,1	146,1
2007	174,4	230,6	187,1	168,1	172,9	156,1	153,0	163,0	168,9	165,3	165,7	171,2	160,6	168,5	157,1
2008	185,0	239,8	196,2	180,5	182,9	163,2	163,6	171,0	180,4	175,2	176,9	182,4	170,5	176,3	171,2
2009	186,8	239,0	196,1	180,3	186,7	171,8	171,6	176,6	182,0	175,0	176,5	184,7	171,8	173,8	173,8
2010	187,7	246,1	198,6	177,2	185,2	174,2	170,7	178,5	181,2	173,6	178,7	185,4	169,2	175,3	172,3
2011
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2006	19 512	24 941	20 086	17 950	19 555	18 025	18 947	18 622	17 912	17 620	17 971	18 628	18 518	17 909	18 933
2007	20 908	26 090	21 891	19 312	20 921	19 380	20 211	20 521	19 327	18 927	19 737	19 969	19 992	19 238	20 365
2008	22 217	27 900	23 133	20 259	22 154	20 103	21 156	21 730	20 637	20 486	20 961	21 287	21 345	20 280	21 564
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011 ²⁾	21 826	26 896	22 570	20 594	21 453	19 229	20 581	21 084	20 338	20 636	20 461	21 238	20 805	20 336	21 603
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%) (MPSV)															
2006	4,6	11,2	5,8	2,9	5,7	5,0	2,5	4,6	3,5	3,7	2,5	4,1	1,5	2,0	2,4
2007	5,6	13,0	6,9	3,7	8,3	5,8	3,1	5,4	4,6	6,2	3,1	4,6	1,9	2,3	2,6
2008	6,4	15,2	8,1	3,9	9,0	6,7	3,7	5,5	5,0	6,8	3,4	5,9	2,0	2,6	2,9
2009	5,6	13,6	7,2	3,1	7,1	5,8	3,3	5,0	4,2	4,2	2,2	5,4	1,7	2,2	2,7
2010	5,4	12,7	6,2	3,1	6,8	5,7	3,3	4,9	4,1	4,3	2,2	5,5	1,7	2,4	2,8
2011	5,4	14,1	6,1	3,2	6,4	5,5	3,3	4,9	4,0	4,1	2,2	4,7	1,9	2,4	3,0
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu (%)³⁾ (ČSSZ)															
2006	19,7	12,0	17,8	19,4	23,9	21,0	22,3	17,2	19,1	23,0	25,9	18,8	20,1	20,5	23,0
2007	20,7	12,2	18,5	20,7	25,0	22,2	23,7	18,2	20,1	24,4	27,3	19,7	21,5	21,5	24,3
2008	21,6	12,4	19,2	21,8	25,9	23,3	25,0	19,3	21,2	25,5	28,5	20,4	22,9	22,3	25,6
2009	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010 ⁴⁾	24,3	12,9	21,1	25,0	28,5	26,0	27,8	22,5	24,5	29,0	31,8	22,9	26,6	25,5	28,9
2011 ⁴⁾	27,2	14,2	24,0	28,4	31,2	29,3	30,7	25,8	27,8	32,5	34,9	25,8	30,2	28,8	31,9

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ rok 2011 není srovnatelný s předchozími roky; na rozdíl od nich zahrnuje i data za podniky s 1-9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce

³⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; stav v prosinci

⁴⁾ v letech 2010 a 2011 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	326,6	687,1	306,2	294,8	310,8	243,9	267,4	265,5	276,9	273,0	273,3	297,1	241,0	265,6	271,6
2007	354,8	759,8	330,7	307,0	328,7	262,9	285,8	274,2	301,8	297,5	297,8	325,2	262,4	288,5	297,3
2008	369,0	797,5	341,3	308,5	315,3	264,0	295,5	276,9	313,5	300,5	296,3	347,4	275,4	313,4	314,6
2009	356,4	760,9	319,1	306,4	309,1	263,7	299,4	265,4	309,6	287,9	293,2	336,9	268,3	305,9	293,3
2010	359,0	777,0	322,8	306,8	306,6	259,6	299,4	268,5	308,9	283,7	292,7	336,0	271,0	301,4	297,2
2011
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	83,8	221,9	79,7	62,8	103,2	56,4	62,7	53,3	46,9	47,4	53,7	80,4	54,4	57,5	63,5
2007	95,9	267,9	79,3	66,6	93,2	61,9	86,1	56,2	53,4	63,5	73,8	94,0	62,3	58,7	68,7
2008	98,9	281,9	74,8	67,7	75,6	67,4	81,0	75,7	54,3	70,9	57,5	95,8	62,1	59,0	85,7
2009	88,4	241,3	68,8	66,3	84,9	61,0	80,7	52,2	56,5	53,3	57,8	81,9	74,7	50,5	65,5
2010	87,8	207,2	66,7	77,9	77,5	73,0	105,3	54,3	54,2	65,1	59,9	78,6	72,7	55,3	69,9
2011
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)															
2006	28,7	30,4	25,7	24,6	14,0	26,8	19,5	32,6	31,1	31,2	34,9	29,8	27,3	26,9	
2007	33,4	36,9	29,8	29,2	15,3	29,0	22,5	37,3	36,0	37,7	40,1	34,5	32,1	30,2	
2008	33,5	37,4	29,7	29,7	16,8	30,9	22,5	36,9	36,6	36,1	40,5	33,3	33,2	29,8	
2009	27,6	30,8	24,4	24,7	13,3	24,1	18,7	31,2	30,9	29,2	33,2	26,9	27,1	24,9	
2010 ¹⁾	29,1	33,4	26,6	26,5	16,2	24,4	18,8	32,6	31,5	31,3	33,9	29,1	27,3	25,6	
2011	
Vývoj tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (předchozí rok = 100)															
2006	112,5	113,6	110,3	108,1	124,7	105,5	111,1	114,0	101,5	118,4	122,5	109,1	115,0	114,3	109,5
2007	110,5	109,6	110,1	114,8	108,1	101,5	109,0	107,8	106,2	115,9	111,2	129,0	115,1	112,9	102,7
2008	101,0	106,3	92,3	112,5	104,6	102,6	110,4	92,5	93,3	95,2	94,2	99,6	99,2	100,5	108,8
2009	87,1	107,7	92,7	84,0	83,5	84,0	78,7	88,6	81,3	89,0	76,0	82,5	76,9	89,9	81,0
2010	110,6	94,6	111,1	98,5	111,5	105,7	118,8	109,2	115,9	121,0	112,8	105,1	98,2	105,1	126,8
2011	108,3	101,9	101,9	112,2	102,7	101,7	111,2	105,0	134,5	104,1	110,8	114,5	113,9	107,8	114,7
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	29,0	57,6	24,6	27,3	32,8	28,0	27,1	19,5	24,4	23,6	24,1	29,7	25,1	20,1	21,6
2007	31,2	63,1	27,3	33,7	32,3	31,7	31,5	19,2	24,0	18,9	24,9	27,5	29,9	20,2	26,7
2008	32,0	64,6	26,6	34,4	30,1	31,3	27,8	22,7	21,3	25,8	24,6	32,5	24,2	22,1	29,5
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
Zahájené byty na 1 000 obyvatel															
2006	4,3	6,7	7,2	4,3	4,1	2,5	2,2	3,7	3,7	4,5	3,4	5,2	2,8	2,9	2,3
2007	4,2	6,6	6,9	4,1	3,8	1,9	2,3	2,9	3,8	4,9	3,3	4,9	3,4	3,4	2,6
2008	4,2	5,6	7,8	4,5	4,3	2,5	2,2	3,7	4,3	3,4	3,1	3,7	3,6	2,7	3,1
2009	3,6	4,6	6,1	3,0	3,6	2,7	2,0	3,5	3,5	4,0	2,7	3,8	2,9	2,2	2,5
2010	2,7	2,3	5,1	2,8	3,6	2,0	1,5	2,6	2,3	2,4	2,2	3,0	1,8	2,1	2,0
2011	2,6	2,2	4,6	3,4	2,9	2,4	1,4	1,9	2,3	2,7	2,4	2,9	2,0	1,9	2,2
Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (předchozí rok = 100)															
2006	102,9	100,8	99,6	107,6	104,0	113,6	101,9	104,5	101,0	107,2	104,8	101,2	103,8	104,0	102,2
2007	101,9	108,3	93,0	88,9	105,4	101,4	95,9	88,4	92,6	110,0	102,7	110,2	101,0	104,7	105,5
2008	99,0	102,3	93,2	95,6	94,8	100,1	97,4	99,2	99,3	93,0	94,5	100,6	98,1	93,4	99,6
2009	93,4	94,8	97,0	98,0	98,3	98,0	91,7	92,8	89,7	88,9	90,7	87,8	88,4	90,1	91,5
2010	101,9	109,1	97,8	97,4	101,1	100,7	86,2	96,9	99,3	98,8	93,7	100,1	100,1	103,2	90,0
2011	105,6	106,5	109,9	103,3	102,6	104,9	116,4	100,0	102,7	102,1	106,6	107,0	105,2	101,4	108,5

¹⁾ semidefinitivní údaje

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1-4 (t/km²)															
2006	2,7	4,6	2,1	1,0	1,5	5,1	13,4	1,1	1,7	3,1	0,4	0,6	1,1	1,8	5,5
2007	2,7	3,0	2,1	1,0	1,4	6,4	14,3	0,9	1,6	3,1	0,4	0,6	1,0	1,6	5,6
2008	2,2	3,6	2,1	1,0	1,2	3,0	11,2	1,0	1,5	2,9	0,4	0,6	0,8	1,4	4,3
2009	2,2	3,4	2,0	1,0	1,4	2,8	11,7	0,9	1,2	2,6	0,4	0,5	0,9	1,4	4,1
2010	2,2	3,1	2,1	1,0	1,0	2,9	10,9	0,8	1,3	2,9	0,4	0,5	0,8	1,2	4,1
2011
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1-4 (t/km²)															
2006	3,6	19,2	3,7	1,4	1,9	3,6	13,2	1,6	2,0	4,1	2,1	2,7	2,3	2,1	5,9
2007	3,6	18,1	3,8	1,4	1,9	3,7	13,1	1,6	2,0	4,6	2,1	2,7	2,3	2,1	6,0
2008	3,4	17,3	3,6	1,4	1,8	3,6	11,9	1,5	1,9	3,9	2,0	2,7	2,2	2,1	5,3
2009	3,2	16,3	3,4	1,3	1,6	3,3	11,8	1,4	1,8	3,6	2,0	2,6	2,1	2,0	5,0
2010	3,0	13,9	3,2	1,2	1,6	3,2	10,8	1,3	1,7	3,6	1,8	2,4	2,0	1,9	5,1
2011
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2006	296	280	343	289	306	302	319	277	279	291	305	283	283	288	287
2007	293	288	349	281	313	320	300	286	279	283	276	275	289	287	272
2008	305	299	357	276	283	305	343	315	281	288	294	281	316	283	302
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	342	302	296	307	298	335
2011
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2006	10,8	12,5	8,1	9,1	14,4	7,2	8,6	12,0	17,1	12,2	13,3	9,6	10,8	11,8	9,4
2007	12,8	14,1	9,5	10,5	18,2	11,9	8,9	13,9	19,1	17,0	14,7	8,9	14,8	14,2	12,8
2008	14,3	15,0	11,1	12,1	14,3	9,6	13,1	19,6	21,4	20,0	15,0	10,8	16,0	14,0	15,3
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011
Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)															
2006	17,6	10,2	14,2	24,8	18,9	8,3	6,4	7,5	5,2	30,3	9,6	35,3	24,6	18,7	21,5
2007	19,3	10,5	9,2	16,2	30,0	1,9	23,7	12,1	14,0	12,5	11,8	29,9	25,0	9,3	32,0
2008	18,6	17,2	8,6	22,1	27,5	11,8	9,4	7,4	14,2	10,2	8,2	24,2	11,6	17,5	30,0
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010	17,6	10,0	13,0	21,9	17,1	9,1	9,7	4,3	12,0	7,9	6,2	25,3	19,4	12,2	32,7
2011
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2006	97,5	130,0	89,1	89,5	96,8	100,5	98,3	95,5	92,3	87,4	84,1	93,2	87,7	83,7	101,9
2007	98,5	128,7	92,5	92,0	99,8	97,6	97,3	98,3	91,2	90,1	84,6	97,2	87,8	83,8	101,8
2008	94,2	122,0	90,2	88,1	96,1	95,6	87,5	89,3	88,0	84,9	83,4	93,2	86,5	81,6	98,1
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2006	2 189	2 478	4 619	1 033	1 842	1 740	2 270	917	1 771	2 866	2 510	1 852	1 180	1 355	1 866
2007	1 928	1 470	2 782	1 229	3 425	1 311	2 760	1 692	1 514	1 329	2 014	1 200	1 526	1 728	2 275
2008	1 949	1 396	2 802	1 418	3 330	2 025	1 845	2 249	2 395	1 629	1 661	2 090	1 102	1 279	1 925
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	osoby	549 643	552 212	554 520	554 402	554 803	553 856
v tom: muži		268 588	270 333	271 803	271 733	271 934	272 236
ženy		281 055	281 879	282 717	282 669	282 869	281 620
z toho podíl cizinců (bez azylantů)	%	2,4	2,8	3,0	2,7	2,7	2,5
Sňatky	počet	2 738	2 964	2 738	2 421	2 484	2 347
Rozvody	počet	1 692	1 736	1 515	1 597	1 640	1 459
Rozvody na 100 sňatků	počet	62	59	55	66	66	62
Živě narození	osoby	5 491	6 122	6 254	6 261	6 021	5 437
z toho mimo manželství	%	31,8	35,0	35,9	38,8	40,8	42,4
Úhrnná plodnost ²⁾		1,3	1,5	1,5	1,6	1,5	1,4
Potraty	počet	2 213	2 250	2 228	2 256	2 179	2 079
z toho umělá přerušeni těhotenství		1 486	1 546	1 358	1 401	1 305	1 284
Potraty na 100 narozených	počet	40	37	36	36	36	38
Zemřelí celkem	osoby	5 691	5 586	5 526	5 911	5 553	5 748
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		2 906	2 937	2 843	3 145	2 811	2 890
novotvary		1 461	1 445	1 509	1 492	1 523	1 447
Přirozený přírůstek	osoby	-200	536	728	350	468	-311
Přistěhovalí celkem	osoby	6 787	8 208	6 595	5 086	5 051	4 070
z toho z ciziny		3 155	4 275	2 472	1 051	764	521
Vystěhovalí celkem	osoby	5 312	6 175	5 015	5 554	5 118	4 458
z toho do ciziny		994	756	112	1 161	924	279
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	1 475	2 033	1 580	-468	-67	-388
z toho s cizinou		2 161	3 519	2 360	-110	-160	242
Celkový přírůstek	osoby	1 275	2 569	2 308	-118	401	-699
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	10,0	11,1	11,3	11,3	10,9	9,8
zemřelí	‰	10,4	10,1	10,0	10,7	10,0	10,4
přirozený přírůstek	‰	-0,4	1,0	1,3	0,6	0,8	-0,6
přistěhovalí	‰	12,4	14,9	11,9	9,2	9,1	7,3
vystěhovalí	‰	9,7	11,2	9,1	10,0	9,2	8,0
přírůstek stěhováním	‰	2,7	3,7	2,9	-0,8	-0,1	-0,7
celkový přírůstek	‰	2,3	4,7	4,2	-0,2	0,7	-1,3
Mrtvorozenost	‰	2,0	2,6	2,2	3,7	2,5	2,8
Kojenecká úmrtnost	‰	3,1	2,9	1,9	1,4	2,7	2,6
Novorozenecká úmrtnost	‰	2,5	2,1	1,4	0,6	1,5	1,3
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku ¹⁾ :							
0-14 let	osoby	79 829	79 367	79 228	79 811	80 624	81 441
%		14,5	14,4	14,3	14,4	14,5	14,7
15-64 let	osoby	386 995	388 608	388 434	385 465	382 757	377 554
%		70,4	70,4	70,0	69,5	69,0	68,2
65 a více let	osoby	82 819	84 237	86 858	89 126	91 422	94 861
%		15,1	15,3	15,7	16,1	16,5	17,1
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	roky	40,6	40,7	40,9	41,1	41,3	41,5
v tom: muži		38,9	39,1	39,3	39,5	39,7	40,0
ženy		42,1	42,3	42,4	42,6	42,8	43,1
Index stáří (65 a více let / 0-14 let) ¹⁾	%	103,7	106,1	109,6	111,7	113,4	116,5
Index ekonomického zatížení (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let) ¹⁾	%	42,0	42,1	42,8	43,8	44,9	46,7
Naděje dožití při narození (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	74,4	74,8	75,0	75,1	75,2	75,5
ženy	roky	80,1	80,0	80,4	80,6	80,8	81,3
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	15,0	15,4	15,5	15,5	15,5	15,5
ženy	roky	18,1	18,1	18,4	18,5	18,8	18,8

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15-49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj - sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	467,9	471,5	474,4	475,8	474,1	473,5
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	18,1	18,1	18,0	16,5	15,0	15,5
střední bez maturity	%	39,0	38,5	37,6	38,9	38,4	37,4
střední s maturitou	%	32,5	33,4	33,8	33,1	34,8	35,2
vysokoškolské	%	10,5	9,9	10,6	11,5	11,7	12,0
Pracovní síla	tis. osob	277,3	276,7	275,9	276,0	272,5	271,6
v tom: zaměstnaní v NH		262,4	265,2	265,1	254,7	253,8	252,3
z toho ženy		116,4	115,6	116,9	109,2	109,5	111,7
nezaměstnaní		14,9	11,5	10,9	21,3	18,7	19,3
z toho ženy		8,2	6,5	6,7	11,9	9,8	10,0
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	190,6	194,8	198,5	199,8	201,7	201,9
z toho: studující (vč. učňů)		44,8	46,4	48,0	45,1	44,3	41,9
důchodci		118,7	119,8	120,2	125,4	125,7	128,2
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	3,7	4,0	3,8	4,0	3,5	4,2
průmysl a stavebnictví	%	41,6	43,5	45,5	41,9	41,1	41,0
služby	%	54,7	52,5	50,7	54,0	55,5	54,8
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci	%	82,5	81,7	83,7	81,9	81,5	79,9
zaměstnavatelé	%	4,6	5,2	3,8	3,6	3,7	3,7
pracující na vlastní účet	%	11,6	12,2	12,0	14,1	14,5	16,2
Míra ekonomické aktivity	%	59,3	58,7	58,2	58,0	57,5	57,4
v tom: muži		67,5	67,7	66,1	67,0	66,5	65,2
ženy		51,5	50,2	50,6	49,5	48,9	50,0
Míra zaměstnanosti	%	56,1	56,2	55,9	53,5	53,5	53,3
v tom: muži		64,6	65,5	64,3	62,9	62,6	61,1
ženy		48,1	47,6	47,9	44,6	44,9	45,9
Míra nezaměstnanosti	%	5,4	4,2	3,9	7,7	6,9	7,1
v tom: muži		4,4	3,2	2,8	6,1	5,8	6,2
ženy		6,6	5,4	5,4	9,8	8,2	8,2
NEZAMĚSTANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	19 298	14 499	14 728	23 373	24 678	22 185
z toho: ženy		10 283	7 723	7 605	10 963	11 596	10 731
absolventi škol a mladiství		1 399	982	1 205	1 769	1 703	1 707
osoby se zdravotním postižením		3 272	2 828	2 420	2 769	2 926	2 562
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		7 227	5 891	7 502	9 656	9 754	6 883
dosažitelní		18 305	13 681	14 078	22 958	24 048	21 462
v tom podle věku:							
15-24 let		3 344	2 348	2 823	4 445	4 266	4 363
25-34 let		4 586	3 254	3 281	5 454	5 611	4 995
35-44 let		3 905	2 831	2 866	4 793	5 277	4 864
45-54 let		4 783	3 704	3 416	5 295	5 485	4 918
55 a více let		2 680	2 362	2 342	3 386	4 039	3 045
průměrný věk	roky	39,4	40,4	39,5	39,1	39,3	38,7
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	5 648	4 246	4 120	5 888	6 142	5 889
střední bez maturity	osoby	8 724	6 385	6 482	11 020	11 411	9 845
střední s maturitou	osoby	4 192	3 253	3 440	5 362	6 041	5 304
vysokoškolské	osoby	734	615	686	1 103	1 084	1 147

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj - sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1 - 3)		2 480	1 944	2 024	3 182	3 409	2 420
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		4 463	3 266	3 266	5 530	6 275	6 374
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6 - 8)		4 584	3 263	3 501	6 331	7 056	5 346
nekvalifikovaní (třída 9)		5 919	4 577	4 378	5 902	6 264	5 850
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	6 268	5 328	7 141	8 765	10 327	7 859
3-6 měsíců	osoby	3 624	2 721	3 056	5 728	4 679	4 444
6-12 měsíců	osoby	3 162	2 250	2 134	5 516	4 115	3 720
od 1 roku do 2 let	osoby	2 486	1 614	1 033	2 193	3 780	3 405
více než 2 roky	osoby	3 758	2 586	1 364	1 171	1 777	2 757
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	4 484	4 707	5 271	5 431	5 462	5 396
Míra registrované nezaměstnanosti	%	6,3	4,7	4,8	8,0	8,4	7,5
v tom: muži		5,4	3,9	4,2	7,4	7,8	7,0
ženy		7,5	5,7	5,6	8,7	9,2	8,2
Dlouhodobá nezaměstnanost ¹⁾	%	2,2	1,4	0,8	1,2	1,9	2,2
Volná pracovní místa	počet	4 413	5 329	4 052	1 333	1 365	1 624
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	4	3	4	18	18	14
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	10 004	13 305	14 723	12 007	11 906	11 559
z toho ze zemí mimo EU ²⁾		4 894	6 587	8 038	6 158	5 342	4 597
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	7 715	10 831	12 116	9 030	8 530	8 270
z toho ženy		2 505	3 441	3 959	2 971	2 745	2 621
s platným živnostenským oprávněním	osoby	2 289	2 474	2 607	2 977	3 376	3 289
z toho ženy		627	701	733	798	901	897
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	87 750	92 994	99 871	100 936	100 413	.
na 1 obyvatele	Kč	159 801	168 919	180 431	182 027	181 155	.
průměr ČR = 100	%	97,4	96,9	97,6	97,4	96,5	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD³⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	20 087	21 735	23 148	23 386	23 950	.
v tom: muži		22 338	24 435	25 757	25 857	26 753	.
ženy		17 545	18 556	19 774	20 292	20 555	.
Medián mezd	Kč	17 912	19 327	20 637	20 670	21 174	.
v tom: muži		19 539	21 510	22 577	22 384	23 322	.
ženy		16 393	17 133	18 254	18 748	19 065	.
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Přiznané dávky celkem	počet	1 749 318	1 600 427	971 601	817 726	717 359	610 804
z toho přídavek na dítě		1 214 621	1 156 813	589 435	439 487	337 092	306 908
Hodnota vyplacených dávek celkem	tis. Kč	1 812 952	2 576 137	2 186 149	2 123 315	2 102 988	1 840 999
z toho přídavek na dítě		618 900	577 253	343 132	253 573	204 991	184 936
Hodnota vyplacených dávek státní sociální podpory na 1 obyvatele	Kč	3 302	4 679	3 950	3 829	3 794	3 323
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů celkem	počet	149 651	151 779	153 919	155 975	156 752	159 942
z toho ženy		92 447	93 422	94 190	94 926	95 069	96 434
Příjemci starobního důchodu celkem ⁴⁾	počet	78 448	80 373	82 742	85 565	92 092	96 951
z toho ženy		44 667	45 766	46 723	47 865	50 568	52 863
Příjemci předčasného starobního důchodu ⁵⁾	počet	14 978	16 188	17 523	19 671	21 454	25 689
z toho ženy		8 888	9 522	10 266	11 411	12 272	14 259

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj - sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem ⁶⁾	%	19,1	20,1	21,2	23,0	24,5	27,8
v tom: muži		18,0	19,3	20,1	21,9	23,6	27,6
ženy		19,9	20,8	22,0	23,8	25,2	28,0
Průměrná měsíční výše důchodu celkem	Kč	7 949	8 496	9 362	9 743	9 825	10 240
v tom: muži		8 392	8 970	9 876	10 304	10 407	10 848
ženy		7 675	8 199	9 035	9 382	9 448	9 840
Průměrná měsíční výše starobního důchodu celkem (sólo)	Kč	8 066	8 624	9 523	9 932	10 003	10 438
v tom: muži		8 907	9 529	10 474	10 935	10 996	11 463
ženy		7 431	7 941	8 789	9 143	9 187	9 583
Podíl průměrné výše starobního důchodu celkem (sólo) na mzdovém mediánu	%	45,0	44,6	46,1	48,1	47,2	51,3
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem z toho dávky:	tis. Kč	1 683 703	1 689 268	1 504 003	1 159 385	991 081	934 838
nemocenské		1 392 733	1 375 958	1 176 556	818 293	666 797	603 935
peněžitá pomoc v mateřství		240 711	263 018	282 787	299 557	301 121	294 235
podpora při ošetřování člena rodiny		50 132	50 184	44 575	41 407	23 070	36 531
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních) ⁷⁾	počet	2 180	2 464	2 450	2 512	2 512	2 490
z toho lékaři v nestátních zařízeních		1 665	1 795	1 773	1 811	1 828	1 796
Lékaři ⁷⁾ na 1 000 obyvatel	počet	4,0	4,5	4,4	4,5	4,5	4,5
Nemocnice							
lůžka	počet	3 685	3 645	3 634	3 609	3 562	3 465
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	114,1	114,1	112,6	109,8	109,1	106,6
průměrná ošetřovací doba	dny	8,2	8,2	7,9	8,1	8,0	7,9
využití lůžek	dny	253,5	254,5	247,0	247,4	243,6	240,5
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		15 856	16 310	16 813	17 545	18 308	19 036
základních škol		48 855	46 937	45 266	43 879	43 621	43 494
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		29 504	29 684	29 551	29 433	28 429	26 962
vyšších odborných škol (denní studium)		1 032	1 038	967	963	919	902
Studenti vysokých škol k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		14 689	15 908	16 901	17 858	18 222	18 334
s místem výuky v kraji		10 955	11 951	12 421	12 915	13 439	13 701
z toho v prezenčním studiu	%	68,0	65,9	65,6	65,0	66,1	65,9
Absolventi vysokých škol s místem výuky v kraji	počet	1 693	1 955	2 468	2 534	2 622	3 016
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	11 521	13 601	12 511	11 435	11 121	11 004
na 1000 obyvatel		21,0	24,7	22,6	20,6	20,1	19,9
Objasněné trestné činy	počet	5 980	6 549	6 133	5 862	5 499	5 122
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	65	48	57	53	57	57

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ v letech 2005-2007 mimo EU 25, v letech 2008-2011 mimo EU 27

³⁾ Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výděлку) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); rok 2011 není srovnatelný s předchozími roky, na rozdíl od nich zahrnuje i data za podniky s 1-9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce

⁴⁾ příjemci tzv. "sólo" starobních důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; od 1. 1. 2010 jsou do počtu příjemců starobních důchodů zahrnuti i příjemci invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

⁵⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁶⁾ v letech 2010 a 2011 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

⁷⁾ v roce 2006 bez smluvních lékařů

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	152 035	166 175	173 544	171 660	171 247	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	104,2	105,3	104,2	96,7	101,9	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele průměr ČR = 100	Kč %	276 868 84,8	301 849 85,1	313 532 85,0	309 570 86,9	308 946 86,1	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného průměr ČR = 100	Kč %	585 708 87,0	637 767 88,6	659 052 89,1	665 448 91,5	655 729 87,8	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	137 732	149 922	156 927	154 732	154 437	.
v tom sektory:							
primární	%	4,2	4,1	3,4	3,1	2,8	.
sekundární	%	43,2	45,4	44,0	42,3	43,4	.
terciární	%	52,5	50,5	52,6	54,6	53,8	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	25 732	29 422	30 042	31 345	30 067	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele průměr ČR = 100	Kč %	46 861 55,9	53 444 55,7	54 274 54,9	56 527 63,9	54 243 61,8	.
Zaměstnání v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ¹⁾	osoby	259 574	260 558	263 324	257 962	261 156	.
z toho zaměstnanci		212 339	210 979	218 274	209 426	212 472	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	24 190	26 377	28 956	28 285	28 886	.
z toho: přímé náklady		17 220	18 762	20 762	20 447	20 916	.
sociální požitky		447	496	364	281	315	.
sociální náklady a výdaje		6 334	6 917	7 593	7 342	7 491	.
personální náklady a výdaje		240	315	275	279	262	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na vědu a výzkum celkem	mil. Kč	985	1 268	1 213	1 651	1 568	.
z toho: mzdové		408	546	585	793	853	.
financované z veřejných zdrojů							.
Zaměstnanci ve vědě a výzkumu celkem	přep. os.	1 198	1 453	1 447	1 750	1 807	.
z toho výzkumní pracovníci		628	740	701	804	793	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti používající: ²⁾							
osobní počítač	%	35,7	42,2	50,1	56,9	62,3	.
internet	%	26,3	35,0	44,0	52,6	59,5	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	125 433	127 573	130 544	129 399	132 423	134 689
z toho fyzické osoby		103 259	104 381	106 327	104 108	105 959	107 658
z toho živnostníci		89 318	90 764	92 652	96 886	99 072	100 787
Z celku jednotky typu podnik k 31. 12. ³⁾	počet	67 816	65 744	72 156	71 265	73 025	75 565
z toho fyzické osoby		54 734	52 359	56 378	57 456	57 714	59 439
z toho živnostníci		47 703	45 521	49 541	52 340	52 212	53 791
Vzniklé subjekty	počet	3 899	4 696	5 215	5 445	5 730	5 147
z toho fyzické osoby		2 577	3 228	3 688	3 783	4 113	3 869
z toho živnostníci		2 480	3 121	3 562	3 562	3 745	3 751
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem ⁴⁾	mil. Kč	7 676	8 851	8 695	7 339	7 637	.
z toho: rostlinná produkce		3 582	4 698	4 298	3 562	4 056	.
živočišná produkce		3 769	3 731	3 964	3 378	3 304	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	235 238	237 428	235 749	235 462	234 041	233 498
z toho orná		172 524	172 541	170 582	169 473	168 653	167 144
Sklizeň: obilovin	t	404 900	461 763	529 989	501 235	426 944	511 547
brambor	t	30 235	39 372	32 031	32 552	26 192	32 436
Stavy hospodářských zvířat							
k 1. 4. následujícího roku: skot	počet	108 973	107 678	105 882	102 828	100 037	100 743
prasata	počet	220 522	169 423	131 721	138 209	124 286	86 006
drůbež	počet	1 145 585	1 548 609	2 732 408	2 690 420	2 727 760	2 271 349

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežího)	t	26 787	25 288	25 637	23 629	23 267	19 016
z toho: hovězí (včetně telecího)		5 560	5 228	5 356	5 001	4 454	3 833
vepřové		21 207	20 047	20 263	18 611	18 795	15 170
Výroba mléka	tis. l	219 171	214 465	220 818	218 939	205 659	209 535
Snáška vajec (komzumních)	tis. ks	137 118	145 889	143 895	149 372	141 496	149 312
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	807	756	922	925	930	943
Těžba dřeva	m ³ b. k.	754 921	837 149	734 516	735 261	768 739	735 408
z toho nahodilá živelní		208 407	578 540	346 380	228 888	229 156	114 889
PRŮMYSL							
(za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	166	162	160	153	130	132
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem	mil. Kč	89 148	94 635	88 314	71 795	83 198	111 894
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 788	1 982	1 896	1 830	2 245	2 769
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	49 867	47 757	46 582	39 227	37 065	40 412
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	17 571	18 887	20 536	21 458	22 103	23 139
STAVEBNICTVÍ							
(za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	39	42	39	38	34	30
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč	4 080	4 671	4 771	5 005	4 824	3 949
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 198	1 238	1 232	1 240	1 224	1 091
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	3 405	3 773	3 872	4 036	3 941	3 620
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	18 287	19 433	21 270	23 528	24 301	25 382
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem ⁵⁾	mil. Kč	13 378	13 220	11 769	12 685	9 761	8 379
z toho pro veřejné zadavatele		6 779	5 499	4 912	6 701	4 844	2 767
STAVEBNÍ POVOLENÍ A OHLÁŠENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	13 544	14 950	17 912	15 738	19 697	13 479
z toho: budov (bytových a nebytových)		10 355	11 573	13 466	10 943	12 071	8 684
na ochranu životního prostředí		1 087	885	1 522	1 735	4 568	2 547
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 087	2 664	2 999	2 816	3 750	2 624
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	2 012	2 087	2 396	1 942	1 254	1 272
z toho v rodinných domech		929	1 128	1 142	1 144	942	897
Dokončené byty	počet	1 218	1 796	1 919	1 516	1 807	1 320
z toho v rodinných domech		731	790	1 013	845	934	953
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy dokončeného bytu							
v rodinném domě	Kč	28 347	27 991	30 255	31 903	33 880	34 008
v bytovém domě	Kč	31 255	27 321	20 105	32 679	36 711	49 322
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	985	968	941	958	912	966
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	47 919	45 331	45 170	45 192	44 271	45 920
Hosté celkem	osoby	982 077	909 319	902 713	810 136	804 270	825 621
z toho ze zahraničí		332 840	287 933	290 150	223 961	207 992	202 154
Průměrná doba pobytu	dny	4,9	4,8	4,8	4,9	4,9	4,7
z toho hostů ze zahraničí		3,9	4,0	3,7	3,8	3,6	3,6

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2010 je vypočten z dat roku 2009, 2010 a 2011)

³⁾ subjekt, který podle statistického zjišťování nebo administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu

⁴⁾ v roce 2010 semidefinitivní výsledky

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	279 279	279 074	278 792	278 441	278 162	277 926
z toho: orná půda		192 972	192 678	192 391	192 025	191 591	191 167
zahrady a ovocné sady		15 847	15 871	15 870	15 955	16 005	15 984
trvalé travní porosty		70 459	70 523	70 530	70 461	70 566	70 774
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	196 560	196 776	197 060	197 414	197 699	197 948
z toho: lesní pozemky		147 316	147 382	147 467	147 546	147 635	147 731
zastavěné plochy a nádvoří		9 268	9 253	9 259	9 223	9 240	9 252
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	57	84	108	142	181	214
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	9 828	9 965	11 139	13 526	14 828	16 912
Výměra půdy v přechodném období	ha	2 328	4 459	4 783	4 143	4 994	5 378
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	4,4	5,2	5,7	6,3	7,1	8,0
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	92,3	91,2	88,0	87,7	86,7	82,7
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	73,1	73,0	73,1	73,0	74,1	75,3
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		65,6	66,3	65,3	66,3	66,9	68,3
Podíl čištěných odpadních vod	%	93,7	93,1	93,0	91,4	92,8	93,9
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4) ¹⁾	t/km ²	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	1,7	1,6	1,5	1,2	1,3	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		1,2	1,1	1,0	0,8	0,8	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	2,0	2,0	1,9	1,8	1,7	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,5	1,5	1,4	1,4	1,3	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4)	t/km ²	4,2	4,1	3,9	3,8	3,5	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		2,6	2,6	2,4	2,3	1,8	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	667	885	829	608	904	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	279	279	281	280	268	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	17,1	19,1	21,4	19,2	18,4	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	48	53	60	54	49	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	1 380	1 467	1 493	1 443	1 654	.
z toho nebezpečné odpady	%	5,1	7,0	5,4	3,7	4,8	.
Podíl využitých odpadů	%	12,4	21,8	21,2	18,5	22,9	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)		5,2	14,0	14,2	12,1	12,0	.
Podíl odstraněných odpadů	%	41,5	36,9	38,9	35,4	43,2	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 771	1 514	2 395	1 891	1 387	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	1 251 217	737 911	1 372 396	1 002 341	1 307 413	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	42,4	11,7	1,6	0,5	3,9	.
nakládání s odpadními vodami	%	34,8	35,2	59,2	67,7	26,6	.
nakládání s odpady	%	18,8	41,8	25,5	18,9	12,8	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	1 517 458	1 822 542	1 952 548	2 294 413	2 354 797	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	2,4	2,3	1,4	1,0	1,3	.
nakládání s odpadními vodami	%	13,6	18,8	22,0	21,1	20,5	.
nakládání s odpady	%	82,5	73,6	72,9	74,4	74,1	.

¹⁾ od roku 2007 včetně emisí z chovů hospodářských zvířat, od roku 2008 navíc včetně emisí ze stavebních činností

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
Obyvatelstvo k 31. 12.	2006	549 643	160 412	78 098	112 302	78 753	120 078
	2011 ¹⁾	553 856	162 820	79 686	112 206	79 086	120 058
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2006 ²⁾	2,4	2,6	2,8	2,2	1,6	2,7
	2011	2,5	3,0	3,0	2,2	1,8	2,4
Přírůstek na 1 000 obyvatel: přirozenou měnou	2006-08	0,6	0,7	-0,1	0,8	0,8	0,8
	2009-11	0,3	0,6	-0,3	0,3	0,8	0,0
stěhováním	2006-08	3,1	4,0	9,8	0,1	1,5	1,2
	2009-11	-0,6	1,6	1,6	-1,9	-1,2	-3,3
Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%):							
0-14 let	2006	14,5	13,9	14,3	15,1	15,2	14,6
	2011 ¹⁾	14,7	14,2	14,5	15,1	15,3	14,7
15-64 let	2006	70,4	70,1	70,4	69,8	70,3	71,5
	2011 ¹⁾	68,2	67,8	68,5	67,5	68,3	69,0
65 a více let	2006	15,1	16,0	15,3	15,1	14,6	13,9
	2011 ¹⁾	17,1	18,0	17,0	17,4	16,4	16,3
Průměrný věk k 31. 12.	2006	40,6	41,2	40,7	40,3	39,9	40,2
	2011 ¹⁾	41,5	42,0	41,6	41,4	40,9	41,4
Index stáří (%) (65 a více let / 0-14 let)	2006	103,7	115,4	107,5	100,0	96,1	95,3
	2011 ¹⁾	116,5	126,4	117,0	115,0	107,3	110,9
Index ekonomického zatížení (%) (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)	2006	42,0	42,6	42,1	43,3	42,3	39,9
	2011 ¹⁾	46,7	47,5	45,9	48,2	46,4	45,0
Uchazeči o zaměstnání celkem k 31. 12.	2006	19 298	4 956	2 952	3 746	1 943	5 701
	2011	22 185	6 450	3 179	4 356	2 369	5 831
z toho:							
ženy	2006	10 283	2 559	1 596	1 962	1 185	2 981
	2011	10 731	3 071	1 553	2 060	1 280	2 767
absolventi škol a mladiství	2006 ²⁾	1 399	375	204	283	124	413
	2011	1 707	626	222	298	146	415
osoby se zdravotním postižením	2006	3 272	969	458	484	408	953
	2011	2 562	761	323	487	344	647
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2006 ²⁾	7 227	1 994	999	1 416	846	1 972
	2011	6 883	1 962	1 022	1 309	825	1 765
dosažitelní	2006	18 305	4 694	2 837	3 507	1 819	5 448
	2011	21 462	6 239	3 094	4 153	2 279	5 697
Podíl uchazečů o zaměstnání z celkového počtu uchazečů k 31. 12. (%):							
ve věku 50 a více let	2006	28,5	29,2	29,9	25,4	30,0	28,7
	2011	25,2	24,7	27,4	24,0	25,9	25,3
evidovaných 12 a více měsíců	2006	32,4	28,9	36,5	30,6	25,8	36,6
	2011	27,8	25,8	29,2	26,8	23,0	31,8
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%)	2006	6,6	5,7	7,2	6,2	4,7	8,8
	2011	7,5	7,2	7,6	7,3	5,5	9,4
v tom: muži	2006	5,6	5,1	6,0	5,4	3,3	7,8
	2011	7,0	7,0	6,9	7,0	4,2	9,0
ženy	2006	7,7	6,4	8,7	7,2	6,4	10,0
	2011	8,2	7,4	8,5	7,8	7,3	9,9
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%) ³⁾	2006	2,2	1,6	2,6	2,0	1,2	3,3
	2011	2,2	1,9	2,3	2,1	1,3	3,1

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem - stav v prosinci (%) ⁴⁾	2006 ²⁾	19,1	14,9	17,4	27,6	19,9	16,9
	2011	27,8	21,6	28,4	37,2	29,1	25,6
v tom: muži	2006 ²⁾	18,0	14,0	16,6	26,0	19,0	15,7
	2011	27,6	21,6	28,7	36,2	28,7	25,3
ženy	2006 ²⁾	19,9	15,5	18,1	28,8	20,7	17,8
	2011	28,0	21,7	28,2	38,0	29,5	25,8
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	2006 ²⁾	21,0	21,7	19,4	20,7	16,5	24,3
	2011	19,9	20,4	20,5	20,3	14,9	21,5
z toho násilné a mravnostní	2006 ²⁾	1,5	1,4	1,1	1,6	1,2	1,9
	2011	1,5	1,4	1,9	1,6	1,0	1,7
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - počet vzniklých na 1 000 obyvatel	2006-08 ²⁾	5,5	5,8	5,5	5,2	5,1	5,8
	2009-11	6,7	6,9	6,6	6,0	6,5	7,0
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%)	2006 ²⁾	3,5	4,1	2,8	3,5	3,0	3,3
	2011	4,0	4,2	3,4	3,8	4,9	3,8
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč) ⁵⁾	2006-08 ²⁾	23,2	39,6	24,6	10,6	11,2	20,0
	2009-11	18,5	30,2	13,4	10,9	12,0	17,6
Počet bytů na 1 000 obyvatel:							
zahájených	2006-08 ²⁾	3,9	4,7	3,4	2,8	3,9	4,5
	2009-11	2,7	2,8	1,9	2,5	3,5	2,6
dokončených	2006-08	3,0	4,3	2,7	2,3	2,1	2,6
	2009-11	2,8	3,6	1,9	2,2	3,3	2,4
Hromadná ubytovací zařízení:							
lůžka	2006 ²⁾	47 919	2 663	4 786	5 325	4 977	30 168
	2011	45 920	3 577	4 707	5 061	4 892	27 683
lůžka na 1 000 obyvatel	2006 ²⁾	87,3	16,7	61,6	47,4	62,7	251,1
	2011	82,9	22,0	59,0	45,1	61,9	230,3
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):							
orné půdy	2006	40,6	59,0	52,1	39,7	33,3	24,1
	2011	40,2	58,8	51,9	39,5	32,3	23,9
zastavěných ploch, nádvorí a dopravních ploch	2006	5,4	6,5	5,6	5,7	5,0	4,5
	2011	5,5	6,6	5,7	5,8	5,2	4,5
Měrné emise REZZO 1-3 (t/km ²):							
tuhých znečišťujících látek	2006 ²⁾	0,4	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5
	2010	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,6
oxidu siřičitého	2006 ²⁾	1,7	0,7	0,7	1,9	1,3	3,5
	2010	1,3	0,6	0,6	1,6	1,3	2,2
oxidů dusíku	2006 ²⁾	0,5	0,3	0,2	0,5	0,4	1,0
	2010	0,4	0,2	0,2	0,4	0,4	0,7
oxidu uhelnatého	2006 ²⁾	1,6	1,2	1,6	2,0	1,8	1,5
	2010	1,7	1,3	1,8	2,2	1,9	1,5

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ údaje za rok 2006 nejsou přepočteny na území okresů platné od 1. ledna 2007

³⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

⁴⁾ údaje za příjemce tzv. "sólo" důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci